

Χρηματοδοτικά εργαλεία για πράσινες επενδύσεις

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Μιχάλης Τρεμόπουλος
Ευρωβουλευτής Οικολόγων Πράσινων

**Οικολόγοι
Πράσινοι**

The Greens | EFA
in the European Parliament

Περιεχόμενα

Πρόλογος	5
Εισαγωγή	7
1ο Κεφάλαιο: Περιφερειακά εργαλεία της Ε.Ε.	9
2ο Κεφάλαιο: Τοπική Αυτοδιοίκηση και ΕΣΠΑ	17
3ο Κεφάλαιο: Προτεινόμενα ευρωπαϊκά εργαλεία	43
4ο Κεφάλαιο: Δίκτυα και παραδείγματα	51
Χρήσιμες πηγές πληροφόρησης	59
Παραρτήματα	
Συνοπτικοί πίνακες προγραμμάτων	62
Η διαφάνεια στις Περιφερειακές Χρηματοδοτήσεις της Ε.Ε.	88

Η έκδοση αυτή διατίθεται και σε ηλεκτρονική μορφή.
Ζητείστε την από τις παρακάτω διευθύνσεις:

**Οικολόγοι
Πράσινοι**

The Greens | EFA
in the European Parliament

Γραφείο του ευρωβουλευτή των Οικολόγων Πράσινων Μιχ. Τρεμόπουλου

Βρυξέλλες: European Parliament, Rue Wiertz, ASP 08H247, B-1047 Brussels, Belgium Tel: 0032 228 45402

Στρασβούργο: Bât. Louise Weiss, T05059, 1, av. du Pr. Schuman, CS 91024, F-67070 Strasbourg, Tel:
0033 388 175402

Αθήνα: Μητροπόλεως 1 (πλ. Συντάγματος), 10557 Αθήνα / Τηλ.: 210.3709705 / Fax: 210.3709707

Θεσσαλονίκη: Πλάτωνος 1 (& Εγνατίας), 54631 Θεσσαλονίκη / Τηλ.: 2310.266705 και 2310.269780

e-mail: michail.tremopoulos@europarl.europa.eu

www.oikologoiprasinoi.eu

Πρόλογος

Στην παρούσα έκδοση γίνεται μια προσπάθεια συνοπτικής και συνάμα σφαιρικής παρουσίασης των χρηματοδοτικών εργαλείων που είναι διαθέσιμα για την Αυτοδιοίκηση, τους νέους Δήμους και τις εκλεγμένες Περιφέρειες, για “πράσινες” επενδύσεις, με στόχο τη βιώσιμη περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη.

Μέσα στις συνθήκες της κρίσης, γνωρίζουμε ότι το έργο των νέων αυτοδιοικητικών αρχών είναι ακόμη πιο δύσκολο. Σίγουρα, πολλά ζητήματα μπορούν να λυθούν και χωρίς λεφτά. Αρκεί να μπουν και οι πολίτες στο προσκήνιο και να μπορέσουμε με αισιοδοξία να αναβαθμίσουμε τις πόλεις μας, να ανασυγκροτήσουμε τις περιφέρειες, να ξαναφτιάξουμε τις ζωές μας.

Δεν προσφέρουμε μαγικές λύσεις. Στόχο έχουμε να παρουσιάσουμε ένα χρήσιμο εισαγωγικό «εργαλείο», που να συνδυάζει ένα εκτενές ευρετήριο προγραμμάτων και χρηματοδοτικών ευκαιριών για τους ΟΤΑ, καθώς και χρήσιμες πηγές, συνδέσεις και επαφές.

Βασίζεται στην εμπειρία ενός χρόνου στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τη συμμετοχή μου -με την ιδιότητα του αντιπροέδρου- στην Επιτροπή Περιφερειακής Ανάπτυξης, που είναι αρμόδια για την περιφερειακή πολιτική και την πολιτική συνοχής, το συντονισμό των χρηματοδοτικών οργάνων διαρθρωτικής παρέμβασης της Ε.Ε., τη διασυννοριακή και τη διαπεριφερειακή συνεργασία και τις σχέσεις με την Επιτροπή των Περιφερειών, με τις οργανώσεις διαπεριφερειακής συνεργασίας και με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές. Και φιλοδοξούμε να αποτελέσει τη βάση για παραπέρα εμπλουτισμό.

Θα πρέπει να ευχαριστήσω ιδιαίτερα τα στελέχη του γραφείου μου στις Βρυξέλλες **Μιχάλη Θεοδωρόπουλο**, που είχε το συντονισμό και την επιμέλεια της έκδοσης, τον **Θεόδωρο Βασιλόπουλο** και τον **Μιχαήλ Σάμπο**, που συνέβαλαν σημαντικά στην έρευνα καθώς και άλλους συνεργάτες, που βοήθησαν με προτάσεις, απόψεις και παρατηρήσεις.

Θα ήθελα, λοιπόν, να σας προσκαλέσω να συμβάλλετε στο σχεδιασμό της επόμενης έκδοσης αλλά και των μελλοντικών πρωτοβουλιών μας σε αυτόν το τομέα, με τα σχόλια, τις παρατηρήσεις και τις προτάσεις σας, έτσι ώστε να παράγουμε ένα έργο το οποίο θα συμβάλλει ουσιαστικά στην οικονομική ευημερία, την κοινωνική συνοχή και την περιβαλλοντική προστασία του τόπου μας.

Καλή ανάγνωση και -κυρίως- καλή επιτυχία στη διεκδίκηση και εφαρμογή των προγραμμάτων που περιγράφονται.

Μιχάλης Τρεμόπουλος
Ευρωβουλευτής των Οικολόγων Πράσινων, GREENS/ EFA
Ιούλιος 2010

Εισαγωγή

Η Αυτοδιοίκηση παίζει πολύ σημαντικό και καθοδηγητικό ρόλο στην προώθηση της βιώσιμης περιφερειακής και τοπικής ανάπτυξης καθώς ελέγχει την εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, εξασφαλίζει και διαθέτει τους πόρους για να δημιουργηθούν οι απαραίτητες υποδομές που θα στηρίξουν την τοπική (οικο)ανάπτυξη και συμμετέχει στο σχεδιασμό οικονομικών, κοινωνικών και αναπτυξιακών πολιτικών.

Η Αυτοδιοίκηση έχει να παίξει ιδιαίτερα καθοριστικό ρόλο την επόμενη δεκαετία σε ό,τι αφορά την προστασία και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος, την ενεργειακή αυτονομία από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, τη δημιουργία πράσινων δικτύων μεταφορών αλλά και τη προώθηση ενός διαφοροποιημένου παραγωγικού μοντέλου με έμφαση στα τοπικά προϊόντα/ υπηρεσίες, την κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία αλλά και την ανάπτυξη των πράσινων επαγγελμάτων, νέων και καινοτόμων μορφών απασχόλησης, δηλαδή με θετική επίπτωση στο περιβάλλον και στη συγκράτηση του τοπικού πληθυσμού.

Το ενδιαφέρον της Αυτοδιοίκησης για την προστασία του περιβάλλοντος και τη προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης φάνηκε άλλωστε στο Τακτικό Συνέδριο της ΚΕΔΚΕ (Ιανουάριος 2010), που εστίασε στη διαχείριση των αποβλήτων και των υδάτων, στο χωροταξικό σχεδιασμό ως αναγκαία συνιστώσα για ισχυρούς Δήμους και αποτελεσματική διοικητική μεταρρύθμιση, στην ενεργειακή αυτονομία των ΟΤΑ καθώς και στη δημιουργία της **Πράσινης Χάρτας**¹ της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Οι νέοι “Καλλικράτειοι” Δήμοι μπορούν να επηρεάσουν καταλυτικά την εφαρμογή εθνικών, περιφερειακών και τοπικών προγραμμάτων, με την πολιτική και τις δράσεις τους για την **ανακύκλωση**, την **εξοικονόμηση** πόρων, ενέργειας, νερού, όπως και με τις **πράσινες υποδομές- προμήθειες- επενδύσεις** τους. Οι Δήμοι μπορούν να εστιάσουν σε δράσεις για το **πράσινο νοικοκυριό** και τις **οικο-γειτονιές**, μπορούν να αποτελέσουν ξανά κύτταρα προστασίας και ανάδειξης του τοπικού χαρακτήρα, της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς.

Ένα πολύ σημαντικό πρώτο βήμα είναι η υιοθέτηση από όλους τους νέους Δήμους της “**Διακήρυξης του Ααλμποργκ**”² για τη βιώσιμη ανάπτυξη αλλά και του “**Χάρτη της Λειψίας για τις Βιώσιμες Ευρωπαϊκές Πόλεις**”³. Ο **Οδηγός Εφαρμογής των Δεσμεύσεων του Ααλμποργκ**⁴, είναι ένα χρήσιμο εργαλείο εφαρμογής για τους ΟΤΑ που θέλουν να εφαρμόσουν βήμα - βήμα μια ολοκληρωμένη στρατηγική βιώσιμης ανάπτυξης και να δικτυωθούν με αντίστοιχες πρωτοβουλίες από την Ευρώπη. Επίσης, το “**Σύμφωνο των Δημάρχων**”⁵ είναι μια δέσμευση των πόλεων που το έχουν υπογράψει για να επιτύχουν αποτελέσματα πέραν των στόχων της ενεργειακής πολιτικής της ΕΕ για τη μείωση των εκπομπών CO₂ μέσω της βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας και της παραγωγής και χρήσης καθαρότερης ενέργειας⁶.

---

¹ http://www.kedke.gr/uploads/PRASINHXARTA_27052010.pdf

² http://www.aalborgplus10.dk/media/charter_english.pdf

³ http://www.kedke.gr/uploads/Leipzig_Charta_AdR_gr.doc

⁴ http://www.localsustainability.eu/fileadmin/template/projects/localsustainability_eu/files/ACTOR-Guide_english.pdf

⁵ http://www.eumayors.eu/mm/staging/library/CoM_text_layouted/Texte_Convention_EL.pdf

⁶ http://www.eumayors.eu/home_el.htm

Πλήθος ευρωπαϊκών και διακρατικών προγραμμάτων αλλά και το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007-2013, έχει ως τελικό δικαιούχο επιχειρησιακά την Αυτοδιοίκηση. Η παρούσα έκδοση επιδιώκει μια συνοπτική αλλά ολοκληρωμένη αναφορά στα χρηματοδοτικά εργαλεία που έχουν στη διάθεσή τους οι ΟΤΑ για να επενδύσουν έξυπνα και “πράσινα”, με στόχο τη βιώσιμη περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη.

Στο 1ο κεφάλαιο παρουσιάζονται συνοπτικά τα ευρωπαϊκά προγράμματα περιφερειακής ανάπτυξης, οι στόχοι των πολιτικών συνοχής αλλά και μερικά από τα εργαλεία που έχει δημιουργήσει η Ε.Ε. για την επίτευξη αυτών των στόχων.

Στη συνέχεια, στο 2ο κεφάλαιο παρουσιάζεται το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007-2013 και τα επιμέρους εργαλεία του (Τομεακά και Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, Προγράμματα Εδαφικής Συνεργασίας). Επίσης γίνεται αναφορά στη διαχειριστική επάρκεια που πρέπει να αποδείξουν οι συμμετέχοντες ΟΤΑ καθώς και σε συμπληρωματικά στο ΕΣΠΑ προγράμματα.

Στο 3ο κεφάλαιο προτείνονται τα σημαντικότερα Ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά εργαλεία που μπορούν οι αυτοδιοικητικές αρχές να εξετάσουν και να υλοποιήσουν ανάλογα με το ποιο θα εξυπηρετούσε τους αναπτυξιακούς σκοπούς της κάθε περιοχής.

Το 4ο και τελευταίο κεφάλαιο παρουσιάζονται κάποια από τα σημαντικότερα ευρωπαϊκά δίκτυα αυτοδιοικητικού ενδιαφέροντος με διαφορετικές στρατηγικές και στόχους, ανάλογα με το σκοπό ίδρυσής τους. Τέλος, γίνεται αναφορά σε αρκετά παραδείγματα επιτυχημένων προγραμμάτων σε Εθνικό επίπεδο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Περιφερειακά εργαλεία της Ε.Ε.

1.1. Η ευρωπαϊκή Πολιτική Συνοχής

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) αποτελείται από 27 κράτη -μέλη, που σχηματίζουν μια κοινότητα και μια ενιαία αγορά 493 εκατ. πολιτών. Ωστόσο, εξακολουθούν να υφίστανται μεγάλες οικονομικές και κοινωνικές ανισότητες ανάμεσα σε αυτές τις χώρες και τις 271 περιφέρειές τους.

Η **ευρωπαϊκή πολιτική συνοχής** βρίσκεται στον πυρήνα της προσπάθειας να βελτιωθεί συνολικά η ανταγωνιστική θέση της Ένωσης και ιδιαίτερα των πιο αδύναμων περιφερειών της. Μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ), που είναι γνωστά ως Διαρθρωτικά Ταμεία, καθώς και του Ταμείου Συνοχής, η Ένωση επενδύει σε χιλιάδες έργα σε όλες τις περιφέρειες της Ευρώπης ώστε να επιτύχει τον πρωταρχικό της στόχο: να προαγάγει την οικονομική και κοινωνική συνοχή μειώνοντας αυτές τις ανισότητες μεταξύ κρατών -μελών και περιφερειών.

Η πολιτική συνοχής, που διαθέτει προϋπολογισμό €347 δισ. για την περίοδο 2007-2013, αποτελεί τη μεγαλύτερη πηγή οικονομικής στήριξης σε επίπεδο ΕΕ για επενδύσεις σε ανάπτυξη και απασχόληση, και στόχος της είναι να δώσει τη δυνατότητα σε όλες τις περιφέρειες να φανούν πραγματικά ανταγωνιστικές στην εσωτερική αγορά⁷.

Αλληλεγγύη και ανταγωνιστικότητα

Η χάραξη της Πολιτικής Συνοχής και ο σκοπός της ευρωπαϊκής περιφερειακής πολιτικής στόχο έχει να επιτύχει πραγματική αλληλεγγύη στην Ευρωπαϊκή Ένωση με τη διασφάλιση οικονομικής και κοινωνικής συνοχής, προϋπόθεση της οποίας είναι η μείωση των αναπτυξιακών ανισοτήτων μεταξύ των διαφόρων περιφερειών. Χάρη στην προσέγγιση που ακολουθεί, η περιφερειακή πολιτική προσδίδει προστιθέμενη αξία στα προγράμματα που υλοποιούνται στις διάφορες περιφέρειες.

Συνεισφέρει στη χρηματοδότηση συγκεκριμένων έργων προς όφελος των περιφερειών, των πόλεων και των κατοίκων τους. Απώτερος στόχος είναι να αποκτήσουν οι περιφέρειες τη δυνατότητα να συμβάλλουν στη βιώσιμη ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα (έννοια που θέλουμε να αντικαταστήσουμε με την αλληλεγγύη), να ανταπεξέλθουν στις σύγχρονες προκλήσεις όπως η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, και να ανταλλάσσουν ιδέες και καλύτερες πρακτικές. Αυτός είναι άλλωστε ο στόχος της νέας πρωτοβουλίας με τίτλο «Οι περιφέρειες, κινητήρια δύναμη της οικονομικής μεταρρύθμισης»⁸. Ολόκληρη η περιφερειακή πολιτική ακολουθεί τις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα της οικονομικής ανάπτυξης και της απασχόλησης. (βλ στρατηγική της Λισαβόνας⁹)

⁷ http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/country2009/el_el.pdf

⁸ http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/regionseconomicchange/index_en.cfm

⁹ http://ec.europa.eu/archives/growthandjobs_2009/

Πολιτική Συνοχής: Διαρθρωτικά Ταμεία και Ταμείο Συνοχής

Ο σκοπός των Διαρθρωτικών Ταμείων (Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης - ΕΤΠΑ και Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο - ΕΚΤ) και του Ταμείου Συνοχής είναι η ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής μέσω της μείωσης των ανισοτήτων στο επίπεδο ανάπτυξης μεταξύ των περιφερειών και των κρατών -μελών.

Κάθε κράτος -μέλος ή περιφέρεια έχει αναπτύξει, σε συζήτηση με την Επιτροπή και σε συνεργασία με όλους τους ενδιαφερόμενους ιδιωτικούς και δημόσιους φορείς, τα Επιχειρησιακά Προγράμματα που καλύπτουν ολόκληρη την περίοδο προγραμματισμού 2007 – 2013, στο πλαίσιο των Εθνικών Στρατηγικών Πλαισίων Αναφοράς (ΕΣΠΑ), όπως είναι τα γνωστά πλέον Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ), που θα αναπτυχθούν παρακάτω.

Πολλοί θεματικοί τομείς υποστηρίζονται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία, συμπεριλαμβανομένης της έρευνας, της καινοτομίας και των επιχειρήσεων, για τα οποία η χρηματοδότηση της ΕΕ κατά την περίοδο 2007-2013 θα είναι πάνω από 86 δισεκατομμύρια Ευρώ για όλα τα κράτη-μέλη.

Τα θέματα, συνολικά, περιλαμβάνουν τις εξής κατηγορίες¹⁰:

1. Στήριξη των επιχειρήσεων
2. Συνεργασία και δικτύωση
3. Πολιτισμός
4. Απασχόληση και εκπαίδευση
5. Ενέργεια
6. Περιβάλλον και κλιματική αλλαγή
7. Αξιολόγηση
8. Χρηματοπιστωτικές τεχνικές
9. Υγεία
10. Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνιών
11. Τουρισμός
12. Έρευνα και καινοτομία
13. Άκρως απόκεντρες περιοχές
14. Μεταφορές
15. Αστική Ανάπτυξη

Ποιες περιφέρειες αφορά η πολιτική συνοχής¹¹

Ολόκληρο το έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης καλύπτεται από έναν ή περισσότερους στόχους προτεραιότητας της πολιτικής για τη συνοχή. Για να προσδιορίσει γεωγραφικά τις επιλέξιμες περιφέρειες, η Επιτροπή χρησιμοποιεί στατιστικά στοιχεία. Υποδιαιρεί την Ευρώπη σε διάφορες ομάδες περιφερειών που αντιστοιχούν στην ονοματολογία NUTS¹². Η ονοματολογία στατιστικών εδαφικών μονάδων εξειδικεύεται σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα:

¹⁰ http://ec.europa.eu/regional_policy/themes/index_el.htm

¹¹ http://ec.europa.eu/regional_policy/policy/region/index_el.htm

¹² http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nuts/introduction_regions_en.html

ΕΠΙΠΕΔΟ	ΕΛΑΧΙΣΤΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΜΕΓΙΣΤΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
NUTS 1	3.000.000	7.000.000
NUTS 2	800.000	3.000.000
NUTS 3	150.000	800.000

Κατανομή ανά κράτος -μέλος

Η Επιτροπή προβαίνει σε ετήσια ενδεικτική κατανομή ανά κράτος -μέλος, με βάση τα ακόλουθα κριτήρια: επιλέξιμος πληθυσμός, εθνική ευημερία, περιφερειακή ευημερία και ποσοστό ανεργίας.

Κάθε κράτος αποφασίζει στη συνέχεια πώς θα κατανείμει τις πιστώσεις ανά περιφέρεια, λαμβάνοντας υπόψη τη γεωγραφική επιλεξιμότητα.

Η ενίσχυση που χορηγείται στα νέα κράτη -μέλη θα είναι κατά 166% ανώτερη (κατά ετήσιο μέσον όρο) από την ενίσχυση της προηγούμενης περιόδου προγραμματισμού, ενώ η βοήθεια για την Ευρώπη των 15 θα είναι μειωμένη κατά 30%.

Για περισσότερες πληροφορίες, βλέπε τις αποφάσεις της Επιτροπής¹³ και κατανομή των πιστώσεων ανά κράτος μέλος¹⁴.

1.2. Στόχοι προτεραιότητας της πολιτικής συνοχής

Για τις περιφέρειες οι οποίες ελάμβαναν σημαντική βοήθεια πριν από τη διεύρυνση με τα νέα κράτη-μέλη, έχουν θεσπιστεί προσωρινά καθεστώτα ενίσχυσης των περιφερειών, προκειμένου να αποφευχθούν οι απότομες αλλαγές μεταξύ δύο περιόδων προγραμματισμού.

A. Στόχος "Σύγκλιση"¹⁵

Οι περιφέρειες, που αντιστοιχούν στο επίπεδο NUTS 2 (βλ. παραπάνω πίνακα) και των οποίων το κατά κεφαλήν ΑΕΠ (Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν) είναι κατώτερο από το 75% του κοινοτικού μέσου όρου, είναι επιλέξιμες να υποστηριχθούν στο πλαίσιο του στόχου «Σύγκλιση». Τέτοιες περιφέρειες είναι ανά χώρα (μερικά παραδείγματα):

- **Ελλάδα:** Ανατολική Μακεδονία-Θράκη, Θεσσαλία, Ήπειρος, Ιόνιοι Νήσοι, Δυτική Ελλάδα, Πελοπόννησος, Βόρειο Αιγαίο, Κρήτη
- **Βουλγαρία:** όλη η επικράτεια
- **Γαλλία:** Guadeloupe, Guyane, Martinique, Réunion
- **Γερμανία:** Brandenburg-Nordost, Mecklenburg-Vorpommern, Chemnitz, Dresden, Dessau, Magdeburg, Thüringen
- **Ισπανία:** Andalucia, Castilla-La Mancha, Extremadura, Galicia
- **Ιταλία:** Calabria, Campania, Puglia, Sicilia
- **Ρουμανία:** όλη η επικράτεια

¹³ http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/dec_i_en.htm

¹⁴ http://ec.europa.eu/regional_policy/policy/fonds/pdf/annexe-recto.pdf

¹⁵ http://ec.europa.eu/regional_policy/atlas2007/greece/index_el.htm

Στις περιφέρειες που θα ήταν επιλέξιμες για το στόχο "Σύγκλιση" αν το κατώτατο όριο είχε μείνει στο 75% του μέσου κατά κεφαλήν ΑΕΠ της ΕΕ των **15** και όχι των **25**, εφαρμόζεται μεταβατικό καθεστώς, το λεγόμενο και μεταβατικής εξόδου («phasing-out»). Σε αυτό περιλαμβάνονται (επιλεγμένα παραδείγματα):

- **Ελλάδα:** Κεντρική Μακεδονία, Δυτική Μακεδονία, Αττική
- **Αυστρία:** Burgenland
- **Βέλγιο:** Province du Hainaut
- **Γερμανία:** Brandenburg-Südwest, Lüneburg, Leipzig, Halle
- **Ισπανία:** Ciudad Autónoma de Ceuta, Ciudad Autónoma de Melilla, Principado de Asturias, Región de Murcia
- **Ιταλία:** Basilicata

Οι κάτοικοι της Δυτικής Μακεδονίας δεν βρίσκονται στο επίπεδο εκείνων της Αττικής. Επειδή όμως στην περιοχή της Δυτικής Μακεδονίας λειτουργούν ορισμένοι σταθμοί παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, φαίνεται ότι το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της περιοχής είναι σχετικά υψηλό.

Β. Στόχος "Περιφερειακή Ανταγωνιστικότητα και Απασχόληση"

Οι περιφέρειες NUTS 1 ή NUTS 2, που δεν καλύπτονται ούτε από τον στόχο "Σύγκλιση", ούτε από τη μεταβατική έξοδο από τη «Σύγκλιση», είναι επιλέξιμες για το στόχο «Ανταγωνιστικότητα και Απασχόληση». Η Ελλάδα διαθέτει δύο περιφέρειες που εμπίπτουν σε αυτή την κατηγορία. Επειδή όμως, πρόκειται για περιφέρειες NUTS 2 των οποίων το κατά κεφαλήν ΑΕΠ υπερβαίνει το 75% του μέσου κατά κεφαλήν ΑΕΠ της ΕΕ των **15**, απολαμβάνουν, μαζί με άλλες όμοιες περιπτώσεις, μεταβατική στήριξη εισόδου («phasing-in») μέχρι το 2013. Επιλέξιμες περιφέρειες για μεταβατική στήριξη στο πλαίσιο του στόχου «Ανταγωνιστικότητα και Απασχόληση» είναι για παράδειγμα:

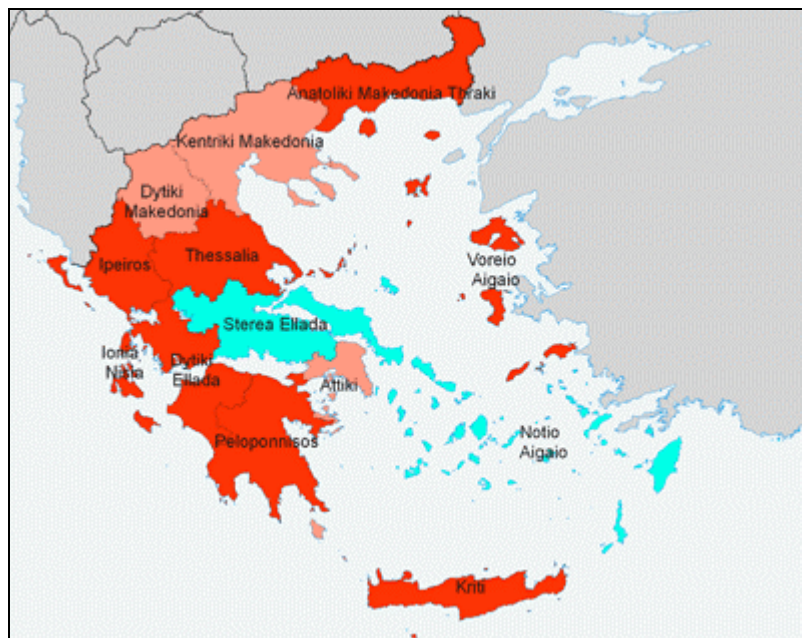
- **Ελλάδα:** Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο
- **Ισπανία:** Canarias, Castilla y León, Comunidad Valenciana
- **Κύπρος:** όλη η επικράτεια
- **Πορτογαλία:** Região Autónoma da Madeira.

Το Νότιο Αιγαίο εμφανίζει υψηλό κατά κεφαλήν ΑΕΠ, λόγω των τουριστικών δραστηριοτήτων που λαμβάνουν χώρα στην περιοχή. Η Στερεά Ελλάδα αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα των αδυναμιών της στατιστικής. Επειδή ο Αναπτυξιακός Νόμος παρέχει υψηλότερα κίνητρα εκτός Αττικής, οι μεγαλύτερες βιομηχανικές εγκαταστάσεις έχουν μετακινηθεί στη Βοιωτία, αμέσως μετά την Αττική. Έτσι, η συμβολή τους στην παραγωγή εγχώριου προϊόντος προσμετράται στη Βοιωτία (Στερεά Ελλάδα), ασχέτως αν οι ιδιοκτήτες είναι κατά πλειοψηφία κάτοικοι Αθηνών (Αττικής). Η ανακριβής αυτή στατιστική εικόνα παρασύρει νομούς της Στερεάς Ελλάδας με σχετικά περιορισμένο κατά κεφαλήν ΑΕΠ, όπως η Φωκίδα και το Καρπενήσι, με αποτέλεσμα να θεωρούνται ότι παράγουν υψηλότερο προϊόν ακόμα και από την Αττική και να αποκλείονται από ευνοϊκότερη στήριξη.

Το σχέδιο «Καλλικράτης» προσπαθεί να διορθώσει, μέχρις ενός σημείου, αυτή την ανακολουθία με την ενοποίηση των 13 Περιφερειών σε 7 Περιφερειακές Γραμματείες. Έτσι, κατά την επόμενη

προγραμματική περίοδο ορισμένες ευρύτερες Περιφέρειες θα έχουν χαμηλότερο στατιστικό μέσο όρο και ελπίζεται ότι θα ενταχθούν σε ευνοϊκότερα καθεστώτα στόχων και χρηματοδοτήσεων.

Στις παρούσες πάντως συνθήκες, ο χάρτης της Ελλάδας, από την άποψη της ένταξης των περιφερειών σε διαφορετικούς στόχους προτεραιότητας της πολιτικής συνοχής, είναι ο παρακάτω:

- Στόχος "Σύγκλιση"
- Μεταβατική έξοδος από το στόχο "Σύγκλιση"
- Μεταβατική είσοδος στο στόχο "Ανταγωνιστικότητα" και Απασχόληση"

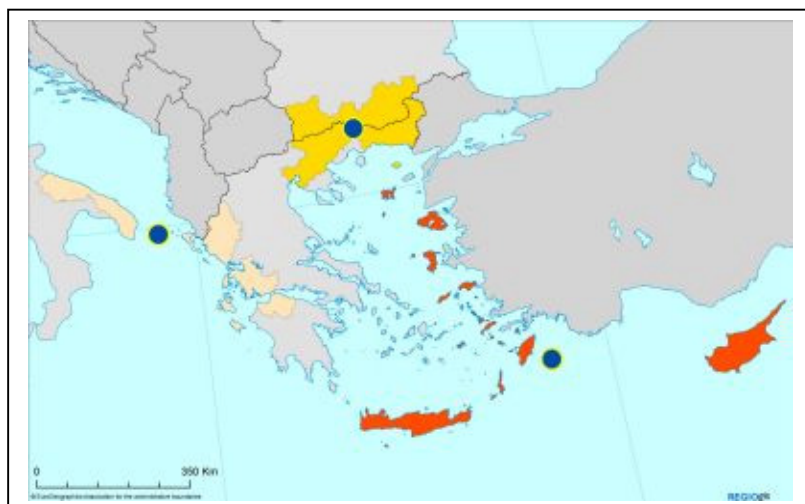
Γ. Στόχος "Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία"

Γ.1. Η Διασυνοριακή συνεργασία αφορά τις περιφέρειες του επιπέδου NUTS 3 που βρίσκονται κατά μήκος των εσωτερικών χερσαίων συνόρων και ορισμένων εξωτερικών χερσαίων συνόρων, καθώς και όλες τις περιφέρειες NUTS 3 που βρίσκονται κατά μήκος των θαλασσίων συνόρων σε απόσταση 150 χλμ. από αυτά. Η Ελλάδα συμμετέχει στα προγράμματα:

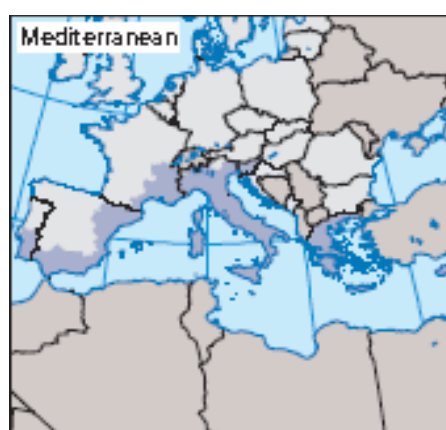
- Ελλάδα – Ιταλία
- Ελλάδα – Βουλγαρία
- Ελλάδα – Κύπρος.

Ο χάρτης¹⁶ δείχνει τις περιοχές κάθε χώρας που είναι επιλέξιμη σε κάθε πρόγραμμα.

¹⁶ http://ec.europa.eu/regional_policy/atlas2007/greece/crossborder/index_en.htm

Γ.2. Διακρατική συνεργασία: Η Ελλάδα εντάσσεται στα παρακάτω προγράμματα διακρατικής συνεργασίας. Οι χάρτες¹⁷ δείχνουν τις εδαφικές περιοχές κάλυψης κάθε προγράμματος.

Στο **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 'Νοτιοανατολική Ευρώπη' (South East Europe - SEE)** συμμετέχουν οι χώρες: Βουλγαρία, **Ελλάδα**, Ιταλία, Ουγγαρία, Αυστρία, Ρουμανία, Σλοβενία, Σλοβακία, Αλβανία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Κροατία, Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, Μολδαβία, Σερβία, Ουκρανία.

Πρόκειται για πρόγραμμα διακρατικής συνεργασίας για την ολοκλήρωση της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, στο πλαίσιο του στόχου ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας με συγχρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ). Το πρόγραμμα εστιάζεται σε τέσσερις θεματικές προτεραιότητες:

- Καινοτομία
- Περιβάλλον
- Προσβασιμότητα
- Βιώσιμη αστική ανάπτυξη.

¹⁷ http://ec.europa.eu/regional_policy/atlas2007/transnational/south_east_europe_en.htm

Μεταξύ άλλων, αποτελεί μια ουσιαστική ευκαιρία για τα Δυτικά Βαλκάνια, ώστε να προσεγγίσουν την Ευρωπαϊκή Ένωση και θα εμβαθύνει τις σχέσεις με τις γειτονικές χώρες της ΕΕ.¹⁸

Γ.3. Διαπεριφερειακή συνεργασία: είναι επιλέξιμες όλες οι περιφέρειες της Ευρώπης.

1.3. Νέα χρηματοδοτικά εργαλεία¹⁹

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προωθεί τη φιλοσοφία για μετάβαση από τις εφάπαξ επιδοτήσεις στην παροχή δανεισμού με ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους αλλά και προσέλκυση ιδιωτικών κεφαλαίων ως εχέγγυο βιωσιμότητας των αναλαμβανόμενων επενδύσεων. Στο πλαίσιο αυτό προωθείται η **δημιουργία σύγχρονων χρηματοδοτικών μηχανισμών**, κύριο χαρακτηριστικό των οποίων αποτελεί ο πολλαπλασιαστικός χαρακτήρας των διατιθέμενων κεφαλαίων, η αποπληρωμή των οποίων θα οδηγήσει σε επανεπένδυσή τους σε νέες δράσεις. Παρουσιάζονται στη συνέχεια ορισμένα από αυτά τα νέα χρηματοδοτικά εργαλεία.

JASPERS²⁰

Το JASPERS²¹ (*Joint Assistance in Supporting Projects in European Regions - Κοινή βοήθεια για τη στήριξη σχεδίων στις ευρωπαϊκές περιφέρειες*) μπορεί να παράσχει στις Διαχειριστικές Αρχές των "Περιφερειών Σύγκλισης" που θα το ζητήσουν, τεχνική βοήθεια για την προετοιμασία μεγάλων έργων για την υποβολή τους προς την Επιτροπή.

JEREMIE²²

Ιδιαίτερη αναφορά πρέπει να γίνει στην πρωτοβουλία JEREMIE, που αποσκοπεί στη βελτίωση της πρόσβασης στη χρηματοδότηση για τις μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) σε περιφερειακό επίπεδο. Το JEREMIE είναι ένας προκαθορισμένος μηχανισμός για τη χρήση του προϋπολογισμού από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) για την αποτελεσματική χρηματοδότηση των ΜΜΕ.

JESSICA²³

Πρόκειται για κοινή ευρωπαϊκή στήριξη για βιώσιμες επενδύσεις σε αστικές περιοχές (*Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas*). Είναι ένα ειδικό χρηματοδοτικό εργαλείο, το οποίο αποτελεί πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και την Τράπεζα Ανάπτυξης του Συμβουλίου της Ευρώπης, με σκοπό την προώθηση βιώσιμων επενδύσεων σε αστικές περιοχές.

Το JESSICA είναι μια Κοινή Πρωτοβουλία της Πολιτικής Συνοχής

- Συμβάλλει σε μια πιο αποτελεσματική και βιώσιμη πολιτική συνοχής
- Υποστηρίζει επενδύσεις στην αστική ανάπτυξη και ανάπλαση

¹⁸ Για περισσότερες λεπτομέρειες βλ. http://ec.europa.eu/regional_policy/country/prordn/details_new.cfm?gv_PAY=AL&gv_reg=ALL&gv_PGM=1323&LAN=6&gv_PER=2&gv_defL=7

¹⁹ <http://epan2.antagonistikotita.gr/greek/news.asp?id=39>

²⁰ Βλέπε: <http://www.jaspers-europa-info.org/>

²¹ Βλέπε: www.jaspers.europa.eu

²² Βλέπε: www.eif.org/jeremie

²³ http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/2007/jjj/jessica_en.htm

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Αυτοδιοίκηση και ΕΣΠΑ

Το **Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς**²⁴ (ΕΣΠΑ) καθορίζει τις κύριες προτεραιότητες των προγραμμάτων των Διαρθρωτικών Ταμείων στην Ελλάδα. Μέσω του ΕΣΠΑ δηλώνεται επίσημα ότι επιδιώκεται να επιτευχθεί η ισόρροπη ανάπτυξη της χώρας, με 82% του 4ου Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης αφιερωμένο σε περιφερειακά έργα.

Το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς, το οποίο είναι απαίτηση των κοινοτικών κανονισμών για τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής για την περίοδο 2007-2013, εστιάζει στην καινοτομία, τα ώριμα έργα υποδομής, την προστασία του περιβάλλοντος και την αναβάθμιση του ανθρώπινου κεφαλαίου. Οι δικαιούχοι είναι δημόσιοι ή ιδιωτικοί οργανισμοί, φορείς ή επιχειρήσεις, αλλά η μέχρι τώρα απορρόφηση του Προγράμματος από την Τοπική Αυτοδιοίκηση κινείται σε πολύ χαμηλά και μονοψήφια νούμερα.

Ο στρατηγικός σχεδιασμός του ΕΣΠΑ στην Ελλάδα υλοποιείται μέσα από οκτώ (8) τομεακά ΕΠ, πέντε (5) Περιφερειακά ΕΠ και δεκατέσσερα (14) Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας. Την περίοδο 2007-2013 το σύνολο των υποδομών προσπελασιμότητας θα υλοποιηθεί πλέον στο πλαίσιο ενός τομεακού ΕΠ, ενώ για τους τομείς της υγείας και του πολιτισμού δεν θα υπάρχει πλέον διακριτό ΕΠ και οι σχετικές δράσεις θα υλοποιηθούν από Περιφερειακά και Τομεακά ΕΠ.

2.1. ΤΟΜΕΑΚΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ (ΕΠ)

Τα τομεακά προγράμματα επικεντρώνονται σε τομείς - στόχους για τη βελτίωση των ικανοτήτων και της ανταγωνιστικότητας της χώρας:

- ΕΠ Περιβάλλον - Αειφόρος Ανάπτυξη
- ΕΠ Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας
- ΕΠ Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα
- ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση
- ΕΠ Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού
- ΕΠ Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση
- ΕΠ Διοικητική Μεταρρύθμιση
- ΕΠ Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής
- ΕΠ Εθνικό Αποθεματικό Απρόβλεπτων

²⁴ <http://www.espa.gr>

Στη συνέχεια θα αναφερθούν τα κύρια ΕΠ που μπορούν να χρησιμοποιήσουν οι ΟΤΑ για πράσινες επενδύσεις:

2.1.1. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη» (ΕΠΠΕΡΑΑ)²⁵

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη 2007-2013» αποτελεί το Τομεακό Πρόγραμμα του **Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς 2007 - 2013** (ΕΣΠΑ)²⁶ για το Περιβάλλον και την Αειφόρο Ανάπτυξη. Στρατηγικός στόχος του προγράμματος είναι η προστασία, αναβάθμιση και αειφορική διαχείριση του Περιβάλλοντος, ώστε να αποτελέσει το υπόβαθρο για την προστασία της δημόσιας υγείας, την άνοδο της ποιότητας ζωής των πολιτών καθώς και βασικό παράγοντα βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας.

Το πρόγραμμα αυτό προβλέπει κοινοτική στήριξη μέσω του ΕΤΠΑ για οκτώ ελληνικές περιφέρειες στο πλαίσιο του στόχου σύγκλισης (δεν περιλαμβάνονται οι περιφέρειες «σταδιακής κατάργησης») και μέσω του Ταμείου Συνοχής, το οποίο παρεμβαίνει σε ολόκληρη τη χώρα, συμπεριλαμβανομένων των περιοχών «σταδιακής κατάργησης» και «σταδιακής εισαγωγής». Ο συνολικός προϋπολογισμός του προγράμματος είναι 2.250 εκατομμύρια ευρώ. Οι κοινοτικές επενδύσεις μέσω του ΕΤΠΑ ανέρχονται σε 220 εκατομμύρια ευρώ και μέσω του Ταμείου Συνοχής σε 1.580 εκατομμύρια ευρώ.

Για την περίοδο 2007-2013, στόχος δεν είναι απλώς η ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της ΕΕ στην εθνική νομοθεσία αλλά η επίτευξη πραγματικής σύγκλισης με το ευρωπαϊκό περιβαλλοντικό «κοινοτικό κεκτημένο», έτσι ώστε να αντιμετωπιστούν οι πραγματικές ανάγκες όσον αφορά την περιβαλλοντική προστασία και την ανάπτυξη ενός μοντέλου που θα οδηγήσει στην αειφόρο ανάπτυξη.

Οι κύριες περιβαλλοντικές παρεμβάσεις στην Ελλάδα για την περίοδο 2007-2013 σχετίζονται με την ολοκληρωμένη διαχείριση των στερεών αποβλήτων, την ορθολογική χρήση των υδατικών πόρων, τις σύγχρονες εγκαταστάσεις λυμάτων, την προστασία των φυσικών πόρων και την αποτελεσματική αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών κινδύνων (π.χ. απερίθωση, ξηρασία, πυρκαγιές και πλημμύρες, θαλάσσια ρύπανση). Το πρόγραμμα θα συμβάλει στην οικονομική μεγέθυνση μέσω της αποτελεσματικότερης χρήσης των πόρων, όπως η επαναχρησιμοποίηση, η ανακύκλωση και η ανάκτηση των στερεών αποβλήτων. Το πρόγραμμα θα υποστηρίξει παρεμβάσεις οι οποίες, εκτός από τις επενδύσεις στους τομείς της ενέργειας και των μεταφορών, οι οποίες θα καλυφθούν από άλλα εθνικά προγράμματα, θα συμβάλουν στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής.

Στο πρόγραμμα αυτό ορίζονται έντεκα (11) άξονες προτεραιότητας, πέντε από αυτούς εμπίπτουν στο Ταμείο Συνοχής και έξι στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης:

A. ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ

Άξονας Προτεραιότητας 1

Προστασία Ατμοσφαιρικού Περιβάλλοντος & Αστικές Μεταφορές – Αντιμετώπιση Κλιματικής Αλλαγής – Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας.

Προσκλήσεις: <http://www.epperaa.gr/Files.aspx?HomeMenu=159&id=21>

²⁵ <http://www.epperaa.gr>

²⁶ <http://www.espa.gr/el/Pages/staticOPEnvironment.aspx>

Συμβολή στη μείωση της ρύπανσης του ατμοσφαιρικού περιβάλλοντος και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής με την υλοποίηση έργων εξοικονόμησης ενέργειας και αξιοποίησης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας.

Άξονας Προτεραιότητας 2

Προστασία και Διαχείριση Υδατικών Πόρων

Προσκλήσεις: <http://www.epperaa.gr/Files.aspx?HomeMenu=162&id=22>

Προστασία της ποιότητας των υδάτων καθώς και η διασφάλιση της παροχής πόσιμου νερού επαρκούς σε ποσότητα και καλής ποιότητας σε επιλεγμένα αστικά κέντρα, σε τουριστικές περιοχές της χώρας και σε περιοχές με οξυμένα προβλήματα λειψυδρίας.

Άξονας Προτεραιότητας 3

Πρόληψη & Αντιμετώπιση Περιβαλλοντικού Κινδύνου

Προσκλήσεις: <http://www.epperaa.gr/Files.aspx?HomeMenu=163&id=23>

Ενίσχυση των υποδομών πρόληψης και αντιμετώπισης περιβαλλοντικού κινδύνου σε ότι αφορά υποδομές αντιπλημμυρικής προστασίας, οι οποίες είναι απαραίτητες για την προστασία της ζωής και των περιουσιών των πολιτών καθώς και για την προσέλκυση επενδύσεων.

Άξονας Προτεραιότητας 4

Προστασία Εδαφικών Συστημάτων – Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων

Προσκλήσεις: <http://www.epperaa.gr/Files.aspx?HomeMenu=164&id=24>

Διασφάλιση της προστασίας της δημόσιας υγείας, των εδαφικών πόρων και των υπόγειων υδροφορέων από τη ρύπανση που προκαλείται από την ανεξέλεγκτη διάθεση αστικών στερεών αποβλήτων.

Άξονας Προτεραιότητας 5

Τεχνική Βοήθεια

Προσκλήσεις: <http://www.epperaa.gr/Files.aspx?HomeMenu=167&id=25>

Υποστήριξη της Διαχειριστικής Αρχής του Προγράμματος και των Τελικών Δικαιούχων στην υλοποίηση του Προγράμματος και των έργων που αντίστοιχα εκτελούν.

B. ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Άξονας Προτεραιότητας 6

Προστασία Ατμοσφαιρικού Περιβάλλοντος – Αντιμετώπιση Κλιματικής Αλλαγής

Προσκλήσεις: <http://www.epperaa.gr/Files.aspx?HomeMenu=168&id=26>

Προστασία της ποιότητας του ατμοσφαιρικού περιβάλλοντος από την υποβάθμιση που προκαλούν τόσο οι εκπομπές αερίων ρύπων όσο και ο θόρυβος και οι ακτινοβολίες.

Άξονας Προτεραιότητας 7

Προστασία & Διαχείριση Υδατικών Πόρων

Προσκλήσεις: <http://www.epperaa.gr/Files.aspx?HomeMenu=190&id=35>

Ορθολογική και αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων της χώρας ώστε να διασφαλιστεί σε μακροχρόνια βάση η επαρκής διαθεσιμότητα υψηλής ποιότητας υδατικών πόρων για όλες τις απαραίτητες χρήσεις (άρδευση, βιομηχανική και οικιακή χρήση).

Άξονας Προτεραιότητας 8

Πρόληψη & Αντιμετώπιση Περιβαλλοντικού Κινδύνου

Προσκλήσεις: <http://www.epperaa.gr/Files.aspx?HomeMenu=169&id=27>

Συνολική ενίσχυση και βελτίωση της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης στην πρόληψη και αντιμετώπιση του περιβαλλοντικού κινδύνου μέσα από την οργάνωση ενός αξιόπιστου και πλήρως ανεπτυγμένου δικτύου πολιτικής προστασίας με έμφαση στην πρόληψη, που όμως δίνει τη δυνατότητα για έγκαιρη επέμβαση και αποκατάσταση.

Άξονας Προτεραιότητας 9

Προστασία Φυσικού Περιβάλλοντος & Βιοποικιλότητας

Προσκλήσεις: <http://www.epperaa.gr/Files.aspx?HomeMenu=170&id=28>

Ανάσχεση της απώλειας και προστασία της βιοποικιλότητας στο πλαίσιο της επίτευξης και διατήρησης ικανοποιητικής κατάστασης των οικοτόπων και των πληθυσμών των απειλούμενων ειδών.

Άξονας Προτεραιότητας 10

Θεσμοί & Μηχανισμοί

Προσκλήσεις: <http://www.epperaa.gr/Files.aspx?HomeMenu=171&id=29>

Βελτίωση της διοικητικής αποτελεσματικότητας του ΥΠΕΧΩΔΕ στην άσκηση περιβαλλοντικής πολιτικής.

Άξονας Προτεραιότητας 11

Τεχνική Βοήθεια

Προσκλήσεις: <http://www.epperaa.gr/Files.aspx?HomeMenu=199&id=45>

Υποστήριξη της Διαχειριστικής Αρχής του Προγράμματος και των Τελικών Δικαιούχων στην υλοποίηση του Προγράμματος και των έργων που αντίστοιχα εκτελούν.

Ο ενδεικτικός κατάλογος δικαιούχων περιλαμβάνει Υπουργεία, Γενικές Γραμματείες Περιφερειών, ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού, Σύνδεσμοι ΟΤΑ, Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων, Επιχειρήσεις ΟΤΑ, Ιερές Μονές Αγίου Όρους. Η ένταξη έργων θα γίνει κατόπιν πρόσκλησης και άμεσης αξιολόγησης των κατατεθειμένων προτάσεων.

Ανάλυση κεφαλαίων ανά άξονα προτεραιότητας

Άξονας προτεραιότητας	Ευρωπαϊκή χρηματοδότηση	Εθνική δημόσια δαπάνη	Σύνολο δημόσιας δαπάνης
Προστασία ατμοσφαιρικού περιβάλλοντος– Αντιμετώπιση κλιματικής αλλαγής– Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας	272.190.000	68.047.500	340.237.500
Προστασία και διαχείριση υδατικών πόρων	791.820.000	197.955.000	989.775.000
Πρόληψη και αντιμετώπιση περιβαλλοντικού κινδύνου	316.000.000	79.000.000	395.000.000
Προστασία εδαφικών συστημάτων και διαχείριση στερεών αποβλήτων	179.380.000	44.845.000	224.225.000
Τεχνική βοήθεια Ταμείου Συνοχής	20.610.000	5.152.500	25.762.500
Προστασία ατμοσφαιρικού περιβάλλοντος– Αντιμετώπιση κλιματικής αλλαγής	18.400.000	4.600.000	23.000.000

Προστασία και διαχείριση υδατικών πόρων	16.000.000	4.000.000	20.000.000
Πρόληψη και αντιμετώπιση περιβαλλοντικού κινδύνου	32.000.000	8.000.000	40.000.000
Προστασία φυσικού περιβάλλοντος και βιοποικιλότητας	107.610.000	26.902.500	134.512.500
Θεσμοί και μηχανισμοί	41.990.000	10.497.500	52.487.500
Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ	4.000.000	1.000.000	5.000.000
Σύνολο	1.800.000.000	450.000.000	2.250.000.000

2.1.2. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα" (ΕΠΑΝ II – Άξονας Προτεραιότητας 4)²⁷

Το ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα»²⁸ περιλαμβάνει κοινοτική οικονομική υποστήριξη για τις περιφέρειες της Ελλάδας που είναι επιλέξιμες στο πλαίσιο του στόχου σύγκλισης (Ανατολική Μακεδονία και Θράκη, Θεσσαλία, Ήπειρος, Δυτική Ελλάδα, Πελοπόννησος, Ιόνια Νησιά, Κρήτη και Βόρειο Αιγαίο οι περιφέρειες σταδιακής σύγκλισης δεν περιλαμβάνονται).

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα εμπίπτει στο πλαίσιο που καθορίζεται για το στόχο σύγκλισης και έχει συνολικό προϋπολογισμό περίπου 1,519 δισ. ευρώ. Η κοινοτική συνδρομή από το ΕΤΠΑ ανέρχεται σε 1,291 δισ. ευρώ περίπου και αποτελεί κονδύλιο το οποίο αντιστοιχεί στο 6,32% σχεδόν του συνολικού ποσού που επενδύει η ΕΕ στην Ελλάδα στο πλαίσιο της πολιτικής για τη συνοχή 2007-13.

Ο γενικότερος στόχος αυτού του προγράμματος είναι η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της επιχειρηματικότητας και η αύξηση της διασυνοριακής κινητικότητας του ελληνικού συστήματος παραγωγής (με έμφαση στην καινοτομία). Το πρόγραμμα προβλέπει παρεμβάσεις στους τομείς της βιομηχανίας, των υπηρεσιών, του εμπορίου, της προστασίας του καταναλωτή, της έρευνας και τεχνολογίας, της ενέργειας, του τουρισμού και του πολιτισμού και στοχεύει στην επίτευξη θετικών αποτελεσμάτων όσον αφορά την ανάπτυξη του συνόλου της ελληνικής οικονομίας.

Βασική συνιστώσα του Προγράμματος αποτελεί η προστασία του περιβάλλοντος και η αειφόρος ανάπτυξη. Ο στόχος του Προγράμματος επιτυγχάνεται με δράσεις που υποστηρίζουν την επιτάχυνση της μετάβασης στην οικονομία της γνώσης, την ανάπτυξη της υγιάς, αειφόρου και εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας και την ενίσχυση της ελκυστικότητας της Ελλάδας ως τόπου ανάπτυξης επιχειρηματικής δραστηριότητας με σεβασμό στο περιβάλλον.

Για την περίοδο 2007–2013 έχουν ορισθεί τέσσερις αναπτυξιακές προτεραιότητες, εκ των οποίων η 4^η αφορά τις δράσεις του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

Οι προτεραιότητες είναι:

Προτεραιότητα 1: δημιουργία και αξιοποίηση της καινοτομίας υποστηριζόμενης από έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη [15,1 % του συνολικού ποσού της χρηματοδότησης]

Στόχος της προτεραιότητας αυτής είναι η επιτάχυνση της μετάβασης στην οικονομία της γνώσης με την ανάπτυξη της καινοτομίας και την ενίσχυση του ρόλου της έρευνας και της τεχνολογίας

²⁷ <http://epan2.antagonistikotita.gr/index.asp>

²⁸ <http://www.espa.gr/el/Pages/staticOPCompetitivenessAndEntrepreneurship.aspx>

στους τομείς παραγωγής της χώρας. Στο επίκεντρο της προτεραιότητας αυτής βρίσκεται η καινοτομία, η οποία είναι ο κύριος παράγοντας για την ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας. Επίσης, άλλος στόχος της είναι να συμβάλλει στην αύξηση του ποσοστού του εθνικού εισοδήματος που δαπανάται στον τομέα της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης.

Προτεραιότητα 2: υποστήριξη της επιχειρηματικότητας και της διασυνοριακής κινητικότητας [35,1 % του συνολικού ποσού χρηματοδότησης]

Με την προτεραιότητα αυτή επιδιώκεται η ενίσχυση της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, με στόχο την αναβάθμιση στην Ελλάδα της παραγωγής αγαθών και υπηρεσιών με υψηλή προστιθέμενη αξία και υψηλή ποιότητα, με περιβαλλοντική συναίσθηση, με γνώση και καινοτομία.

Επίσης, στόχος της προτεραιότητας αυτής είναι η αύξηση της άμεσης επένδυσης από το εξωτερικό στην οικονομία της Ελλάδας και η ενθάρρυνση της υποστήριξης για την ανταγωνιστική παρουσία των ελληνικών επιχειρήσεων σε αγορές τόσο στο εσωτερικό της χώρας όσο και στο εξωτερικό. Οι ενέργειες επικεντρώνονται σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), ωστόσο καλύπτουν επίσης τον τομέα του τουρισμού, στον οποίο δίνεται έμφαση στην ανάπτυξη εναλλακτικών ή ειδικών μορφών τουρισμού.

Προτεραιότητα 3: βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος [21,5 % του συνολικού ποσού χρηματοδότησης]

Η ύπαρξη κατάλληλου και υγιούς περιβάλλοντος για την υποστήριξη της επιχειρηματικότητας αποτελεί ζωτικό παράγοντα για να καρποφορήσει η επιχειρηματικότητα και για να μειωθεί ο επιχειρηματικός κίνδυνος. Ο στόχος του παρόντος άξονα προτεραιότητας είναι η προσπάθεια για την επίτευξή του. Με τις ενέργειες αυτές επιδιώκεται ο εκσυγχρονισμός των χρηματοπιστωτικών εργαλείων και η βελτίωση των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών που διατίθενται στις επιχειρήσεις και επιπλέον η εξασφάλιση των κατάλληλων συνθηκών για τη δραστηριοποίηση σε ελεύθερες αγορές με την υποστήριξη στοιχείων όπως «one stop shops», υποδομές και εργαλεία ανάπτυξης. Επίσης, θα χρηματοδοτηθούν ενέργειες στον τομέα της προστασίας των καταναλωτών. Γενικά, με την εν λόγω προτεραιότητα επιδιώκεται η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και η αύξηση των δυνατοτήτων επένδυσης.

Προτεραιότητα 4: ολοκλήρωση του ενεργειακού συστήματος της χώρας και ενίσχυση της βιωσιμότητάς του [26,0 % του συνολικού ποσού χρηματοδότησης]

Ο στόχος της εν λόγω προτεραιότητας είναι η εξασφάλιση του ενεργειακού εφοδιασμού της Ελλάδας παράλληλα με την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων, την υποστήριξη της απελευθέρωσης της αγοράς ενέργειας και την ενσωμάτωση της μεταφοράς ηλεκτρικού ρεύματος και φυσικού αερίου σε μεγάλα διεθνή δίκτυα. Οι ενέργειες στο πλαίσιο της παρούσας προτεραιότητας θα συμβάλλουν στην επίτευξη των ελληνικών στόχων του Κιότο. Στόχος τους είναι η σταδιακή μείωση της εξάρτησης της Ελλάδας από το πετρέλαιο με την υποστήριξη των δικτύων ενέργειας φυσικού αερίου και εναλλακτικών πηγών ενέργειας. Οι ενέργειες στον τομέα της ενεργειακής αποδοτικότητας θα αποτελέσουν επίσης θεμελιώδες στοιχείο των προσπαθειών αυτών. Στην προτεραιότητα αυτή θα λαμβάνεται υπόψη η γεωστρατηγική θέση της Ελλάδας με στόχο τη διαφύλαξη της ασφάλειας του ενεργειακού εφοδιασμού.

Προτεραιότητα 5: τεχνική υποστήριξη εφαρμογής [2,3 % του συνολικού ποσού χρηματοδότησης]

Ενδεικτικές δράσεις αποτελούν:

- Η διείσδυση του φυσικού αερίου σε νέες περιοχές.
- Η επέκταση του Εθνικού Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου.
- Η ολοκλήρωση των υποδομών υδροποιημένου Φυσικού Αερίου.
- Η διασύνδεση των νησιών με το Εθνικό Σύστημα Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας.
- Η κατασκευή Κέντρων Υπερυψηλής Τάσης.
- Η προώθηση δράσεων εξοικονόμησης ενέργειας στους οικιακούς καταναλωτές και τους ΟΤΑ.
- Η ενίσχυση και επέκταση του συστήματος μεταφοράς και του δικτύου διανομής ηλεκτρικής ενέργειας.
- Οι επενδύσεις παραγωγής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ).
- Η ορθολογική διαχείριση φυσικών πόρων.

ΕΠΑΝ II – Ανοιχτές Προκηρύξεις:

<http://epan2.antagonistikotita.gr/greek/private.asp>

Ανάλυση κεφαλαίων ανά άξονα προτεραιότητας

Άξονας προτεραιότητας	Ευρωπαϊκή χρηματοδότηση	Εθνική δημόσια δαπάνη	Σύνολο δημόσιας δαπάνης
Δημιουργία και αξιοποίηση της καινοτομίας υποστηριζόμενης από έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη	192.083.000	33.897.000	225.980.000
Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της διασυννοριακής κινητικότητας	446.020.000	82.238.824	548.258.824
Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος	272.907.000	48.160.059	321.067.059
Ολοκλήρωση του ενεργειακού συστήματος της χώρας και ενίσχυση της βιωσιμότητάς του	330.990.000	58.410.000	389.400.000
Τεχνική συνδρομή	29.000.000	5.294.117	34.294.117
Σύνολο	1.271.000.000	228.000.000	1.519.000.000

2.1.3. Επιχειρησιακό πρόγραμμα "Ενίσχυση της προσπελασιμότητας"²⁹

Το πρόγραμμα "ενίσχυση της προσπελασιμότητας" προβλέπει κοινοτική στήριξη για οκτώ ελληνικές περιφέρειες: Ήπειρο, Θεσσαλία, Ανατολική Μακεδονία, Ιόνια Νησιά, Δυτική Ελλάδα, Πελοπόννησο, Κρήτη και Βόρειο Αιγαίο.

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα εμπίπτει στο πλαίσιο που προβλέπεται για το στόχο σύγκλισης και έχει συνολικό προϋπολογισμό περίπου 4,976 δισεκατομμύρια ευρώ. Η κοινοτική βοήθεια μέσω

²⁹ <http://www.espa.gr/el/Pages/staticOPAccessibilityImprovement.aspx>

του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και του Ταμείου Συνοχής ανέρχεται περίπου σε 3,7 δισεκατομμύρια ευρώ, ποσό που αντιπροσωπεύει περίπου το 18,45% των συνολικών κοινοτικών επενδύσεων που θα γίνουν στην Ελλάδα στο πλαίσιο της πολιτικής για τη συνοχή την περίοδο 2007-2013.

Στόχος του επιχειρησιακού προγράμματος είναι να βελτιωθεί η υποδομή μεταφορών στην Ελλάδα, καθώς και οι διεθνείς συνδέσεις της. Με τον τρόπο αυτό, θα διαδραματίσει αποφασιστικό ρόλο στην ενίσχυση της ελκυστικότητας και της προσπελασιμότητας των απομακρυσμένων και μεσόγειων περιφερειών της Ελλάδας, καθώς επίσης στη βελτίωση της θέσης της στον τομέα των διεθνών μεταφορών.

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα «ενίσχυση της προσπελασιμότητας» καλύπτει τόσο λιγότερο όσο και περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες της Ελλάδας και, κατά συνέπεια, αναμένεται να συμβάλει στην προώθηση της γεωγραφικής συνοχής, εξασφαλίζοντας τη συνεκτικότητα και τη συμπληρωματικότητα των διαρθρωτικών παρεμβάσεων με τα άλλα επιχειρησιακά προγράμματα.

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στα περιβαλλοντικά ζητήματα, τα οποία πρέπει να αντιμετωπιστούν με καταλλήλως σχεδιασμένα νέα έργα, με την αύξηση της αποτελεσματικότητας των μεταφορικών δικτύων, καθώς και με τη λήψη μέτρων που προάγουν τις καθαρότερες μεταφορές, ιδίως στις μεγάλες αστικές ζώνες. Επιπρόσθετα, το πρόγραμμα αποδίδει προτεραιότητα στην προώθηση της ασφάλειας μεταξύ των διαφόρων τρόπων και δικτύων μεταφοράς.

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα έχει δύο στρατηγικούς στόχους:

- ενίσχυση της προσπελασιμότητας των περιφερειών της χώρας σε ευρωπαϊκό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο μέσω της ανάπτυξης των μεταφορικών υποδομών (οδικές, σιδηροδρομικές, θαλάσσιες, αεροπορικές και δημόσιες μεταφορές)·
- βελτίωση της ποιότητας των μεταφορικών υπηρεσιών, με έμφαση στη μείωση του χρόνου και του κόστους των μετακινήσεων, στην ασφάλεια των μεταφορών και στο επίπεδο των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα «ενίσχυση της προσπελασιμότητας» έχει τους ακόλουθους άξονες προτεραιότητας:

Προτεραιότητα 1: υποδομές οδικών μεταφορών [περίπου 58,8% του συνολικού ποσού χρηματοδότησης]

Οι ειδικοί στόχοι της προτεραιότητας αυτής συμπεριλαμβάνουν:

- την ανάπτυξη διευρωπαϊκών δικτύων (ΔΕΔ)·
- την ανάπτυξη του δευτερεύοντος περιφερειακού δικτύου, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης οδικών συνδέσεων με τις κύριες πύλες εισόδου στη χώρα.

Προτεραιότητα 2: υποδομές σιδηροδρομικών και συνδυασμένων μεταφορών [περίπου 19,5% του συνολικού ποσού χρηματοδότησης]

Οι ειδικοί στόχοι της προτεραιότητας αυτής συμπεριλαμβάνουν:

- την ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό του σιδηροδρομικού δικτύου·
- την κατασκευή και αποπεράτωση του διευρωπαϊκού άξονα ΠΑΘΕ/Π (Πάτρα-Αθήνα-Θεσσαλονίκη), ο οποίος προσφέρει δυνατότητα μετακίνησης με υψηλή ταχύτητα (160 km/h), με διπλή ηλεκτροκινούμενη γραμμή και σηματοδότηση, καθώς και την ανάπτυξη των συνδυασμένων μεταφορών στον άξονα αυτό.

Προτεραιότητα 3: δημόσιες αστικές συγκοινωνίες [περίπου 11,1% του συνολικού ποσού χρηματοδότησης]

Στόχος της προτεραιότητας αυτής είναι η ανάπτυξη του συστήματος δημόσιων συγκοινωνιών στην περιοχή Αθηνών-Πειραιώς, με στόχο την ανάπτυξη της κινητικότητας, τη βελτίωση της ελκυστικότητας των δημόσιων μεταφορών, την παροχή υπηρεσιών ποιότητας και την προώθηση ενός καθαρότερου περιβάλλοντος.

Προτεραιότητα 4: υποδομές αεροπορικών και θαλάσσιων μεταφορών [περίπου 7,4% του συνολικού ποσού χρηματοδότησης]

Η Ελλάδα έχει εκτεταμένο δίκτυο λιμένων (155) και αεροδρομίων (41). Οι ειδικοί στόχοι της προτεραιότητας αυτής συμπεριλαμβάνουν:

- βελτιώσεις στο σύστημα θαλάσσιων μεταφορών μέσω της ανάπτυξης κατάλληλων λιμενικών υποδομών μεταφοράς επιβατών και εμπορευμάτων·
- την ανάπτυξη περιφερειακών αεροδρομίων.

Προτεραιότητα 5: οδική ασφάλεια και ασφάλεια των μεταφορικών δικτύων [περίπου 1,2% του συνολικού ποσού χρηματοδότησης]

Στόχος της προτεραιότητας αυτής είναι η βελτίωση της ποιότητας των μεταφορικών δικτύων και υπηρεσιών. Αυτό το τμήμα του επιχειρησιακού προγράμματος αποδίδει ιδιαίτερη σημασία σε θέματα ασφάλειας και διαχείρισης της κυκλοφορίας.

Προτεραιότητα 6: τεχνική βοήθεια [περίπου 1,1% του συνολικού ποσού χρηματοδότησης]

Για την υλοποίηση του προγράμματος διατίθεται χρηματοοικονομική στήριξη για την κάλυψη των δαπανών διοικητικής διαχείρισης, παρακολούθησης και ελέγχου.

Ανάλυση κεφαλαίων ανά άξονα προτεραιότητας

Άξονας προτεραιότητας	Ευρωπαϊκή χρηματοδότηση	Εθνική δημόσια δαπάνη	Σύνολο δημόσιας δαπάνης
Υποδομές οδικών μεταφορών	2.176.600.000	725.580.000	2.902.180.000
Υποδομές σιδηροδρομικών και συνδυασμένων μεταφορικών	723.000.000	127.560.000	850.560.000
Δημόσιες αστικές συγκοινωνίες	411.550.000	241.550.000	653.100.000
Υποδομές αεροπορικών και θαλάσσιων μεταφορών	274.000.000	66.330.000	340.330.000
Οδική ασφάλεια και ασφάλεια μεταφορικών δικτύων	43.200.000	43.200.000	86.400.000
Κυκλοφοριακή και περιβαλλοντική διαχείριση μεταφορικών δικτύων	31.035.000	31.035.000	62.070.000
Τεχνική βοήθεια	40.775.864	40.775.864	81.551.728
Σύνολο	3.700.160.864	1.276.030.864	4.976.191.728

Σχετικά αρχεία:

- Επίσημη υποβολή κειμένου του ΕΠ Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας της περιόδου 2007 - 2013
http://www.espa.gr/elibrary/Episimo_Keimeno_EP_Enisxisi_ProspeLasimotitas.pdf
- Συνοπτική Παρουσίαση του ΕΠ Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας της περιόδου 2007 - 2013 http://www.espa.gr/elibrary/Perilipsi_EP_Enisxish_ths_ProspeLasimotitas.pdf

2.1.4. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα “Ψηφιακή Σύγκλιση”³⁰

Το πρόγραμμα «Ψηφιακή Σύγκλιση» περιλαμβάνει την παροχή κοινοτικής υποστήριξης για ελληνικές περιφέρειες που είναι επιλέξιμες στο πλαίσιο του στόχου σύγκλισης (Ανατολική Μακεδονία και Θράκη, Θεσσαλία, Ήπειρος, Δυτική Ελλάδα, Πελοπόννησος, Ιόνια Νησιά, Κρήτη και Βόρειο Αιγαίο -οι περιφέρειες σταδιακής σύγκλισης δεν περιλαμβάνονται).

Το ΕΠ εμπίπτει στο πλαίσιο που καθορίζεται για το στόχο σύγκλισης και έχει συνολικό προϋπολογισμό περίπου 1,075 δις ευρώ. Η κοινοτική συνδρομή από το ΕΤΠΑ ανέρχεται σε 860 εκατομμύρια ευρώ περίπου και αποτελεί κονδύλιο το οποίο αντιστοιχεί στο 4,2% σχεδόν του συνολικού ποσού που επενδύει η ΕΕ στην Ελλάδα στο πλαίσιο της πολιτικής για τη συνοχή 2007-13.

Σύμφωνα με το εθνικό στρατηγικό πλαίσιο αναφοράς για την περίοδο 2007-13, η Ελλάδα χρησιμοποιεί τις τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας (ΤΠΕ) σε μικρότερο βαθμό από τα άλλα 25 κράτη μέλη της. Κατά την τελευταία δεκαετία, οι ΤΠΕ δεν προσέφεραν σημαντική συμβολή στη βελτίωση της παραγωγικότητας της χώρας ή στην ποιότητα ζωής των ελλήνων πολιτών.

Ο γενικότερος στόχος του επιχειρησιακού προγράμματος είναι να συμβάλλει στην ψηφιακή σύγκλιση της Ελλάδας με την υπόλοιπη ΕΕ μέσω της χρήσης των ΤΠΕ. Το επίκεντρο του προγράμματος θα είναι στην εφαρμογή εξατομικευμένης αναπτυξιακής στρατηγικής με ιδιαίτερη έμφαση στους ανταγωνιστικούς τομείς της Ελλάδας όπως ο τουρισμός, η ναυτιλία, ο πολιτισμός και ο αθλητισμός

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα «Ψηφιακή σύγκλιση» διαρθρώνεται με βάση τις ακόλουθες δύο προτεραιότητες:

Προτεραιότητα 1: βελτίωση της παραγωγικότητας με αξιοποίηση των ΤΠΕ [46,7 % του συνολικού ποσού χρηματοδότησης]

Στους ειδικούς στόχους της εν λόγω προτεραιότητας περιλαμβάνονται:

- η βελτιωμένη διείσδυση των ΤΠΕ στις παραγωγικές διαδικασίες σε συνδυασμό με την ανάπτυξη επιχειρηματικών καινοτομιών με έμφαση στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ). Θα δοθεί έμφαση στην κινητοποίηση του ανθρώπινου κεφαλαίου των επιχειρήσεων της χώρας μέσω ανάπτυξης ψηφιακού περιεχομένου εκπαιδευτικού χαρακτήρα και μέσω ανάπτυξης πλατφορμών και εφαρμογών για τη διαχείριση και διάδοση πληροφοριών επιχειρηματικού περιεχομένου («Business Gateways»).
- η αύξηση της χρήσης των ΤΠΕ στις καθημερινές δραστηριότητες των επιχειρήσεων.

³⁰ <http://www.espa.gr/el/Pages/staticOPDigitalConvergence.aspx>

- η ανάπτυξη εφαρμογών ΤΠΕ για την ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας των γυναικών και των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Προτεραιότητα 2: ΤΠΕ και βελτίωση της καθημερινής ζωής των πολιτών [51,4 % του συνολικού ποσού χρηματοδότησης]

Στους ειδικούς στόχους της εν λόγω προτεραιότητας περιλαμβάνονται:

- η ισότητα στην πρόσβαση των πολιτών στη χρήση και γνώση των ΤΠΕ·
- η αύξηση της παροχής ψηφιακών δημοσίων υπηρεσιών·
- η εξάλειψη του «ψηφιακού χάσματος» που οφείλεται σε παράγοντες όπως η γεωγραφική θέση, η ηλικία και το φύλο·
- ο εξορθολογισμός και η ψηφιοποίηση των συχνότερα χρησιμοποιούμενων δημοσίων υπηρεσιών (ειδικότερα των υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στη στρατηγική «i2010») καθώς και των υπηρεσιών που παρέχονται από τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης·
- η ενθάρρυνση των πολιτών να συμμετάσχουν σε κοινοτικές δραστηριότητες με την ανάπτυξη εφαρμογών ΤΠΕ που απευθύνονται σε ΜΚΟ·
- η προώθηση της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ελλάδας·
- η ανάπτυξη εφαρμογών και υπηρεσιών ΤΠΕ που προσφέρουν ισότιμη πρόσβαση σε γυναίκες και άτομα με ειδικές ανάγκες.

Προτεραιότητα 3: τεχνική υποστήριξη εφαρμογής [1,9 % του συνολικού ποσού χρηματοδότησης]

Ανάλυση κεφαλαίων ανά άξονα προτεραιότητας

Άξονας προτεραιότητας	Ευρωπαϊκή χρηματοδότηση	Εθνική δημόσια δαπάνη	Σύνολο δημόσιας δαπάνης
Βελτίωση της παραγωγικότητας με αξιοποίηση των ΤΠΕ	402.000.000	100.500.000	502.500.000
ΤΠΕ και βελτίωση της ποιότητας ζωής	442.000.000	110.00.000	552.500.000
Τεχνική συνδρομή	16.000.000	4.000.000	20.000.000
Σύνολο	860.000.000	215.000.000	1.075.000.000

Σχετικά αρχεία:

- Επίσημη υποβολή κειμένου του ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση της περιόδου 2007-2013
http://www.espa.gr/elibrary/Episimo_Keimeno_EP_Psifiaki_Syngklisi.pdf
- Συνοπτική Παρουσίαση του ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση της περιόδου 2007-2013
http://www.espa.gr/elibrary/Perilipsi_EP_Psifiaki_Syngklisi.pdf

2.2. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ (ΠΕΠ)

Για την υλοποίηση των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων η Ελλάδα είναι χωρισμένη σε πέντε χωρικές ενότητες που αντιστοιχούν στα πέντε Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα:

1. ΠΕΠ Αττικής
2. ΠΕΠ Μακεδονίας - Θράκης
3. ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων
4. ΠΕΠ Κρήτης και Νήσων Αιγαίου
5. ΠΕΠ Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας - Ηπείρου

Τα ΠΕΠ συμβάλλουν προς την κατεύθυνση εκπλήρωσης των εθνικών στρατηγικών στόχων, σε συνδυασμό με τα τομεακά προγράμματα, με έμφαση στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες της κάθε Περιφέρειας. Τα ΠΕΠ καλύπτουν έναν κοινό κορμό παρεμβάσεων:

- **κοινωνικές υποδομές**
- **υγεία και κοινωνική αλληλεγγύη** (υποδομές νοσοκομείων και δομών κοινωνικής φροντίδας, ειδικών μονάδων, κέντρων υγείας και ανοιχτής φροντίδας)
- **πολιτισμός** (ενίσχυση των βασικών πολιτιστικών υποδομών, προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς)
- έργα **προσπελασιμότητας και περιβάλλοντος** τοπικής κλίμακας
- πολιτικές **βιώσιμης αστικής ανάπτυξης**
- πολιτικές **ενίσχυσης ορεινών, μειονεκτικών, νησιωτικών περιοχών**

2.2.1. Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αττικής³¹

Οι γενικοί στόχοι του ΠΕΠ Αττικής 2007 – 2013 συνοψίζονται ως εξής:

- Βελτίωση της ελκυστικότητας της Περιφέρειας Αττικής ως διεθνές επιχειρηματικό κέντρο.
- Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας μέσω της ενθάρρυνσης της καινοτομίας, της επιχειρηματικότητας, της έρευνας και τεχνολογίας και της διάδοσης των νέων τεχνολογιών πληροφόρησης.
- Βελτίωση της ποιότητας ζωής και προστασία του περιβάλλοντος.
- Δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας.

Στη βάση των στόχων αυτών διαμορφώθηκαν οι πέντε (5) Άξονες Προτεραιότητας του Προγράμματος:

- Ενίσχυση υποδομών προσπελασιμότητας ενέργειας
- Αειφόρος ανάπτυξη και βελτίωση της ποιότητας ζωής
- Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, της καινοτομίας και της ψηφιακής σύγκλισης
- Αναζωογόνηση αστικών περιοχών
- Τεχνική στήριξη εφαρμογής

³¹ www.pepatt.gr/ & www.espa.gr/elibrary/Episimo_Keimeno_EP_Attikis.pdf

Η χρηματοδότηση του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Αττικής για την προγραμματική περίοδο 2007-2013 ανέρχεται σε 3,561 δις Ευρώ ενώ η Κοινοτική Συμμετοχή σε 2,438 δις Ευρώ και χρηματοδοτείται αποκλειστικά από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ).

Σχετικά αρχεία:

Επίσημη υποβολή κειμένου του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Αττικής της περιόδου 2007 - 2013 http://www.espa.gr/elibrary/Episimo_Keimeno_EP_Attikis.pdf

2.2.2. ΠΕΠ Μακεδονίας - Θράκης³²

Το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Μακεδονίας-Θράκης αναπτύσσει τις παρεμβάσεις του σε μία συγκεκριμένη χωρική ενότητα η οποία συγκροτείται από τρεις διοικητικές Περιφέρειες. Υπάρχουν δύο διοικητικές Περιφέρειες, η Κεντρική Μακεδονία και η Δυτική Μακεδονία, οι οποίες είναι Περιφέρειες «phasing out» (σταδιακής εξόδου από το Στόχο «Σύγκλιση») και η Ανατολική Μακεδονία που είναι αμιγής Περιφέρεια Σύγκλισης.

Αυτό δημιουργεί μία διαφοροποίηση ως προς τις χρηματοδοτικές δυνατότητες των τριών Περιφερειών, σύμφωνα με τους κανονισμούς που διέπουν την 4η προγραμματική περίοδο. Η Κεντρική Μακεδονία και η Δυτική Μακεδονία χρηματοδοτούν όλες τις αναπτυξιακές της παρεμβάσεις μέσω του συγκεκριμένου προγράμματος Μακεδονίας - Θράκης 2007-2013 και έχουν τη δυνατότητα να χρηματοδοτούνται επιπλέον μόνο μέσω του Ταμείου Συνοχής, ενώ η Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης χρηματοδοτείται μέσω του συγκεκριμένου Επιχειρησιακού Προγράμματος Μακεδονίας-Θράκης 2007-2013, αλλά και μέσω των τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων που αναπτύσσονται στο σύνολο της χώρας.

Οι τρεις περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Δυτικής Μακεδονίας και Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης, τις οποίες αφορά το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Μακεδονίας – Θράκης, αποτελούν ένα διευρυμένο οικονομικό χώρο, με γεωγραφικά πλεονεκτήματα και πλούσια προσφορά ενδογενούς αναπτυξιακού δυναμικού.

Στα πλαίσια της περιόδου 2007-2013, ο σχεδιασμός του ΠΕΠ αντανάκλα μια σύνθετη αναπτυξιακή στρατηγική η οποία στηρίζεται στις εξής δύο επιλογές:

- αξιοποίηση του συνόλου των ενδογενών αναπτυξιακών χαρακτηριστικών και
- αξιοποίηση της γεωγραφικής θέσης της Περιφέρειας.

Το αναπτυξιακό όραμα της χωρικής ενότητας γι' αυτή την προγραμματική περίοδο συμπυκνώνεται στη «δημιουργία μιας βιώσιμης, ανταγωνιστικής περιφερειακής οικονομίας με έντονα εξωστρεφή προσανατολισμό και εσωτερική οικονομική, κοινωνική, χωρική και διοικητική συνοχή».

Άξονες Προτεραιότητας:

- Υποδομές και υπηρεσίες προσπελασιμότητας
- Ψηφιακή σύγκλιση και επιχειρηματικότητα
- Αειφόρος ανάπτυξη και βελτίωση της ποιότητας ζωής
- Τεχνική στήριξη εφαρμογής

Στόχοι του Προγράμματος είναι:

---

³² www.espa.gr/el/Pages/staticOPMacedoniaThrace.aspx

1. Η **ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας** του παραγωγικού συστήματος,
2. Η **αξιοποίηση της θέσης** της χωρικής ενότητας στο χώρο της Ν.Α. Ευρώπης,
3. Η **ισόρροπη οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη** στο πλαίσιο της αειφορίας.

Η χρηματοδότηση του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Μακεδονίας - Θράκης για την προγραμματική περίοδο 2007-2013 ανέρχεται σε 4,2 δις Ευρώ (ποσό συνολικής δημόσιας δαπάνης) εκ των οποίων τα 2,7 δις Ευρώ είναι η Κοινοτική Συμμετοχή.

Σχετικά αρχεία:

Επίσημη υποβολή κειμένου του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Μακεδονίας Θράκης περιόδου 2007-2013 (Σεπτέμβριος 2007)
http://www.espa.gr/elibrary/Episimo_Keimeno_EP_MAKedonias-Thrakis_3rd_Ed.pdf

2.2.3. ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων³³

Το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας – Πελοποννήσου – Ιονίων Νήσων 2007-2013 είναι ένα από τα 5 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα τα οποία μαζί με τα 8 Τομεακά και τα 12 Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας συγκροτούν το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) για την περίοδο 2007-2013.

Η χωρική ενότητα εφαρμογής του περιλαμβάνει **τρεις περιφέρειες** που ανήκουν στον αμιγή **Στόχο** «Σύγκλιση» και παρουσιάζουν και οι τρεις κατά κεφαλήν ΑΕΠ μικρότερο του 75% του μέσου κοινοτικού όρου.

Το αναπτυξιακό όραμα της χωρικής ενότητας γι' αυτή την προγραμματική περίοδο συμπυκνώνεται στην «εντατικοποίηση των προσπάθειών για επιτάχυνση της οικονομικής ανάπτυξης και πραγματική σύγκλιση με τις προηγμένες ελληνικές περιφέρειες».

Οι δράσεις του ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων συστηματοποιούνται σε τρεις γενικούς άξονες, οι οποίοι είναι οι εξής:

1. **Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός των υποδομών προσπελασιμότητας**
2. **Ψηφιακή σύγκλιση με την αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών και τόνωση της επιχειρηματικότητας**
3. **Αειφόρος ανάπτυξη και ποιότητα ζωής**

Η χρηματοδότηση του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Δυτικής Ελλάδας – Πελοποννήσου – Ιονίων Νήσων για την προγραμματική περίοδο 2007-2013 ανέρχεται σε 1,14 δις Ευρώ (ποσό συνολικής δημόσιας δαπάνης) εκ των οποίων τα 914 εκατ. Ευρώ είναι η Κοινοτική Συμμετοχή και χρηματοδοτείται αποκλειστικά από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ).

Σχετικά αρχεία:

Επίσημη υποβολή κειμένου του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων της περιόδου 2007 - 2013
http://www.espa.gr/elibrary/Episimo_Keimeno_EP_DEPIN.pdf

³³ www.espa.gr/elibrary/Episimo_Keimeno_EP_DEPIN.pdf

2.2.4. ΠΕΠ Κρήτης και Νήσων Αιγαίου³⁴

Το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα προβλέπει αναπτυξιακές παρεμβάσεις στη χωρική ενότητα τριών Διοικητικών Περιφερειών: της Κρήτης, του Νοτίου Αιγαίου και του Βορείου Αιγαίου.

Η χωρική αυτή ενότητα διαμορφώνει λειτουργικά ένα νησιωτικό χώρο που αποτελείται από 90 και πλέον νησιά (μικρά, μεσαία, μεγάλα), χαρακτηρίζεται από προβλήματα - ιδιαιτερότητες και ευκαιρίες - δυνατότητες που διαμορφώνουν ένα σύνθετο αναπτυξιακό περιβάλλον σε ευρωπαϊκό και μεσογειακό επίπεδο.

Η αναπτυξιακή στρατηγική της χωρικής ενότητας «Κρήτης - Νήσων Αιγαίου» για την περίοδο 2007-13 στηρίζεται σε δύο βασικούς πυλώνες:

- ανάπτυξη της **ανταγωνιστικότητας** της χωρικής ενότητας,
- διασφάλιση ενός σύγχρονου και άνετου επιπέδου **ποιότητας ζωής** για τους κατοίκους της

οι οποίοι καθορίζουν και το γενικό αναπτυξιακό όραμα της χωρικής ενότητας, που συνοψίζεται στην:

- Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και ανάδειξη της ελκυστικότητας της χωρικής ενότητας «Κρήτης και Νήσων Αιγαίου» σε συνθήκες αειφόρου ανάπτυξης.

Σημαντικό μέρος της αναπτυξιακής στρατηγικής της χωρικής ενότητας θα υλοποιηθεί μέσω των παρεμβάσεων του ΠΕΠ Κρήτης και Νήσων Αιγαίου 2007-13 οι στρατηγικές παρεμβάσεις του οποίου καλύπτουν τους παρακάτω οκτώ γενικούς στόχους:

1. Βελτίωση της **προσπελασιμότητας** (ενδοπεριφερειακής και διαπεριφερειακής).
2. Διασφάλιση της **ποιότητας ζωής** των κατοίκων.
3. Ενσωμάτωση της **αειφορίας** στις αναπτυξιακές επιλογές και παρεμβάσεις, σε συνδυασμό με την προστασία του ευαίσθητου φυσικού περιβάλλοντος.
4. Ανάπτυξη της **κοινωνίας της γνώσης** και ενδυνάμωση των εξωστρεφών συνεργασιών.
5. **Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας**, καλλιέργεια της καινοτομίας, προσέλκυση επενδύσεων υψηλής προστιθέμενης αξίας και δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.
6. Συνδυασμένη **αξιοποίηση των τουριστικών και πολιτισμικών πόρων**.
7. Αντιμετώπιση των **ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων** και των αναπτυξιακών ιδιαιτεροτήτων.
8. Ενίσχυση των τάσεων **δικτύωσης** μεταξύ αστικών κέντρων της χωρικής ενότητας και ανάδειξη πόλων ανάπτυξης.

Άξονες Προτεραιότητας:

- Υποδομές και υπηρεσίες προσπελασιμότητας
- Ψηφιακή σύγκλιση και επιχειρηματικότητα
- Αειφόρος ανάπτυξη και βελτίωση της ποιότητας ζωής
- Χωρική συνοχή και συνεργασία
- Τεχνική στήριξη εφαρμογής
  - Αμιγούς Στόχου «Σύγκλιση» - Κρήτη & Βόρειο Αιγαίο

³⁴ www.espa.gr/elibrary/Episimo_Keimeno_Kritis-Nison_Aigaiou.pdf

- Στόχου «Σταδιακής Εισόδου» - Νότιο Αιγαίο

Η χρηματοδότηση του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Κρήτης – Νήσων Αιγίου για την προγραμματική περίοδο 2007-2013 ανέρχεται σε 1.325.000.178 € (ποσό συνολικής δημόσιας δαπάνης) εκ του οποίου τα 871.300.178 € αντιπροσωπεύουν την Κοινοτική Συνδρομή.

Σχετικά αρχεία:

Επίσημη υποβολή κειμένου του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Κρήτης και Νήσων Αιγαίου της περιόδου 2007 - 2013 http://www.espa.gr/elibrary/Episimo_Keimeno_Kritis-Nison_Aigaiou.pdf

2.2.5. ΠΕΠ Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας - Ηπείρου³⁵

Ως γεωγραφικός χώρος εφαρμογής του έχει οριστεί η χωρική ενότητα «Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας - Ηπείρου». Η χωρική αυτή ενότητα, στην κεντρική ζώνη του ηπειρωτικού τμήματος της Ελλάδας, περιλαμβάνει τρεις Περιφέρειες: Θεσσαλίας, Στερεάς Ελλάδας, και Ηπείρου.

Ο στρατηγικός στόχος και το γενικό αναπτυξιακό όραμα της χωρικής ενότητας Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου για την περίοδο 2007-2013 συνίσταται στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, της ελκυστικότητας και της εξωστρέφειας της οικονομίας με τη βελτίωση της χωρικής και κοινωνικής συνοχής και την υιοθέτηση αειφορικών μεθόδων ανάπτυξης παραγωγικών δραστηριοτήτων και διαχείρισης του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος.

Σημαντικό μέρος της αναπτυξιακής στρατηγικής της χωρικής ενότητας θα υλοποιηθεί μέσω των παρεμβάσεων του ΠΕΠ Θεσσαλίας Στερεάς Ελλάδας και Ηπείρου 2007-13, οι στρατηγικές παρεμβάσεις του οποίου καλύπτουν οκτώ γενικούς στόχους:

1. Βελτίωση της **ανταγωνιστικότητας**, της **εξωστρέφειας**, της **ποιότητας και της καινοτομικής ικανότητας των επιχειρήσεων**.
2. Βελτίωση της **προσπελασιμότητας** μέσω της δημιουργίας και αναβάθμισης υποδομών και ενδο-περιφερειακών και δια-περιφερειακών μεταφορικών δικτύων.
3. **Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού**.
4. **Αειφορική διαχείριση** του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων.
5. Ενίσχυση της **ενδοπεριφερειακής οικονομικής και κοινωνικής συνοχής**
6. Ενίσχυση της **διαπεριφερειακής συνεργασίας**
7. **Αξιοποίηση του τουρισμού και του πολιτισμού** για τη βιώσιμη ανάπτυξη
8. Προώθηση της **ψηφιακής σύγκλισης**

Ο κορμός παρεμβάσεων εστιάζεται στους παρακάτω άξονες προτεραιότητας:

- Κοινωνικές υποδομές και υπηρεσίες.
- Υγεία και κοινωνική αλληλεγγύη (υποδομές νοσοκομείων και δομών κοινωνικής φροντίδας, ειδικών μονάδων, κέντρων υγείας και ανοικτής φροντίδας, εξειδικευμένος εξοπλισμός).

³⁵ www.espa.gr/elibrary/Episimo_Kemeno_EP_Thessalias_Stereas_Hpeirou.pdf

- Πολιτισμός (ενίσχυση των βασικών πολιτιστικών υποδομών, προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς).
- Έργα προσπελασιμότητας και περιβάλλοντος τοπικής κλίμακας.
- Πολιτικές βιώσιμης αστικής ανάπτυξης.
- Πολιτικές ενίσχυσης ορεινών, μειονεκτικών και νησιωτικών περιοχών.
- Δράσεις Ανταγωνιστικότητας – Επιχειρηματικότητας
- Δράσεις Ψηφιακής Σύγκλισης

Η χρηματοδότηση του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Θεσσαλίας -Στερεάς Ελλάδας - Ηπείρου για την προγραμματική περίοδο 2007-2013 ανέρχεται σε 1,8 δις Ευρώ (ποσό συνολικής δημόσιας δαπάνης) εκ των οποίου τα 1,1 δις Ευρώ είναι η Κοινοτική Συμμετοχή.

Σχετικά αρχεία:

Επίσημη υποβολή κειμένου του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας - Ηπείρου της περιόδου 2007-2013

http://www.espa.gr/elibrary/Episimo_Kemeno_EP_Thessalias_Stereas_Hpeirou.pdf

2.3. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΔΑΦΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ³⁶

Τα εν λόγω Επιχειρησιακά Προγράμματα αναπτύσσουν τη συνεργασία σε διάφορους τομείς και περιλαμβάνουν διάφορες χώρες. Συνολικά, τα προγράμματα αυτά στοχεύουν στη βελτίωση της διασυνοριακής, διακρατικής και διαπεριφερειακής συνεργασίας, ώστε να υπάρχει μια αισθητή βελτίωση των δεσμών μεταξύ των κρατών μελών στον τομέα του εμπορίου, των έργων υποδομής, του πολιτισμού, σε θέματα απασχόλησης και κοινών πολιτικών.

Διασυνοριακή Συνεργασία

Στο πλαίσιο αυτό η Ελλάδα συμμετέχει σε έξι Προγράμματα, συνολικού προϋπολογισμού, που ξεπερνά τα 320.000.000 Ευρώ, τη Διαχειριστική Αρχή των οποίων εξακολουθεί να διατηρεί. Τα Προγράμματα Διασυνοριακής Συνεργασίας είναι τα εξής:

- Πρόγραμμα «**Ελλάδα-Βουλγαρία**», προϋπολογισμού 110.735.958 Ευρώ³⁷
- Πρόγραμμα «**Ελλάδα-Ιταλία**», προϋπολογισμού 88.955.170 Ευρώ³⁸
- Πρόγραμμα «**Ελλάδα-Κύπρος**», προϋπολογισμού 44.593.923 Ευρώ³⁹
- Πρόγραμμα «**Ελλάδα-Αλβανία**», που συγχρηματοδοτείται από το Όργανο Προενταξιακής Βοήθειας (Instrument of Pre Assessment - IPA) με 22.143.015 Ευρώ
- Πρόγραμμα «**Ελλάδα-ΠΓΔΜ**», που συγχρηματοδοτείται από το IPA με 24.810.005 Ευρώ
- Πρόγραμμα «**Ελλάδα-Τουρκία**», που συγχρηματοδοτείται από το IPA, 34.088.992 Ευρώ (αυτό το πρόγραμμα είναι σε αναστολή)

Η Ελλάδα συμμετέχει και σε τρία (3) Προγράμματα *πολυμερούς* διασυνοριακής συνεργασίας:

³⁶ <http://www.espa.gr/el/Pages/staticEuropeanTerritorialCooperationProgrammes.aspx>

³⁷ http://www.espa.gr/elibrary/Episimo_Keimeno_Ellada-Boulgaria_el.pdf

³⁸ http://www.espa.gr/elibrary/Episimo_Keimeno_Ellada-Italia_en.pdf

³⁹ http://www.espa.gr/elibrary/Episimo_Keimeno_Ellada-Kypros_el.pdf

- **Πρόγραμμα Αδριατικής**, με επιλέξιμες περιοχές τους Νομούς Κέρκυρας και Θεσπρωτίας στην Ελλάδα, καθώς και περιφέρειες της Ιταλίας, Βοσνίας και Ερζεγοβίνης, Μαυροβουνίου, Αλβανίας, Σερβίας και Σλοβενίας. Το Πρόγραμμα συγχρηματοδοτείται από το IPA, ενώ η Ελλάδα συνεισφέρει 5.659.992 Ευρώ.
- **Θαλάσσια Λεκάνη της Μεσογείου**, με επιλέξιμες περιοχές από όλες τις χώρες που βρέχονται από τη Μεσόγειο Θάλασσα. Ο συνολικός προϋπολογισμός του προγράμματος υπερβαίνει τα 170.000.000 Ευρώ.
- **Μαύρη Θάλασσα**, με επιλέξιμες περιοχές τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας και Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης για την Ελλάδα, καθώς και περιφέρειες από τη Βουλγαρία, τη Ρουμανία, τη Ρωσία, την Τουρκία, το Αζερμπαϊτζάν, την Ουκρανία, τη Γεωργία, τη Ρουμανία και τη Μολδαβία. Η Ελλάδα συμμετέχει με 1.132.000 Ευρώ και θα έχει ενισχυμένο ρόλο,

Διακρατική Συνεργασία

Η Ελλάδα συμμετέχει σε δύο Προγράμματα Διακρατικής Συνεργασίας. Συγκεκριμένα:

- **Μεσογειακός Χώρος**⁴⁰, στο οποίο συμμετέχουν η Ελλάδα, η Ισπανία, η Ιταλία, η Γαλλία, η Πορτογαλία, το Ηνωμένο Βασίλειο-Γιβραλτάρ, η Μάλτα, η Κύπρος, η Σλοβενία, η Κροατία και η Βοσνία-Ερζεγοβίνη. Ο προϋπολογισμός του Προγράμματος ανέρχεται σε 193.191.331 Ευρώ.
- **Χώρος Νοτιοανατολικής Ευρώπης**, στο οποίο συμμετέχουν οκτώ (8) κράτη-μέλη της ΕΕ (Ιταλία, Αυστρία, Ουγγαρία, Σλοβακία, Σλοβενία, Ρουμανία, Βουλγαρία, Ελλάδα), καθώς και η Μολδαβία, η Κροατία, η Σερβία, το Μαυροβούνιο, η Βοσνία και Ερζεγοβίνη, η Αλβανία, η ΠΓΔΜ και η Ουκρανία. Ο προϋπολογισμός του ανέρχεται σε 206.691.645 Ευρώ.

Διαπεριφερειακή Συνεργασία

Η Ελλάδα συμμετέχει στο διαπεριφερειακό πρόγραμμα **INTERREG IVC**⁴¹, στο οποίο συμμετέχουν όλα τα κράτη-μέλη της ΕΕ –πλην της Γερμανίας-, καθώς και η Νορβηγία και η Ελβετία. Ο Προϋπολογισμός του ανέρχεται σε 321.321.762 Ευρώ.⁴²

Δίκτυα

Η Ελλάδα συμμετέχει και στα δίκτυα **INTERACT**⁴³, **ESPON**⁴⁴ και **URBACT II**⁴⁵.

⁴⁰ http://www.espa.gr/elibrary/Episimo_Keimeno_MEDA.pdf

⁴¹ <http://i4c.eu/>

⁴² http://www.espa.gr/elibrary/Episimo_Keimeno_INTERREG_IVC.pdf

⁴³ http://www.espa.gr/elibrary/Episimo_Keimeno_INTERACT.pdf

⁴⁴ http://www.espa.gr/elibrary/Episimo_Keimeno_ESPON.pdf

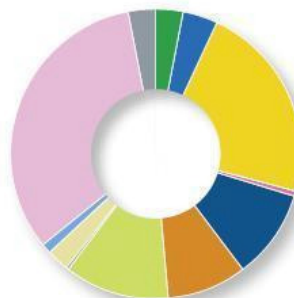
⁴⁵ http://www.espa.gr/elibrary/Episimo_Keimeno_URBACT_II.pdf

Οικονομικοί πίνακες ΕΣΠΑ

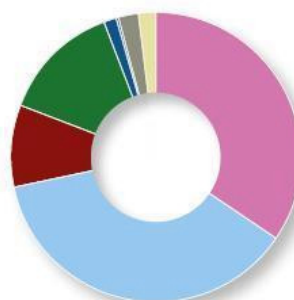
Ανάλυση ανά θέμα όπως προτάθηκε από την Ελλάδα στα σχέδια των επιχειρησιακών της προγραμμάτων

Επιχειρησιακό πρόγραμμα	Ταμείο	Σύνολο
Σύγκλιση	Κοινοτική συνδρομή	
ΕΤΠΑ & ΤΣ		
Ανταγωνιστικότητα & Επιχειρηματικότητα	ΕΤΠΑ	1 291 000 000
Ψηφιακή σύγκλιση	ΕΤΠΑ	860 000 000
Τεχνική υποστήριξη	ΕΤΠΑ	192 000 000
Ενίσχυση προσιελαισιμότητας	ΕΤΠΑ	1 583 000 000
	ΤΣ	2 117 160 864
Περιβάλλον – Αειφόρος ανάπτυξη	ΕΤΠΑ	220 000 000
	ΤΣ	1 580 000 000
Απτικής	ΕΤΠΑ	2 438 000 000
Δυτικής Ελλάδας – Πελοποννήσου – Ιονίων Νήσων	ΕΤΠΑ	914 000 000
Μακεδονίας – Θράκης	ΕΤΠΑ	2 675 000 000
Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου	ΕΤΠΑ	738 000 000
Κρήτης & Νήσων Αιγαίου	ΕΤΠΑ	731 000 000
ΕΚΤ		
Εθνικό αποθεματικό απρόβλεπτων	ΕΚΤ	158 800 403
Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού	ΕΚΤ	2 191 205 707
Εκπαίδευση & δια βίου μάθηση	ΕΚΤ	1 396 166 468
Βελτίωση της διοικητικής ικανότητας Δημόσιας Διοίκησης	ΕΚΤ	489 627 824
Σύνολο ΕΤΠΑ		11 642 000 000
Σύνολο ΤΣ		3 697 160 864
Σύνολο ΕΚΤ		4 235 800 402
ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΜΕΙΩΝ 2007 – 2013		19 574 961 266
Περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και απασχόληση	Κοινοτική συνδρομή	
ΕΤΠΑ		
Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου	ΕΤΠΑ	367 000 000
Κρήτης & Νήσων Αιγαίου	ΕΤΠΑ	140 300 178
ΕΚΤ		
Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού	ΕΚΤ	68 794 293
Εκπαίδευση & δια βίου μάθηση	ΕΚΤ	43 833 532
Βελτίωση της διοικητικής ικανότητας Δημόσιας Διοίκησης	ΕΚΤ	15 372 176
Σύνολο ΕΤΠΑ		507 300 178
Σύνολο ΕΚΤ		128 000 001
Σύνολο ταμείων 2007 – 2013		635 300 179

Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2007-2013

Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο 2007-2013

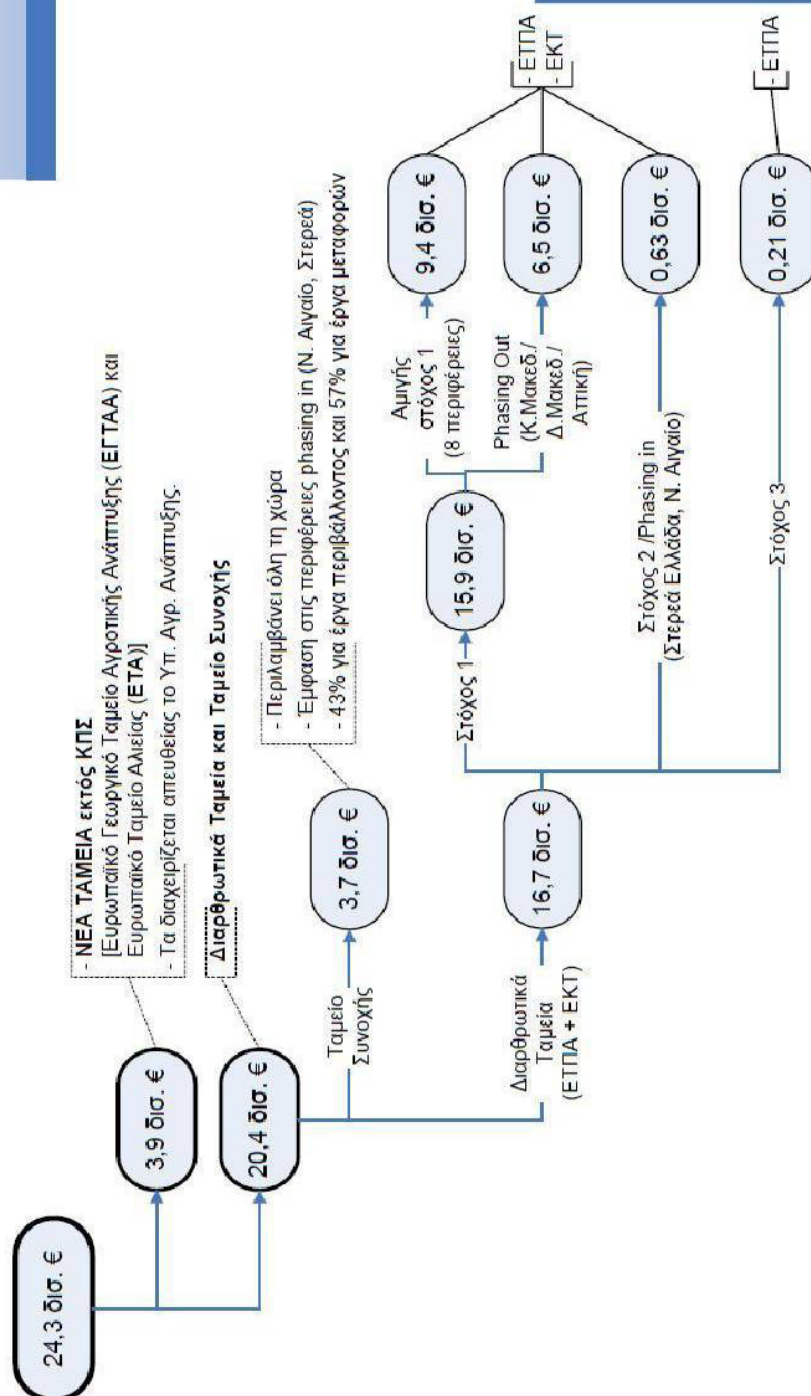

Σημείωση: Οι πίνακες δεν περιλαμβάνουν τα ποσά για το στόχο «Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία»

Αναλυτικά ο οδηγός ΕΣΠΑ:

http://www.espa.gr/elibrary/Eggrafo_ESPA_el.pdf

Κατανομή κοινοτικών πόρων 2007-2013 για την Ελλάδα

2.4. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΟΤΑ

Κατά την προγραμματική περίοδο 2007 – 2013 επιδιώκεται η ενίσχυση της διοικητικής αποτελεσματικότητας των φορέων υλοποίησης (δικαιούχων) συγχρηματοδοτούμενων έργων με τη θέσπιση κανόνων επιβεβαίωσης της διαχειριστικής επάρκειας τους πριν από την ανάληψη της ευθύνης εκτέλεσης έργων.

Ανάλογα με το είδος των πράξεων που προτίθεται να αναλάβει ο δικαιούχος φορέας, η επιβεβαίωση της διαχειριστικής επάρκειας κατηγοριοποιείται ως εξής:

- I. Επιβεβαίωση τύπου Α, για πράξεις με τεχνικό αντικείμενο και πιο συγκεκριμένα δημόσια έργα υποδομής και τεχνικές μελέτες.
- II. Επιβεβαίωση τύπου Β, για πράξεις δημοσίων συμβάσεων προμηθειών ή υπηρεσιών.
- III. Επιβεβαίωση τύπου Γ, για πράξεις χωρίς τεχνικό αντικείμενο που υλοποιούνται με ή-δια μέσα οι οποίες δύναται να περιλαμβάνουν επί μέρους δημόσιες συμβάσεις μέχρι ποσοστού 30% του συνολικού προϋπολογισμού.

Το σχετικό πλαίσιο και οι διαδικασίες αναλύονται στα αρχεία που παρατίθενται παρακάτω:

- Επιβεβαίωση Διαχειριστικής Επάρκειας κατά τη μεταβατική περίοδο – Κωδικοποιημένη Εγκύκλιος
http://www.espa.gr/el/Documents/epivevaiosi_diax_eparkeias_metavatikis_periodou_kod_egk.doc
- Απλοποίηση των διαδικασιών για τη διαχειριστική επάρκεια των δικαιούχων κατά τη μεταβατική περίοδο
http://www.espa.gr/el/Documents/B_APLOPOIHSH_EPARKEIAS_18703KA.doc
- Υπόδειγμα Προγραμματικής Σύμβασης Ν.3614 (28 Ιανουαρίου 2009)
http://www.espa.gr/el/Documents/Ypodeigma_symvasis_N3614.doc
- Κριτήρια διαχειριστικής επάρκειας δικαιούχων των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της περιόδου 2007-2013 (4 Μαΐου 2007)
http://www.espa.gr/el/Documents/Protipo_Diaxeirishs_Ergwn.pdf
- Περιγραφή συστήματος <http://www.eetaa.gr/anakoinoseis/espa/espa1.zip>
- Εγχειρίδια διαδικασιών <http://www.eetaa.gr/anakoinoseis/espa/espa2.zip>
- Πρότυπα έντυπα [http://www.eetaa.gr/ankoinoseis/espa/espa3.zip](http://www.eetaa.gr/anakoinoseis/espa/espa3.zip)
- Οδηγίες συμπλήρωσης εντύπων <http://www.eetaa.gr/ankoinoseis/espa/espa4.zip>
- Εγκύκλιοι ΥΠ.ΟΙ.Ο. <http://www.eetaa.gr/ankoinoseis/espa/espa5.zip>

2.5. ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΣΠΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

2.5.1. Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδος 2007-2013 "Αλέξανδρος Μπαλτατζής" (Άξονες 2 και 3)⁴⁶

Το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΣΣΑΑ) 2007-2013 καθορίζει τις προτεραιότητες της Ελλάδας για την περίοδο 2007-2013, σύμφωνα με το άρθρο 11 του

⁴⁶ <http://www.agrotikianaptixi.gr>

Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005 για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ), στον οποίο ορίζεται ότι η εθνική στρατηγική αγροτικής ανάπτυξης θα εφαρμοστεί μέσω του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2007-2013.

Η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης 2007-2013 για την Ελλάδα εστιάζεται σε τρεις βασικούς άξονες:

- Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της γεωργίας και της δασοκομίας
- Βελτίωση του περιβάλλοντος και της υπαίθρου
- Βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές και διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας

Συνεπικουρούμενους από ένα τέταρτο οριζόντιο άξονα LEADER, που βασίζεται στην εμπειρία που αποκτήθηκε από τις Κοινοτικές Πρωτοβουλίες Leader των προηγούμενων προγραμματικών περιόδων.

Για την περίοδο 2007 – 2013, οι άξονες που αφορούν τις δράσεις του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής είναι ο Άξονας 2 και ο Άξονας 3.

Άξονας 1: "Διατήρηση και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας, της δασοκομίας και του αγροδιατροφικού τομέα"

Άξονας 2: "Προστασία του περιβάλλοντος και αειφόρος διαχείριση των φυσικών πόρων"

Οι παρεμβάσεις του Άξονα στοχεύουν κυρίως στην προστασία του εδάφους και των υδατικών πόρων, στην άμβλυνση των επιπτώσεων των κλιματικών μεταβολών, στην προστασία της βιοποικιλότητας, στην προστασία και διατήρηση του αγροτικού τοπίου και στη βελτίωση της οικολογικής σταθερότητας των δασών.

Άξονας 3: "Βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές και ενθάρρυνση της διαφοροποίησης της αγροτικής οικονομίας"

Οι παρεμβάσεις του Άξονα στοχεύουν κυρίως στην οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική αναβάθμιση των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών της χώρας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην προώθηση δραστηριοτήτων εκτός της γεωργίας, στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας μικρής κλίμακας και στην αναστροφή των δυσμενών τάσεων της πληθυσμιακής συρρίκνωσης σε μια ελκυστικότερη ύπαιθρο με προοπτικές ήπιας ανάπτυξης.

Άξονας 4: "Δημιουργία τοπικών ικανοτήτων για την απασχόληση και την διαφοροποίηση στις αγροτικές περιοχές μέσω της προσέγγισης Leader"

2.5.2. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας 2007-2013⁴⁷

Το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης της Αλιείας (ΕΣΣΑΑΛ) της περιόδου 2007-2013 καλύπτει τον τομέα της αλιείας της χώρας μας και περιγράφει συνοπτικά όλες τις πτυχές της κοινής αλιευτικής πολιτικής και καθορίζει προτεραιότητες, στόχους, τους απαιτούμενους δημόσιους πόρους και προθεσμίες για την εφαρμογή τους ιδίως σε σχέση με:

- Τη βιώσιμη ανάπτυξη των αλιευτικών δραστηριοτήτων
- Τη βιώσιμη ανάπτυξη του κλάδου της υδατοκαλλιέργειας

⁴⁷ <http://www.alieia.gr/index4.html>

- Τη βιώσιμη ανάπτυξη του κλάδου της μεταποίησης και εμπορίας αλιευτικών προϊόντων
- Τη βιώσιμη ανάπτυξη της αλιείας εσωτερικών υδάτων
- Τη βιώσιμη ανάπτυξη των αλιευτικών περιοχών
- Τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του αλιευτικού τομέα
- Τη διατήρηση του ανθρώπινου δυναμικού στον αλιευτικό τομέα και την εξασφάλιση βιώσιμης απασχόλησης
- Την προστασία και την βελτίωση του υδάτινου περιβάλλοντος που σχετίζεται με τον αλιευτικό τομέα
- Την τήρηση των απαιτήσεων επιθεώρησης και ελέγχου των αλιευτικών δραστηριοτήτων και την συλλογή δεδομένων-πληροφοριών για την κοινή αλιευτική πολιτική
- Την ανάπτυξη αλιευτικών δραστηριοτήτων εκτός κοινοτικών υδάτων

Η αιφόρος ανάπτυξη της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής θα επιδιωχθεί με το νέο Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας. Το νέο Ταμείο μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας 2007-2013⁴⁸ που αφορά στην Ελλάδα θα επικεντρωθεί σε ένα περιορισμένο αριθμό προτεραιοτήτων.

Οι πέντε άξονες προτεραιότητας είναι οι εξής:

- **μέτρα για την προσαρμογή του κοινοτικού αλιευτικού στόλου:**

Διατίθεται οικονομική ενίσχυση στους αλιείς και ιδιοκτήτες αλιευτικών σκαφών που ζημιώνονται από τα μέτρα καταπολέμησης της υπερεκμετάλλευσης των πόρων ή για την προστασία της δημόσιας υγείας, για την προσωρινή ή οριστική απόσυρση αλιευτικών σκαφών και για την επαγγελματική κατάρτιση, τον επαγγελματικό επαναπροσανατολισμό ή την πρόωρη συνταξιοδότηση των αλιέων. Σε περίπτωση οριστικής απόσυρσης σκαφών, εξαιρουμένων όσων προορίζονται για διάλυση, τα σκάφη είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν εκ νέου σε δραστηριότητες εκτός της αλιείας ή για την κατασκευή τεχνητών υφάλων. Το ΕΤΑ μπορεί να συμβάλει σε βελτιώσεις όσον αφορά τις συνθήκες εργασίας, την ποιότητα των προϊόντων, την ενεργειακή απόδοση και την επιλεκτικότητα των αλιευτικών εργαλείων. Μπορεί επίσης να συμμετάσχει στην αντικατάσταση των μηχανών, σε μη ανανεώσιμες αποζημιώσεις στους αλιείς που υφίστανται τις συνέπειες λόγω οριστικής παύσης των αλιευτικών δραστηριοτήτων και σε πριμοδοτήσεις προς νέους αλιείς που επιθυμούν να αγοράσουν το πρώτο τους αλιευτικό σκάφος. Εντούτοις, οι οικονομικές ενισχύσεις δεν δύνανται να οδηγούν σε αύξηση της αλιευτικής ικανότητας ή της ισχύος της μηχανής του σκάφους.

- **υδατοκαλλιέργεια, αλιεία εσωτερικών υδάτων, μετατροπή και εμπορία:**

Στήριξη για την απόκτηση και τη χρήση εξοπλισμού και τεχνικών που αποσκοπούν στη μείωση των επιπτώσεων της αλιευτικής παραγωγής στο περιβάλλον και στη βελτίωση των συνθηκών σε θέματα υγιεινής, σε θέματα υγείας του ανθρώπου ή των αλιευμάτων και της ποιότητας των προϊόντων. Οι ενισχύσεις χορηγούνται κυρίως στις μικρές και μικρομεσαίες καθώς και σε μερικές μεγάλες επιχειρήσεις. Προτεραιότητα ωστόσο θα δοθεί στις μικρές και στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

- **συλλογικές δράσεις:**

Επιλέξιμα για ενίσχυση είναι τα έργα που συμβάλλουν στη βιώσιμη ανάπτυξη ή στη διατήρηση των πόρων, στη βελτίωση των υπηρεσιών που προσφέρουν οι αλιευτικοί λιμένες, στην ενίσχυση

⁴⁸ http://www.alieia.gr/4pp/docs/per_epal_2007_2013.pdf

της αγοράς αλιευτικών προϊόντων ή στην προώθηση της συνεργασίας μεταξύ επιστημόνων και επαγγελματιών του τομέα της αλιείας·

- **βιώσιμη ανάπτυξη των παράκτιων περιοχών που εξαρτώνται από την αλιεία:**

Υποστηρίζει τα μέτρα και τις πρωτοβουλίες που αποβλέπουν στη διαφοροποίηση και στην ενίσχυση της οικονομικής ανάπτυξης στις περιοχές που εξαρτώνται από την αλιεία και οι οποίες επηρεάζονται από τη μείωση των αλιευτικών δραστηριοτήτων·

- **τεχνική βοήθεια:**

Μπορεί να χρηματοδοτήσει τις δράσεις προετοιμασίας, παρακολούθησης, διοικητικής και τεχνικής στήριξης, αξιολόγησης, δημοσιονομικού και άλλου ελέγχου, που είναι απαραίτητες για την εφαρμογή του προτεινόμενου κανονισμού.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας 2007-2013 έχει στοχευμένες δράσεις και μέσω των παραπάνω αξόνων εισάγει διάφορα Μέτρα. Μερικά από αυτά, που ενδιαφέρουν άμεσα τους αυτοδιοικητικούς φορείς και τις Οργανώσεις Τοπικής Δράσης Αλιείας (ΟΤΔ – ΑΛΙΕΙΑΣ) έχουν ως εύρος δράσεων τα εξής:

- Την ανάπτυξη νέων αγορών και εκστρατείες προώθησης
- Τη διατήρηση και την ανάπτυξη θέσεων απασχόλησης μέσω της διαφοροποίησης
- Την προαγωγή της ποιότητας του παράκτιου περιβάλλοντος
- Αλιευτικοί λιμένες, τόποι εκφόρτωσης και καταφύγια
- Πιλοτικά σχέδια
- Την προαγωγή της Εθνικής και Διακρατικής Συνεργασίας

Επιλέξιμες θεωρούνται:

- Παράκτιες Περιοχές ή παραλίμνιες περιοχές
- Σημαντικό επίπεδο απασχόλησης στον τομέα της Αλιείας
- Μικρότερες (γενικά) από τις περιοχές του επιπέδου NUTS III (Νομός)

Προτεραιότητα δίνεται σε περιοχές:

- Με μικρές αλιευτικές κοινότητες ή
- Περιοχές με φθίνουσα αλιευτική δραστηριότητα ή
- Με χαμηλή πυκνότητα πληθυσμού

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας 2007-2013 εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή με την αριθμ. Ε(2007)6402/11/12/2007 Απόφασή της.

2.5.3. Πράσινο Ταμείο⁴⁹

Το κυριότερο εργαλείο εφαρμογής της πολιτικής του ΥΠΕΚΑ, το Πράσινο Ταμείο, αποτελεί ένα οργανωμένο, δομημένο και πλήρες σύστημα άσκησης περιβαλλοντικής και πολεοδομικής πολιτικής σε κρίσιμους τομείς, όπως: δασικές εκτάσεις, προστασία υδάτων και εδάφους, ρύθμιση χωρικού σχεδιασμού, αστική αναζωογόνηση, ενίσχυση ΑΠΕ, εξοικονόμηση ενέργειας, κ.λπ. Το

⁴⁹ <http://www.ypeka.gr/LinkClick.aspx?fileticket=7ArTM2vp2%2bc%3d&tabid=367>

Πράσινο Ταμείο έρχεται να πάρει τη θέση του Ειδικού Ταμείου Εφαρμογής Ρυθμιστικών και Πολεοδομικών Σχεδίων (ΕΤΕΡΠΣ) με την προσθήκη του Ειδικού Φορέα Δασών και του Γαλάζιου Ταμείου. Με την ενοποίηση των παραπάνω ταμείων επιτυγχάνονται τα εξής:

- Καταγράφονται, ταξινομούνται και συστηματοποιούνται τα έσοδα που προβλέπονται από περιβαλλοντικές και άλλες παραβάσεις, δημιουργώντας ένα ενιαίο πλαίσιο για τους «Πράσινους Πόρους». Μέχρι σήμερα υπήρχαν διάσπαρτες προβλέψεις για επιβολή τελών και προστίμων, η εφαρμογή των οποίων ούτε ελεγχόταν ούτε διασφαλιζόταν.
- Ενοποιούνται διαχειριστικά, οικονομοτεχνικά και λειτουργικά οι πόροι από διάφορους κωδικούς εσόδων, όπως το πρώην Πράσινο Ταμείο (περιβαλλοντικές παραβάσεις), το Γαλάζιο Ταμείο (παραβάσεις στην θάλασσα), το ταμείο περιβαλλοντικού ισοζυγίου (έσοδα ημιυπαίθριων και αυθαίρετων υπερβάσεων δόμησης), το τέλος βενζίνης, τα τέλη από τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, τον ειδικό φορέα δασών, κ.λπ.
- Εκσυγχρονίζεται επανιδρύοντας ουσιαστικά το ΕΤΕΡΠΣ, με κύριο σκοπό την παρακολούθηση της είσπραξης, τον έλεγχο και την εξασφάλιση της απόδοσης των Πράσινων Πόρων. Σημειώνεται ότι μέχρι σήμερα κανείς δεν γνωρίζει πόσοι είναι, πού και πώς διατίθενται τα χρήματα από την είσπραξη προστίμων, με ποιο τρόπο αποδίδονται και πώς παρακολουθείται η αξιοποίησή τους.
- Εξασφαλίζεται η διαφάνεια και η αξιοκρατική διαχείριση των Πράσινων Πόρων, με κριτήρια ένταξης και αρχές επιλογής των χρηματοδοτικών προγραμμάτων και των δικαιούχων – φορέων υλοποίησης.
- Προωθείται και ενισχύεται η ανάπτυξη, μέσω της προστασίας του περιβάλλοντος με προγράμματα, δράσεις και ενέργειες αποκατάστασης.
- Αξιοποιούνται οι «Πράσινοι Πόροι» μέσω προγραμμάτων για τη χρηματοδότηση δράσεων προστασίας, αναβάθμισης και αποκατάστασης του περιβάλλοντος που υλοποιούν τρίτοι (φορείς υλοποίησης). Η αξιοποίηση των πόρων μπορεί να έχει τη μορφή επιχορηγήσεων, δανείων, κεφαλαιακής συμμετοχής ή άλλης ισοδύναμης μορφής κεφαλαιακής ενίσχυσης. Οι δράσεις αυτές επιτρέπεται ταυτόχρονα να συγχρηματοδοτούνται ή να ενισχύονται και από άλλες δημόσιες ή ευρωπαϊκές πηγές ή και ιδιωτικούς πόρους, που δανειοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων ή άλλους φορείς.
- Στόχος, τέλος, είναι η εξεύρεση συμπληρωματικών πηγών χρηματοδότησης από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς και η διενέργεια κάθε πράξης που είναι απαραίτητη για την εξασφάλιση χρηματικών πόρων από οποιαδήποτε πηγή, όπως αποδοχή των δωρεών, επιχορηγήσεων και εισφορών τρίτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Παραδείγματα Ευρωπαϊκών Εργαλείων

Μεταξύ των ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών εργαλείων που είναι στη διάθεση των Αυτοδιοικητικών Οργανισμών (και των ελεγχόμενων από αυτούς αναπτυξιακών ή άλλων εταιρειών) περιγράφονται αναλυτικότερα τα εξής:

3.1. LIFE+⁵⁰

Το Life+ είναι το χρηματοδοτικό μέσο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το περιβάλλον (αποτελεί συνέχεια του Life). Ο Κανονισμός που θεσπίζει το Life+ είναι ο (ΕΚ) 614/2007.

Ο κύριος στόχος του Life+ είναι να συμβάλλει στην εφαρμογή, ενημέρωση και ανάπτυξη της κοινοτικής περιβαλλοντικής πολιτικής και νομοθεσίας συμπεριλαμβανομένης της ενσωμάτωσης του περιβάλλοντος σε άλλες πολιτικές, συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό στην προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης. Το Life+ στηρίζει την εφαρμογή του 6ου Προγράμματος Δράσης για το Περιβάλλον (Απόφαση 1600/2002/ΕΚ), συμπεριλαμβανομένων των θεματικών στρατηγικών. Μέσω του Life+ χρηματοδοτούνται μέτρα και έργα με ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία για τα κράτη-μέλη.

Το Life+ αποτελείται από τρία **στοιχεία**:

1. **Life+ Φύση και Βιοποικιλότητα** με στόχο να συμβάλλει στην εφαρμογή της κοινοτικής πολιτικής και νομοθεσίας για τη φύση και τη βιοποικιλότητα ιδιαίτερα σε σχέση με την Οδηγία 79/409/ΕΟΚ για τη διατήρηση των άγριων πτηνών και την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ για τη διατήρηση της χλωρίδας και πανίδας και των φυσικών οικοσυστημάτων και την υποστήριξη και περαιτέρω ανάπτυξη και εφαρμογή του δικτύου Natura 2000 συμπεριλαμβανομένων των παράκτιων και θαλάσσιων ειδών.
2. **Life+ Περιβαλλοντική Πολιτική και Διακυβέρνηση** για την εφαρμογή των στόχων του 6ου Προγράμματος Δράσης για το Περιβάλλον συμπεριλαμβανομένων των θεμάτων προτεραιότητας για τις κλιματικές αλλαγές, το περιβάλλον και την υγεία και ποιότητα ζωής, τους φυσικούς πόρους και τα απόβλητα και να συνεισφέρει στην ανάπτυξη και επίδειξη των καινοτόμων προσεγγίσεων πολιτικής, τεχνολογιών, μεθόδων και εργαλείων.
3. **Life+ Πληροφόρηση και Επικοινωνία** με στόχο τη διάχυση της πληροφόρησης και την αύξηση της ευαισθητοποίησης σε περιβαλλοντικά θέματα συμπεριλαμβανομένης της πρόληψης των δασικών πυρκαγιών.

Τα έργα που χρηματοδοτούνται από το Life+ πρέπει να είναι κοινοτικού ενδιαφέροντος, να συμβάλλουν σημαντικά στην επίτευξη του στόχου του Life+, να είναι τεχνικά και οικονομικά συναφή και εφικτά και να παρέχουν προστιθέμενη αξία.

Επίσης, τα έργα μπορεί να είναι:

⁵⁰ <http://ec.europa.eu/environment/life/index.htm>

- έργα βέλτιστης πρακτικής ή επίδειξης για την εφαρμογή της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ ή της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ καινοτόμα έργα, που σχετίζονται με τους κοινοτικούς περιβαλλοντικούς στόχους συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης ή της διάδοσης τεχνικών, τεχνογνωσίας ή τεχνολογιών βέλτιστης πρακτικής, εκστρατείες ευαισθητοποίησης και ειδική εκπαίδευση των υπαλλήλων, που συμμετέχουν στην πρόληψη των δασικών πυρκαγιών και των περιβαλλοντικών αλληλεπιδράσεων.
- έργα για την ανάπτυξη και την υλοποίηση κοινοτικών στόχων, που αφορούν την ευρεία, εναρμονισμένη, γενική και μακροπρόθεσμη παρακολούθηση των δασών.

Ο συνολικός **προϋπολογισμός** για την εφαρμογή του Life+, για τη χρονική περίοδο 2007-2013, ανέρχεται σε 2.143 δισ. ευρώ, από τα οποία 78% χορηγούνται για επιδοτήσεις δράσης στο πλαίσιο έργων. Τουλάχιστον 50% του ποσού, που προορίζεται για επιδοτήσεις δράσης στο πλαίσιο έργων, χορηγείται σε μέτρα στήριξης της διατήρησης της φύσης και βιοποικιλότητας. Για τις επιδοτήσεις δράσης **το μέγιστο ποσοστό συγχρηματοδότησης ανέρχεται στο 50% των επιλέξιμων δαπανών ενώ για οικοτόπους ή είδη προτεραιότητας μπορεί να φθάσει μέχρι 75%.**

Ιδιαίτερως λαμβάνονται υπόψη τα **διεθνή έργα** όταν η διεθνική συνεργασία είναι ουσιώδης για την εξασφάλιση της προστασίας του περιβάλλοντος ειδικότερα στην περίπτωση της συντήρησης των ειδών.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή – Πρόσκληση υποβολής προτάσεων για το LIFE+ 2010:

<http://www.ypeka.gr/LinkClick.aspx?fileticket=XUoK%2Fpm8K3Q%3D&tabid=468&language=el-GR>

Πληροφοριακό υλικό:

<http://www.ypeka.gr/LinkClick.aspx?fileticket=%2FSfOCGv9gnA%3D&tabid=468>

Διαδικτυακός τόπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το Life:

<http://ec.europa.eu/environment/life/index.htm>

Επικοινωνία:

Γ. Πρωτόπαπας

Τζ. Τζώρτζη, Πατησίων 147, 112 51 Αθήνα, Τηλ: 210 866 5998, 210 866 5998, 210 232 3163, και 210 232 3163

3.2. URBACT II^{51 52}

Είναι ένα ευρωπαϊκό πρόγραμμα περιφερειακής ανάπτυξης, που χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και στοχεύει στην αειφόρα ανάπτυξη των πόλεων της ευρωπαϊκής περιφέρειας με ταυτόχρονη δημιουργία ενός δικτύου συνεργαζόμενων πόλεων σε θέματα καινοτόμων κοινωνικών και οικονομικών εφαρμογών (URBACT) - "Sustainable urban development across the European Union".

⁵¹ <http://urbact.eu/>

⁵² Οδηγός: http://www.espa.gr/elibrary/Episimo_Keimeno_URBACT_II.pdf

Στο πρόγραμμα αυτό τέθηκε ο στόχος της υποστήριξης αστικών περιοχών με αυξημένα περιβαλλοντικά προβλήματα και προβλήματα απομόνωσης και εγκληματικότητας.

Εστιάζεται σε έξι βασικά θέματα:

- Συμμετοχή πολιτών
- Οικονομική ανάπτυξη και απασχόληση
- Μεταναστευτικοί πληθυσμοί
- Ολοκληρωμένες αστικές αναπλάσεις
- Αστική ασφάλεια
- Νέοι

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει υιοθετήσει το URBACT II για την προγραμματική περίοδο 2007-2013.

Για τα έργα URBACT II απαιτούνται 6 με 12 συνεργάτες (φορείς αυτοδιοίκησης) που θα δουλέψουν μαζί για περίοδο από 2 έως 3 έτη προκειμένου να αναπτύξουν αποτελεσματικές και βιώσιμες απαντήσεις σε σημαντικές αστικές προκλήσεις.

Το Urbact II ⁵³ υποστηρίζει τις εξής ενέργειες:

- ο Ενεργό ένταξη
- ο Πολιτιστική κληρονομιά και ανάπτυξη αστικών περιοχών
- ο Γειτονίες με μειονεκτήματα
- ο Ανθρώπινο δυναμικό και επιχειρηματικότητα
- ο Καινοτομία και Δημιουργικότητα
- ο Αστικό περιβάλλον χαμηλών εκπομπών άνθρακα
- ο Μητροπολιτική Διακυβέρνηση
- ο Πόλεις με λιμάνια
- ο Ποιοτική διαβίωση

Τα έργα που έχουν υπαχθεί στο παρόν πρόγραμμα παρουσιάζονται αναλυτικά στον ιστοχώρο του προγράμματος ως λίστα⁵⁴, χάρτης⁵⁵ ή θεματικές ενότητες⁵⁶.

3.3. Επιχειρησιακό “Μεσογειακό Πρόγραμμα” ⁵⁷

Στο **Πρόγραμμα MED**⁵⁸ συμμετέχουν οι χώρες Ελλάδα, Ισπανία, Γαλλία, Ιταλία, Κύπρος, Μάλτα, Πορτογαλία, Σλοβενία, Ηνωμένο Βασίλειο.

Πρόκειται για ένα Επιχειρησιακό Πρόγραμμα διακρατικής συνεργασίας, επίσης συγχρηματοδοτούμενο από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ). Το πρόγραμμα αποσκοπεί να εξασφαλιστεί η ανάπτυξη και η απασχόληση για τις μελλοντικές γενιές. Στοχεύει επίσης στην υποστήριξη της εδαφικής συνοχής και στη βελτίωση της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης ανάπτυξης στην περιοχή εφαρμογής του.

⁵³ Urbact II οδηγός: http://urbact.eu/fileadmin/general_library/Microsoft_Word_-_TWD_V_12_240409_DEF_01.pdf

⁵⁴ <http://urbact.eu/en/header-main/our-projects/list-of-the-projects/>

⁵⁵ <http://urbact.eu/en/header-main/our-projects/map-of-the-projects/>

⁵⁶ <http://urbact.eu/en/header-main/our-projects/>

⁵⁷ [http://ec.europa.eu/regional_policy/country/prordn/details_new.cfm?gv_PAY=UK&gv_reg=ALL&gv_PGM=1298&gv_d](http://ec.europa.eu/regional_policy/country/prordn/details_new.cfm?gv_PAY=UK&gv_reg=ALL&gv_PGM=1298&gv_defl=7&LAN=6)

⁵⁸ <http://www.programmemed.eu>

Η διάρκεια ισχύος του προγράμματος είναι από το 2007 έως το 2013.

Στόχος: Αύξηση της Ανταγωνιστικότητας των τοπικών, εθνικών και υπερεθνικών οικονομιών του Μεσογειακού Χώρου

Περιλαμβάνονται οι χώρες : Κύπρος, Ελλάδα, Μάλτα, Σλοβενία (ολόκληρες), Ιταλία, Γαλλία, Πορτογαλία, Ισπανία, Μ. Βρετανία (τμήματα), Κροατία, Μαυροβούνιο, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Αλβανία (δυνατότητα συμμετοχής με δικούς τους πόρους). Ο συνολικός προϋπολογισμός του προγράμματος είναι 256.617.688 Ευρώ, για τον οποίο θα υπάρξει ευρωπαϊκή επιδότηση ανερχόμενη σε 193.191.331 Ευρώ, ενώ το ποσοστό χρηματοδότησης είναι 75% για χώρες όπως η Ελλάδα και 85% για χώρες όπως η Κύπρος, η Μάλτα και η Σλοβενία.

Ο προϋπολογισμός κάθε πρότασης κυμαίνεται από 300.000 έως 2 εκ Ευρώ και η χρονική διάρκεια της πρότασης από 1 έως 3 έτη.

Προαπαιτούμενο είναι η συμμετοχή-εκπροσώπηση τριών τουλάχιστον διαφορετικών χωρών της επιλέξιμης γεωγραφικής περιοχής MED.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα MED⁵⁹ στοχεύει στη:

- Διάχυση καινοτόμων τεχνολογιών και τεχνογνωσίας
- Ενίσχυση στρατηγικών συνεργασίας μεταξύ των δημοσίων αρχών και των οργανισμών τοπικής οικονομικής ανάπτυξης
- Προστασία και ενίσχυση φυσικών πόρων και πολιτιστικής κληρονομιάς
- Προώθηση ανανεώσιμης πηγών ενέργειας και ενεργειακής αποδοτικότητας
- Μείωση θαλασσίων κινδύνων και βελτίωση ασφάλειας στη Μεσόγειο
- Βελτίωση της δυνατότητας πρόσβασης στη θάλασσα και τους τοπικούς λιμένες μέσω της χρήσης των συνδυασμένων λύσεων μεταφοράς

Το πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει επίσης τα έργα που θα στοχεύουν να αποτρέψουν και να αντιμετωπίσουν φυσικές καταστροφές. Τα χρήματα θα διατεθούν επίσης στην καλύτερη χρήση υποστήριξης της Τεχνολογίας Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ - ICTs) στις απομονωμένες περιοχές και θα ενισχύσουν τους πολιτιστικούς δεσμούς πέρα από την περιοχή αναφοράς.

Προτεραιότητες

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα είναι δομημένο με βάση τους ακόλουθους άξονες:

- ✓ **Προτεραιότητα 1:** Ενίσχυση των ικανοτήτων **καινοτομίας** [περίπου 30% της συνολικής χρηματοδότησης]

Η τεχνολογική, οικονομική και οργανωτική δυνατότητα της περιοχής της Μεσογείου πρέπει να αξιοποιηθεί πλήρως προκειμένου να εξασφαλίσει ένα υψηλότερο επίπεδο στους τομείς της ανταγωνιστικότητας και της ανάπτυξης για τα επόμενα έτη.

Η οικονομία χαρακτηρίζεται από περιφερειακές διαφορές και οι οικονομικοί φορείς διευθύνουν την επιχείρησή τους με κατακερματισμένο τρόπο. Το πρόγραμμα επομένως στοχεύει να ενθαρρύνει τη μεταφορά τεχνολογίας και τεχνογνωσίας για να ενισχύσει τις συμπράξεις και να δημιουργήσει την κρίσιμη μάζα μεταξύ αυτών των οικονομικών φορέων. Η υποστήριξη θα παρασχεθεί για να διαφοροποιήσει τις οικονομικές δραστηριότητες στις φτωχότερες περιοχές. Οι μικρομεσαίες

⁵⁹ http://www.programmemed.eu/fileadmin/PROG_MED/PDF/brochure_med_EN.pdf

επιχειρήσεις (ΜΜΕ) αναμένεται επίσης να ενισχύσουν τις διεθνείς διασυνδέσεις τους, με βοήθεια από το πρόγραμμα.

✓ **Προτεραιότητα 2: Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της βιώσιμης χωρικής ανάπτυξης** [περίπου 34% της συνολικής χρηματοδότησης]

Λόγω των διαφορετικών γεωγραφικών χαρακτηριστικών της, η περιοχή του προγράμματος υπόκειται σε σημαντικές περιβαλλοντικές πιέσεις που απειλούν τη βιοποικιλότητα, τους θαλάσσιους βιοτόπους, τους υδάτινους πόρους και την πολιτιστική κληρονομιά της. Η ανθρώπινη δραστηριότητα, πέρα από την αλιεία και την εντατική γεωργία, είναι οι κύριοι ένοχοι.

Σε απάντηση αυτών των πιέσεων, το πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει μέτρα για να προστατευθεί το περιβάλλον και να προωθηθούν οι πρακτικές βιώσιμης ανάπτυξης. Οι φορείς που είναι υπεύθυνοι για την περιφερειακή ανάπτυξη, τον προγραμματισμό και τους σχετικούς τομείς αναμένεται να συνεργαστούν προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι οι φυσικοί πόροι και η κληρονομιά της Μεσογείου ρυθμίζονται υπεύθυνα, συντηρούνται και αναπτύσσονται.

✓ **Προτεραιότητα 3: Βελτίωση της κινητικότητας και της δυνατότητας εδαφικής πρόσβασης** [περίπου 20% της συνολικής χρηματοδότησης]

Μερικά μέρη της Μεσογείου - ιδιαίτερα απομονωμένες περιοχές, νησιά και αγροτικές περιοχές – δεν είναι ικανοποιητικά συνδεδεμένα το ένα με το άλλο και με τις γειτονικές περιοχές. Συγχρόνως, η οικονομική ανάπτυξη, ο τουρισμός και η αύξηση της κυκλοφορίας των εμπορευμάτων και των ατόμων ασκούν πίεση στις παράκτιες περιοχές της Μεσογείου και τις αστικές περιοχές, καθώς επίσης και στις κύριες μεταφορικές οδούς.

Αυτή η προτεραιότητα στοχεύει να επιφέρει βελτιώσεις στις συνδέσεις μεταφορών για να προωθήσει την κινητικότητα και την εδαφική συνοχή. Οι ΤΠΕ (Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών) πρέπει επίσης να χρησιμοποιηθούν για να βοηθήσουν τις απομονωμένες περιοχές να συνδεθούν αποτελεσματικότερα με τις υπόλοιπες. Αξιοποιώντας περισσότερο τις νέες τεχνολογίες θα βελτιωθεί επίσης η οικονομική και διοικητική αποδοτικότητα ολόκληρης της περιοχής.

✓ **Προτεραιότητα 4: Προώθηση μιας πολυκεντρικής και ολοκληρωμένης περιοχής MED** [περίπου 10% της συνολικής χρηματοδότησης]

Πολλά αστικά κέντρα που καλύπτονται από το πρόγραμμα έχουν επιτύχει υψηλά επίπεδα ανταγωνιστικότητας και κατά κεφαλήν Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ). Αυτές οι περιοχές παρουσιάζουν συγκέντρωση του πλούτου και των εξυπηρετήσεων που έρχεται σε πλήρη αντίθεση με πολλές από τις αγροτικές περιοχές της ενδοχώρας τους. Το πρόγραμμα στοχεύει να ενισχύσει τις συνδέσεις μεταξύ των αστικών και αγροτικών περιοχών και να βελτιώσει τη διακυβέρνηση μιας σειράς ζητημάτων που σχετίζονται με την ανάπτυξη. Τέτοιες δραστηριότητες θα βοηθήσουν την προώθηση της ανταγωνιστικότητας διασφαλίζοντας ότι δεν διευρύνονται οι χωρικές ανισότητες.

Το πρόγραμμα θα προωθήσει επίσης τις πρωτοβουλίες που στοχεύουν να ενισχύσουν τη μεσογειακή ταυτότητα και τον πολιτισμό παρά τις προκλήσεις από την οικονομική παγκοσμιοποίηση και το διεθνές ανταγωνισμό.

Επικοινωνία:

Κύριλλος Δημανόπουλος, Liaison Officer MED, Liaison Office MED-IPA

65 Georgikis Scholis Ave., GR-57001 Pylaia, Thessaloniki

Tel. 2310 469 676, 2310 469 676

kdimanopoulos@mou.gr

3.4. Πρόγραμμα Έξυπνη Ενέργεια - Intelligent Energy⁶⁰

Είναι ένα Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα με στόχους που τέθηκαν στις διάφορες αποφάσεις της ΕΕ σχετικά με την ενεργειακή αυτονομία της Ευρώπης, την ανάπτυξη των ΑΠΕ, τις πολιτικές μείωσης της κατανάλωσης ενέργειας, την αύξηση του βαθμού απόδοσης, τη διαφοροποίηση των πρωτογενών πηγών ενέργειας κλπ.

Η διάρκεια ισχύος του προγράμματος είναι από το 2007 έως το 2013 με όρους παρόμοιους με το MED, ο προϋπολογισμός του είναι όμως αρκετά μεγαλύτερος ανά έτος και το ποσοστό χρηματοδότησης ελαφρώς μικρότερο.

Κρίνεται ως ένα απαιτητικό πρόγραμμα σε ό,τι αφορά τα προαπαιτούμενα αλλά και τα παραδοτέα καθώς και την γραφειοκρατική παρακολούθηση της χρονικής του εξέλιξης.

Απαιτείται πολύ καλά οργανωμένη Λογιστική και Τεχνική Υπηρεσία από τον ΟΤΑ.

Ιδιαίτερα ενδιαφέρον αποτελεί ένα υποπρόγραμμα αυτού με την ονομασία RURENER, στο οποίο εντάσσονται μικρές πόλεις και χωριά (έως 15.000 κάτοικοι) ή αραιοκατοικημένες περιοχές (350 κάτοικοι / τετ. χιλ.) με στόχο τη μετεξέλιξή τους σε περιοχές με μηδενική εξωτερική ενεργειακή κατανάλωση. Στο πρόγραμμα συμμετέχουν έως τώρα 12 περιοχές από τις χώρες: Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία, Ισπανία, Ελλάδα, Ρουμανία, Ουγγαρία και Ηνωμένο Βασίλειο.

Τη διαχείριση του προγράμματος στην Ελλάδα έχει αναλάβει το ΚΑΠΕ⁶¹.

3.5. Πρόγραμμα INTERREG IVC^{62 63}

Το πρόγραμμα έχει στόχο τη δημιουργία δικτύων συνεργασίας των περιφερειών σε θέματα οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης.

Το Πρόγραμμα INTERREG IIIC έληξε το έτος 2008 και τώρα στη δεύτερη πρόσκληση του INTERREG IVC το πρόγραμμα θα έχει διάρκεια έως το 2013 και γενικό προϋπολογισμό 500 εκ €. Η Ελλάδα ανήκει στα τμήματα IVC-East (Β. Ελλάδα) και IVC-South (Ν. Ελλάδα). Το πρόγραμμα INTERREG IVC συνεργάζεται επίσης με τα διάφορα υποπρογράμματα του MED όπως πχ το ARCHIMED που στοχεύουν στη διατήρηση της αειφορίας στον κτιριακό τομέα με σεβασμό στην τοπική αρχιτεκτονική κληρονομιά.

Οι τομείς της στήριξης είναι η καινοτομία και η οικονομία της γνώσης, του περιβάλλοντος και της πρόληψης κινδύνων. Έτσι, το πρόγραμμα έχει ως στόχο να συμβάλει στον οικονομικό

⁶⁰ <http://ec.europa.eu/energy/intelligent/>

⁶¹ <http://www.cres.gr>

⁶² Οδηγός: http://www.espa.gr/elibrary/Episimo_Keimeno_INTERREG_IVC.pdf

⁶³ <http://www.interreg4c.eu/>

εκσυγχρονισμό και την ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης. Το INTERREG IVC συνδέεται με τους στόχους της Λισσαβόνας και του Γκέτεμποργκ.

Τυπικά μέσα για την ανταλλαγή εμπειριών αποτελούν οι δραστηριότητες διασύνδεσης, όπως θεματικά εργαστήρια, σεμινάρια, συνέδρια, έρευνες και επισκέψεις μελέτης και ανταλλαγής εμπειριών (study visits). Οι εταίροι του έργου συνεργάζονται για τον εντοπισμό και τη μεταφορά ορθών πρακτικών. Πιθανά αποτελέσματα του έργου περιλαμβάνουν για παράδειγμα τη συλλογή μελετών-περιπτώσεων (case studies), συστάσεις πολιτικής, στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές ή σχέδια δράσης. Το πρόγραμμα INTERREG IVC επιτρέπει επίσης ελαφρές εφαρμογές υλοποίησης ή καθοδήγησης, αλλά μόνον εφόσον αυτά συμπληρώνουν την ανταλλαγή εμπειριών δραστηριοτήτων.

3.6. Έβδομο Πρόγραμμα Πλαίσιο για την Έρευνα⁶⁴

Ευρωπαϊκό πρόγραμμα για την κεντρική και περιφερειακή έρευνα τεχνολογίας στην ΕΕ που περιλαμβάνει πολλούς τομείς σε σχέση με την ενέργεια, την προστασία του περιβάλλοντος, τη διαχείριση απορριμμάτων, το φωτισμό υπαίθριων χώρων, τη διαχείριση του νερού κλπ.

Στο πρόγραμμα αυτό μπορούν να συμμετέχουν και ΟΤΑ ως χώροι πιλοτικών εφαρμογών ερευνητικών προγραμμάτων, υπό την προϋπόθεση ότι διαθέτουν το κατάλληλο τεχνικό προσωπικό για την εκπροσώπησή τους σε ένα όργανο που διευθύνει την Έρευνα.

---

⁶⁴ http://cordis.europa.eu/fp7/home_en.html

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Δίκτυα συνεργασιών και παραδείγματα

Σε αυτήν την ενότητα γίνεται μια συνοπτική αναφορά δικτύων συνεργασίας και καλών παραδειγμάτων εφαρμογής.

4.1. Δίκτυα συνεργασιών

Οι ΟΤΑ μέσα από αυτά τα παρακάτω δίκτυα, μπορούν να υλοποιήσουν και να συμμετέχουν σε ευρωπαϊκά επενδυτικά, πιλοτικά, αναπτυξιακά και άλλα προγράμματα.

1. Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Δήμων

Το Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Δήμων ιδρύθηκε στη Γενεύη το 1951 από μια ομάδα Ευρωπαίων δημάρχων. Αργότερα δέχτηκε στους κόλπους του τις περιφέρειες και έγινε το Συμβούλιο Ευρωπαϊκών Δήμων και Περιφερειών.

Σήμερα, είναι η μεγαλύτερη οργάνωση της Τοπικής και Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης στην Ευρώπη. Τα μέλη της είναι πάνω από 50 εθνικές ενώσεις των πόλεων, δήμων και περιφερειών από 38 χώρες. Μαζί οι ενώσεις αυτές αντιπροσωπεύουν περίπου 100.000 τοπικές και περιφερειακές αρχές.

2. Συνέλευση των Περιφερειών της Ευρώπης (ΣΕΠ)

Ιδρύθηκε το 1985 και αποτελεί το μεγαλύτερο ανεξάρτητο δίκτυο περιφερειών στην ευρύτερη Ευρώπη.

Συγκεντρώνοντας πάνω από 270 περιφέρειες από 33 χώρες και 16 διαπεριφερειακές οργανώσεις, η αποστολή της ΣΕΠ είναι:

- Προώθηση της αρχής της επικουρικότητας και της περιφερειακής δημοκρατίας.
- Αύξηση της πολιτικής επιρροής των περιφερειών εντός των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων.
- Στήριξη των περιφερειών στη διαδικασία της ευρωπαϊκής διεύρυνσης και της παγκοσμιοποίησης.
- Διευκόλυνση της διαπεριφερειακής συνεργασίας σε όλη την Ευρώπη και πέραν αυτής.

3. Σύνδεσμος Ευρωπαϊκών Συνοριακών Περιφερειών (AEBR)⁶⁵

---

⁶⁵ <http://www.aebr.net/>

Η ΑΕΒΡ είναι η μόνη ευρωπαϊκή περιφερειακή οργάνωση που ασχολείται ειδικά με διασυνοριακά ζητήματα. Ο Σύνδεσμος αντιπροσωπεύει τα συμφέροντα των συνόρων και των διασυνοριακών περιοχών σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο όπως:

- Την υποβολή προτάσεων, με τη συμμετοχή της, την τεχνογνωσία και την παρουσίαση των προβλημάτων και τους πιθανούς τρόπους επίλυσής τους.
- Να συμμετέχουν ενεργά στα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα, τις οργανώσεις και τα δίκτυα.
- Συνεργασία με άλλες ευρωπαϊκές περιφερειακές ενώσεις

4. Πόλεις για τη Συνοχή - την αστική διάσταση της περιφερειακής πολιτικής⁶⁶

Η πολιτική συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι μία από τις σαφέστερες δεσμεύσεις της ΕΕ για τη βελτίωση της ζωής των πολιτών σε ολόκληρη την Ευρώπη. Με την πάροδο του χρόνου η ΕΕ έχει επιφέρει τεράστιες αλλαγές σε μερικές από τις πιο υποβαθμισμένες αστικές περιοχές της. Έχει επίσης αναγνωρίσει ότι οι αστικές περιοχές είναι το κλειδί για την οικονομική ανάπτυξη.

Οι πόλεις για τη Συνοχή είναι ένα δίκτυο για πόλεις, πόλεις-περιφέρειες και αστικά συγκροτήματα που ενδιαφέρονται να προωθήσουν ισχυρή αστική διάσταση σε όλα τα πεδία πολιτικής της ΕΕ, με το κύριο βάρος της προσπάθειας μέχρι τώρα στην Περιφερειακή Πολιτική της ΕΕ. Υποστηρίζονται από 15 πόλεις με πληθυσμό που ξεπερνά τα 27 εκατομμύρια.

5. Διάσκεψη των Περιφερειακών και Παράκτιων Περιοχών της Ευρώπης⁶⁷

Η Διάσκεψη των Παράκτιων Περιφερειακών Περιοχών συγκεντρώνει περίπου 160 Περιφέρειες. Καθώς βρίσκονται κατά μήκος της ακτογραμμής της Ευρώπης έχουν τόσο πλεονεκτήματα όσο και ειδικά προβλήματα. Έτσι περίπου 160 Περιφέρειες έχουν συνεργαστεί για να σχηματίσουν τη Διάσκεψη των Παράκτιων Περιφερειακών Περιοχών της Ευρώπης (CPMR). Προέρχονται από 28 χώρες και εκπροσωπούν σχεδόν 200 εκατομμύρια ανθρώπους. Συνεργάζονται για να εξασφαλιστεί ότι τα όργανα της ΕΕ και οι εθνικές κυβερνήσεις λαμβάνουν υπόψη τα κοινά τους συμφέροντα. Η CRPM επιδιώκει περισσότερο ισόρροπη ανάπτυξη σε όλη την Ευρώπη (εδαφική συνοχή) και την αύξηση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας μέσω της δράσης σε πολιτικές που έχουν σημαντικές χωρικές επιπτώσεις: μεταφορές, έρευνα και ανάπτυξη, απασχόληση και κατάρτιση, ανταγωνιστικότητα. Παράλληλα, καταβάλλεται προσπάθεια να ενισχυθεί η συμμετοχή των περιφερειών στο σχεδιασμό και την υλοποίηση των πολιτικών της ΕΕ (διακυβέρνηση).

6. Δίκτυο Ευρωπόλεων (Eurocities Network): Παράθυρο για τις ευρωπαϊκές πόλεις⁶⁸

Το EUROCITIES ιδρύθηκε το 1986 και είναι το δίκτυο των μεγάλων ευρωπαϊκών πόλεων. Το δίκτυο φέρνει σε επαφή τις τοπικές κυβερνήσεις των περισσότερων από 130 μεγάλων πόλεων σε περισσότερες από 30 ευρωπαϊκές χώρες. Το EUROCITIES παρέχει μια πλατφόρμα για τις πόλεις που είναι μέλη της να ανταλλάσσουν γνώσεις και ιδέες, να ανταλλάσσουν εμπειρίες, να αναλύουν τα κοινά προβλήματα και να αναπτύσσουν καινοτόμες λύσεις, μέσα από ένα ευρύ φάσμα φόρουμ, ομάδων εργασίας, προγραμμάτων, δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων.

⁶⁶ www.citiesforcohesion.org/

⁶⁷ www.crpm.org/

⁶⁸ www.eurocities.eu/main.php

7. Δίκτυο Ευρωπαϊκών Περιφερειών Έρευνας και Καινοτομίας (European Regions Research and Innovation Network)⁶⁹

Το Δίκτυο Ευρωπαϊκών Περιφερειών Έρευνας και Καινοτομίας ERRIN, είναι ένα δυναμικό δίκτυο περισσοτέρων από 80 περιοχών της ΕΕ και έχει έδρα στις Βρυξέλλες.

Το ERRIN διευκολύνει την ανταλλαγή γνώσεων, τις κοινές δράσεις και συνεργασίες για σχέδια μεταξύ των μελών του, με στόχο να ενισχυθεί η έρευνα και καινοτομίας στις περιοχές τους. Προσπαθεί επίσης να επηρεάζει τις πολιτικές της ΕΕ, ώστε να ανταποκρίνονται καλύτερα στις ανάγκες των ευρωπαϊκών περιφερειών και για το σκοπό αυτό συμμετέχει στις συζητήσεις με τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα.

Τα μέλη του ERRIN συναντώνται τακτικά σε θεματικές ομάδες εργασίας και σε σημαντικές εκδηλώσεις του δικτύου, ανάμεσα σε άλλα για την ανταλλαγή πληροφοριών και τεχνογνωσίας σχετικά με χρηματοδότηση από την ΕΕ και για ευκαιρίες διαφόρων έργων, για να παρουσιάζονται οι καλές περιφερειακές πρακτικές, να δημιουργούνται διεθνικές κοινοπραξίες και τέλος για την ανάπτυξη κοινών σχεδίων.

8. Polis⁷⁰

Το Polis είναι ένα δίκτυο ευρωπαϊκών πόλεων και περιοχών που δουλεύουν μαζί προκειμένου να αναπτύξουν καινοτόμες τεχνολογίες και πολιτικές για τις τοπικές μεταφορές.

4.2. Καλά Παραδείγματα Δράσεων της Αυτοδιοίκησης

- ***Ευρυζωνικότητα στις ορεινές περιοχές: Σύζευξη – Ασύρματο Ευρυζωνικό Δίκτυο Κοζάνης⁷¹***

Η Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Νομού Κοζάνης εγκατέστησε ένα ασύρματο δίκτυο υψηλής ταχύτητας και βελτιωμένες υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, ηλεκτρονικής δημοκρατίας και ηλεκτρονικού επιχειρείν σε πολύ χαμηλό κόστος σε μια ορεινή κατά κύριο λόγο περιοχή.

Με προϋπολογισμό μόλις 355.000 ευρώ (75% από το ΕΤΠΑ, 25% από εθνικά κονδύλια), η Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων (ΤΕΔΚ) του Νομού Κοζάνης εγκατέστησε το δίκτυο «Σύζευξη», ένα ασύρματο ευρυζωνικό δίκτυο, το 2006.

Το δίκτυο «Σύζευξη» συνδέει με επιτυχία όλους τους δήμους της περιφέρειας Κοζάνης καθώς και τους 200 τοπικούς κρατικούς φορείς. Είχε ως αποτέλεσμα την εισαγωγή ενός ευρέως φάσματος νέων και βελτιωμένων υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, ηλεκτρονικής δημοκρατίας και ηλεκτρονικού επιχειρείν (π.χ. ηλεκτρονικές πληρωμές, ηλεκτρονική ψηφοφορία στις δημοτικές

⁶⁹ www.errin.eu/en/

⁷⁰ www.polis-online.org

⁷¹ http://ec.europa.eu/regional_policy/projects/stories/details_new.cfm?pay=EL&the=45&sto=1537&lan=6&region=ALL&obj=ALL&per=2&defL=en

εκλογές, αιτήσεις για χορήγηση πιστοποιητικών, αναζήτηση εργασίας, πρόληψη δασικών πυρκαγιών, ασύρματη διαχείριση στόλου κ.ά.).

Έτσι, το έργο συνεισέφερε στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής για τις περιφέρειες που περιλαμβάνει τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του δημόσιου τομέα, την ισόρροπη και βιώσιμη εδαφική ανάπτυξη, την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, τη βελτίωση της πρόσβασης των πολιτών στις ΤΠΕ, την ανάπτυξη ανθρώπινων πόρων και καινοτομίας.

- **Μια πλωτή μονάδα μετατρέπει το αλμυρό νερό σε πόσιμο στα νησιά του Νότιου Αιγαίου**⁷²

Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου και η περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου συνεργάστηκαν με σκοπό την επίλυση των προβλημάτων ανεφοδιασμού ενέργειας και νερού των νησιών. Η Περιφέρεια Νότιου Αιγαίου που αντιμετωπίζει σοβαρή πίεση από πλευράς υδάτινων πόρων κατασκεύασε μια πλωτή μονάδα παραγωγής ύδατος που λειτουργεί με ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και μετατρέπει το θαλασσινό σε, πολύτιμο για την περιοχή, πόσιμο νερό. Ένα σύστημα αφαλάτωσης, που αναπτύχθηκε από το Πανεπιστήμιο Αιγαίου, παρέχει στην περιοχή μια οικονομικά αποδοτική και φιλική προς το περιβάλλον λύση στο πρόβλημα λειψυδρίας.

Η εγκατάσταση του οικολογικού συστήματος αφαλάτωσης οδήγησε την περιοχή σε αξιοσημείωτη οικονομική ανάκαμψη. Έτσι, διευκολύνεται η ανάπτυξη του τουρισμού, στον οποίον οφείλεται ο διπλασιασμός της κατανάλωσης νερού κατά τους θερινούς μήνες, ενώ η αύξηση των αποθεμάτων νερού έχει οφέλη και για άλλους τομείς της τοπικής οικονομίας όπως η γεωργία. Επίσης, δημιουργούνται νέες επιχειρήσεις που προωθούν περαιτέρω τον τομέα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

- **Θεσσαλονίκη: Active A.G.E**⁷³

Το ACTIVE AGE είναι ένα θεματικό δίκτυο που επικεντρώθηκε στη γήρανση του πληθυσμού, κάτι που αποτελεί χαρακτηριστικό όλων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτό το σχέδιο επιδιώκει την ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ εννέα πόλεων που αντιμετωπίζουν το φαινόμενο της γήρανσης του πληθυσμού - προκειμένου συμβάλει στον εντοπισμό και την ανάπτυξη καλών πρακτικών - και να τους βοηθήσει ώστε να θέσουν σε εφαρμογή μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για την αντιμετώπιση αυτού του ζητήματος.

- **Θεσσαλονίκη: REPAIR**⁷⁴

Αξιοποίηση του δυναμικού των εγκαταλελειμμένων στρατιωτικών εγκαταστάσεων, ως αναπόσπαστο μέρος της Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης σε τοπικό επίπεδο.

- **Κομοτηνή και Νέα Αλικαρνασός: MILE – Διαχείριση μετανάστευσης και προσαρμογής σε τοπικό επίπεδο – πόλεις και περιοχές**⁷⁵

Το MILE είναι ένα Πρότυπο έργο - ένα από τα εργαλεία για την εφαρμογή του Προγράμματος «Περιφέρειες για την οικονομική αλλαγή» - που ξεκίνησε στο πλαίσιο του URBACT I, προκειμένου

⁷²http://ec.europa.eu/regional_policy/projects/stories/details_new.cfm?pay=EL&the=72&sto=1690&lan=6&region=ALL&obj=ALL&per=2&defl=en

⁷³ <http://urbact.eu/en/projects/active-inclusion/active-age/homepage/>

⁷⁴ <http://urbact.eu/en/projects/cultural-heritage-city-development/repair/homepage/>

⁷⁵ <http://urbact.eu/en/projects/active-inclusion/mile/homepage/>

να πειραματιστούν με την οργάνωση και τις διαδικασίες ανάπτυξης και προετοιμασίας υποβολής προτάσεων πριν από την έναρξη του URBACT II.

- **Καβάλα: LUMASEC -Διαχείριση χρήσεων γης για αειφόρες Ευρωπαϊκές πόλεις (Land Use Management for Sustainable European Cities)⁷⁶**

Το έργο θα ασχοληθεί με τη στρατηγική διαχείριση των χρήσεων γης, καθώς είναι ένα από τα πιο σημαντικά θέματα για την ανταγωνιστικότητα, την ελκυστικότητα και βιωσιμότητα των ευρωπαϊκών πόλεων. Επιπλέον, η διάχυση πληροφοριών αναφορικά με τους τρόπους αξιοποίησης των εγκαταλελειμμένων αστικών περιοχών είναι ένας από τους στόχους αυτού του έργου.

- **Βέροια: LINKS – Παλαιές Ευρωπαϊκές πόλεις ως κλειδί για την αειφορία (Old European cities as a key for sustainability)⁷⁷**

Τις τελευταίες δεκαετίες, τα ιστορικά κέντρα πόλεων έχουν υποστεί σημαντική απώλεια ενδιαφέροντος για αυτά, ενώ οι παλιές ευρωπαϊκές πόλεις πέτυχαν το βιώσιμο αστικό μοντέλο, χάρη στην αστική πυκνότητα, την υψηλή αρχιτεκτονική ποιότητα και την ποικιλία των αστικών εγκαταστάσεων. Το έργο LINKS στοχεύει να συμφιλιώσει πατροπαράδοτες και περιβαλλοντικές αξίες για να πετύχει ένα βιώσιμο και επιθυμητό περιβάλλον στέγασης, στην καρδιά των πόλεων. Ο Δήμος Βέροιας συμμετέχει ως ένας «συνεργάτης» (partner) της ομάδας πόλεων που θα εργαστούν για να το υλοποιήσουν.

- **Πολεμαΐδα: CASH -Δράσεις πόλεων για αειφόρο κατοικία (Cities Action for Sustainable Housing)⁷⁸**

Η φιλοδοξία του έργου CASH είναι να προτείνει νέες λύσεις και να προωθήσει νέες πολιτικές για την αειφόρο ανακαίνιση των κατοικιών στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Κέρκυρα: Historiccentres Net⁷⁹ (Δίκτυο Ιστορικών Κέντρων)**

Είναι ένα έργο που στοχεύει στην ανάπτυξη ενός ειδικού θεματικού δικτύου για την ανταλλαγή εμπειριών, πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών για την καινοτομική μεθοδολογία για την αειφόρο διαχείριση των ιστορικών κέντρων.

- **Τρίκαλα: Δίκτυο Περιοχών Πόλεων: CityRegion.Net - The role of cities in integrated regional development⁸⁰**

Η αστική εξάπλωση εξακολουθεί να αποτελεί κυρίαρχη τάση στην ευρωπαϊκή χωρική ανάπτυξη. Οι πόλεις λειτουργούν ως κινητήρες για την κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη και είναι ζωτικής σημασίας για τον κοινό ολοκληρωμένο σχεδιασμό. Επίσης, είναι βασικοί πάροχοι υπηρεσιών για ολόκληρες περιοχές. Είναι ουσιαστικό η αστική ανάπτυξη και ο σχεδιασμός να συμβαδίζει με την ολοκληρωμένη ανάπτυξη της ενδοχώρας.

⁷⁶ <http://urbact.eu/en/projects/metropolitan-governance/lumasec/homepage/>

⁷⁷ <http://urbact.eu/en/projects/cultural-heritage-city-development/links/homepage/>

⁷⁸ <http://urbact.eu/en/projects/low-carbon-urban-environments/cash/partner/?partnerid=453>

⁷⁹ <http://urbact.eu/en/projects/cultural-heritage-city-development/historiccentres-net/homepage/>

⁸⁰ <http://urbact.eu/en/projects/metropolitan-governance/cityregionnet/homepage/>

- **Ρόδος: CTUR**

Κύριο χαρακτηριστικό του προγράμματος είναι να διερευνηθούν τα ποιοτικά και στρατηγικά πλεονεκτήματα που χαρακτηρίζουν τις δραστηριότητες κρουαζιέρας και η ανάκτηση της κληρονομιάς των κτιρίων των αστικών περιοχών και περιοχών κοντά στο λιμάνι: Τα ισχυρά στοιχεία των κοινών συμφερόντων των πόλεων με μέτωπο στη θάλασσα για την ανάπτυξη και ενίσχυση του αστικού τομέα του τουρισμού.

- **Ηράκλειο: Δίκτυο Ρομά: Roma-Net⁸¹**

Η ένταξη των Ρομά πληθυσμών είναι το επίκεντρο του έργου «Ρομά-Net». Έχουν προσδιοριστεί τρεις βασικές προτεραιότητες για τις δραστηριότητες η πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες, η ενεργός συμμετοχή στην αγορά εργασίας μέσω της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, και η ανάπτυξη των πρωτοβουλιών αυτοβοήθειας.

- **Αργίριο και Κορωπί: Urban N.O.S.E⁸²**

Κοινωνικές επιχειρήσεις μπορούν να αποτελούν την κινητήρια δύναμη για την αειφόρο ανάπτυξη των αστικών περιοχών σύμφωνα με τη Στρατηγική της Λισαβόνας και του Γκέτεμποργκ και να διευκολύνουν την ανάπτυξη της κοινωνικής συνοχής και τη βελτίωση της αστικής οικονομίας

- **Μαρούσι: Χτίζοντας Υγιείς Κοινότητες: Building Healthy Communities⁸³**

Η υγεία είναι σημαντική για την ευημερία των ατόμων και της κοινωνίας, αλλά ένας υγιής πληθυσμός είναι επίσης προϋπόθεση για την οικονομική παραγωγικότητα και ευημερία. Η στρατηγική της Λισαβόνας υπογραμμίζει τη σημασία της για την υγεία ως βασικό παράγοντα για την οικονομική ανάπτυξη.

- **Νέα Ιωνία Μαγνησίας: URBAMECO⁸⁴**

Το δίκτυο URBAMECO επικεντρώθηκε στις στρατηγικές και τα σχέδια που μπορούν να προωθήσουν τη βιώσιμη ολοκληρωμένη ανάπτυξη των αστικών περιοχών που υστερούν, με ιδιαίτερη έμφαση στην ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας ως βασικό στοιχείο για την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού.

- **Χαλάνδρι: RegGov⁸⁵**

Οι προσεγγίσεις για ολοκληρωμένη ανάπτυξη των υποβαθμισμένων αστικών συνοικιών έχουν αποδειχθεί επιτυχείς σε πολλά από τα παλαιά κράτη μέλη της ΕΕ κατά τις τελευταίες δεκαετίες. Όμως, παραδείγματα καλής πρακτικής για το πώς να αναπτύξουν, να εφαρμόσουν και να χρηματοδοτήσουν τέτοιες πολιτικές είναι σπάνια γνωστές σε ευρύτερο ευρωπαϊκό επίπεδο. Ένας κρίσιμος παράγοντας για την επιτυχία αυτής της πολιτικής είναι η αποτελεσματική συνεργασία και ένα υψηλό επίπεδο εμπιστοσύνης μεταξύ των πόλεων και των περιφερειακών αρχών τους. Το δίκτυο RegGov στοχεύει να κάνει αυτές τις πρακτικές εμπειρίες διαθέσιμες σε όλους τους εταίρους

⁸¹ <http://urbact.eu/en/projects/active-inclusion/roma-net/homepage/>

⁸² <http://urbact.eu/en/projects/human-capital-entrepreneurship/urban-nose/homepage/>

⁸³ <http://urbact.eu/en/projects/quality-sustainable-living/building-healthy-communities-bhc/homepage/>

⁸⁴ <http://urbact.eu/en/projects/human-capital-entrepreneurship/urbameco/homepage/>

⁸⁵ <http://urbact.eu/en/projects/disadvantaged-neighbourhoods/reg-gov/homepage/>

και να τους βοηθήσει να αναπτύξουν και να εφαρμόσουν νέες ολοκληρωμένες στρατηγικές για την αειφόρο ανάπτυξη σε επίπεδο γειτονιάς.

- **Ζωγράφου: EVUE**⁸⁶

Η Ηλεκτροκίνηση Οχημάτων στις πόλεις της Ευρώπης επικεντρώνεται στην ανάπτυξη ολοκληρωμένων, βιώσιμων στρατηγικών για τις πόλεις παράλληλα με την προώθηση της χρήσης των εναλλακτικών οχημάτων (ηλεκτροκίνητων κα). Οι αστικές πρωτοβουλίες για την ενθάρρυνση του κοινού και των επιχειρήσεων να χρησιμοποιούν ηλεκτροκίνητα οχήματα συμβάλει στον καθαρό αέρα κάνοντας τις πόλεις πιο ελκυστικές και ανταγωνιστικές. Μέσω του EVUE ανταλλάσσονται και διαδίδονται λύσεις σε βασικά εμπόδια, όπως η έλλειψη υποδομών, η ταχεία αλλαγή της τεχνολογίας.

- **Χαϊδάρη: NeT-TOPIC**⁸⁷

Σύμφωνα με την «Απογραφή του Παγκόσμιου Πληθυσμού 2007» του ΟΗΕ, το 76% του ευρωπαϊκού πληθυσμού ζει σε μεσαίες και μικρές πόλεις, με πληθυσμό μικρότερο από μισό εκατομμύριο κατοίκους. Αυτή είναι μια πραγματικότητα που δεν έχει αναλυθεί αρκετά, αφού κυρίως οι μεγάλες πόλεις έχουν γίνει αντικείμενο μελετών. Το NeT-TOPIC απευθύνεται σε μεσαίου μεγέθους (ενδιάμεσες) πόλεις που βρίσκονται κοντά σε μια μεγάλη πόλη ή σε μια μητροπολιτική περιοχή. Ως αποτέλεσμα της θέσης τους, αυτές οι πόλεις αντιμετωπίζουν σήμερα ορισμένες κοινές προκλήσεις, όπως η εδαφική κατάτμηση ή η ανάγκη να προσαρμοστούν στις νέες απαιτήσεις για χρήσεις και δραστηριότητες στο πλαίσιο της διαδικασίας μετά την εκβιομηχάνιση και των νέων τριτογενών δραστηριοτήτων.

- **Αθήνα: JESSICA 4 Cities**⁸⁸

Τα Ταμεία Αστικής Ανάπτυξης (UDFS) που προβλέπεται στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας JESSICA για ολοκληρωμένα σχέδια για την αειφόρο αστική ανάπτυξη για επενδύσεις μέσω ΣΔΙΤ και άλλα έργα που περιλαμβάνονται σε ολοκληρωμένο σχέδιο για τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη. Στόχος της ομάδας είναι να προσδιορίσει, σε στενή συνεργασία με την ΕΤΕπ, πρακτικές ευρωπαϊκών πόλεων να αντλήσουν το μέγιστο δυνατό όφελος από την UDF και JESSICA και αντιστρόφως, τη βελτίωση της εφαρμογής του JESSICA μπορεί να διαμορφωθεί με δεδομένους τους υφιστάμενους κανονισμούς των διαρθρωτικών ταμείων ώστε να ληφθούν καλύτερα υπόψη οι ανάγκες των πόλεων

- **Ζεφύρι: InteGROW**⁸⁹

Για την αντιμετώπιση των δυσχερειών που ορισμένοι νέοι άνθρωποι πάσχουν, ιδίως μετά την οικονομική κρίση, το θεματικό δίκτυο InteGROW στοχεύει στην ανάπτυξη ολοκληρωμένων στρατηγικών για την ενσωμάτωση των νέων ατόμων που διατρέχουν κίνδυνο αποκλεισμού, μέσω ενεργοποίησης και απασχόλησης.

- **Πειραιάς: REDIS**⁹⁰

---

⁸⁶ <http://urbact.eu/en/projects/low-carbon-urban-environments/evue/homepage/>

⁸⁷ <http://urbact.eu/en/projects/metropolitan-governance/net-topic/homepage/>

⁸⁸ <http://urbact.eu/en/projects/disadvantaged-neighbourhoods/jessica-4-cities/homepage/>

⁸⁹ <http://urbact.eu/en/projects/active-inclusion/integrow/homepage/>

⁹⁰ <http://urbact.eu/en/projects/innovation-creativity/redis/homepage/>

Το REDIS είναι ένα δίκτυο πόλεων το οποίο επικεντρώνεται στο πώς οι δήμοι μπορούν να αναδιαμορφώσουν περιοχές σε επιστημονικές συνοικίες. Ως εκ τούτου το REDIS χαιρετίζει τις πόλεις με παρόμοια στόχους ανάπτυξης να συμμετέχουν στο δίκτυο. Το REDIS θέλει να βρει μια ισορροπία μεταξύ των πόλεων από όλη την Ευρώπη ώστε να συνδυάσουν διαφορετικές ιδέες, σκέψεις και προσεγγίσεις για την ανάπτυξη των συνοικιών της πόλης. Μέχρι σήμερα δεν έχει υπάρξει ανάλογη πρωτοβουλία σε ευρωπαϊκό επίπεδο που καλύπτει αυτό το συγκεκριμένο θέμα.

- **Πάτρα: RUUnUP**⁹¹

Οι μεσαίου μεγέθους πόλεις μεταξύ 100.000 και 200.000 κατοίκους - «Αστικοί Πόλοι» - είναι καθοριστικοί για την προώθηση της οικονομικής επίδοσης και την προώθηση της ικανότητας καινοτομίας στο πλαίσιο της στρατηγικής της Λισαβόνας. Η στρατηγική ανάπτυξη και εκμετάλλευση του ενδογενούς δυναμικού είναι ζωτικής σημασίας, και τα πανεπιστήμια είναι καθοριστικής σημασίας για αυτήν την καινοτομία διαδικασία

- **Πάτρα: My Generation**⁹²

Το πρόγραμμα η «Γενιά μου» (MY GENERATION) αφορά την προαγωγή του θετικού δυναμικού της νέας γενιάς στις πόλεις. Προκειμένου να επιτευχθεί αυτό πρέπει να αξιοποιούν αυτόν τον πόρο των νέων στις πόλεις με νέους τρόπους. Πρέπει να κατανοήσουμε καλύτερα τον τρόπο ζωής και τις προσδοκίες των νέων. Πρέπει να κατανοήσουμε καλύτερα τις προκλήσεις που παρουσιάζει η περίοδος μετάβασης από την εξάρτηση στην ανεξαρτησία, στον αυτάρκη πολίτη.

- **Πύργος: URBENENERGY**⁹³

Η κατανάλωση ενέργειας στις αστικές περιοχές έχει αυξηθεί ως αποτέλεσμα της αλλαγής του κλίματος. Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας είναι πηγές ενέργειας που συνεχώς ανανεώνονται από τη φύση τους και λόγω αυτού θεωρούνται ζωτικής σημασίας για το μέλλον.

---

⁹¹ <http://urbact.eu/en/projects/innovation-creativity/runup/the-role-of-universities-for-economic-development-in-urban-poles/>

⁹² <http://urbact.eu/en/projects/active-inclusion/my-generation/homepage/>

⁹³ <http://urbact.eu/en/projects/active-inclusion/my-generation/homepage/>

Χρήσιμες Πηγές Πληροφόρησης

Ιστοχώρος Περιφερειακών Προγραμμάτων

http://ec.europa.eu/regional_policy/country/prordn/index_en.cfm

http://ec.europa.eu/regional_policy/atlas2007/index_en.htm

Περιφερειακή Πολιτική ιστοσελίδα

http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.htm

Σύνοψη των επιχειρησιακών προγραμμάτων και των κονδυλίων

http://ec.europa.eu/regional_policy/atlas2007/index_en.htm

Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) - Σύνοψη των επιχειρησιακών προγραμμάτων και των αρχών διαχείριση

http://ec.europa.eu/employment_social/esf/index_en.htm

Κανονισμοί

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/newregl0713_en.htm

Ατομικές συνδέσεις με περίπου 50 διαφορετικά διασυνοριακά και 13 διεθνικά προγράμματα συνεργασίας στο πλαίσιο Στόχου της "Ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας"

http://ec.europa.eu/regional_policy/atlas2007/crossborder/index_en.htm

και

http://ec.europa.eu/regional_policy/atlas2007/transnat/index_en.htm

Πρωτοβουλία αναφορικά με τις Περιφέρειες για την οικονομική αλλαγή

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/interregional/ecochange/index_en.cfm

Πληροφορίες σχετικά με τις δράσεις των Διαρθρωτικών Ταμείων στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας

http://ec.europa.eu/regional_policy/themes/resear_en.htm

Διακρατικά σχέδια και δίκτυα

http://ec.europa.eu/employment_social/esf/fields/transnational_en.htm

Έργα στην Ελλάδα

http://ec.europa.eu/regional_policy/projects/stories/search.cfm?LAN=en&PAY=EL&the=ALL&region=ALL&per=1

Διεθνή

http://www.espon.eu/main/Menu_Projects/Menu_TransnationalProjectGroups/index.html?currentPage=9

Επιλογή προγραμμάτων

http://ec.europa.eu/regional_policy/projects/stories/index_en.cfm

Χρηματοδοτήσεις

http://europa.eu/legislation_summaries/regional_policy/provisions_and_instruments/l60014_en.htm

Local Sustainability

<http://www.localsustainability.eu>

Regional Development Programmes 2007-2013

http://ec.europa.eu/regional_policy/country/prordn/search.cfm?gv_pay=ALL&gv_reg=ALL&gv_obj=ALL&gv_the=ALL&LAN=EN&gv_per=2

The European Sustainable Cities and Towns Campaign

<http://sustainable-cities.eu>

Παραρτήματα

Χρηματοδοτικό Όργανο	Περιγραφή	Στόχος	Πηγή Χρηματοδότησης	Επιλέξιμοι Υποψήφιοι	Επιλέξιμες Δράσεις	Προϋπολογισμός	Πρόσθετες Πληροφορίες / Ιστοσελίδα
JEREMIE	Αποσκοπεί στη βελτίωση της πρόσβασης στη χρηματοδότηση για τις ΜΜΕ σε περιφερειακό επίπεδο. Χρηματοδοτεί μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις μέσω του	Στόχος 1 και Στόχος 2	ΕΤΠΑ, ΕΚΤ, Ταμείο Συνοχής, Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων	Όλη την ΕΕ27, σαν ένα ευρύ χρηματοδοτικό εργαλείο το JEREMIE θα επικεντρώνεται στην χρηματοδότηση των ενδιάμεσων φορέων κι όχι απευθείας στις ΜΜΕ	<ul style="list-style-type: none"> Επέκταση ΜΜΕ Δημιουργία νέων επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων και νέων τεχνολογιών Επενδύσεις ΜΜΕ σε καινοτομίες Μεταφορά Τεχνογνωσίας προς ΜΜΕ 	€ 100 εκ για την Ελλάδα	http://www.eif.europa.eu/what-we-do/jeremie/calls-for-expression-of-interest/2010_JER-001_2010_1_Greece.htm
JESSICA	Χρηματοδοτικό εργαλείο το οποίο αποτελεί πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων	Στόχος 3	Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και Αναπτυξιακή Τράπεζα του Συμβουλίου της Ευρώπης	ΣΔΙΤ και Αυτοδιοικητικές αρχές (σε επίπεδο πόλεων)	<ul style="list-style-type: none"> Επενδύσεις για την αειφορική αστική ανάπτυξη στα πλαίσια της πολιτικής συνοχής Ενεργειακή αποδοτικότητα: για όλα τα κτήρια - αστικά, βιομηχανικά, γραφεία, σχολεία και άλλα δημόσια κτήρια 	-	http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/2007/jji/jessica_en.htm
JASPERS	Παράσχει στις διαχειριστικές αρχές των "Περιφερειών Σύγκλησης" τεχνική βοήθεια για την προετοιμασία υποβολής προτάσεων για	Στόχος 1	ΕΤΠΑ ΕΚΤ, Ταμείο Συνοχής, Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, Ευρωπαϊκή Τράπεζα για την Ανικοδόμηση και Ανάπτυξη	Οντότητες ή Εταρείες, είτε ιδιωτικές είτε δημόσιες, υπεύθυνες για την έναρξη ή εφαρμογή λειτουργιών περιφερειακού ενδιαφέροντος	Ο μεταφορικός τομέας συμπεριλαμβανομένων οδικών, σιδηροδρομικών, ποτάμιων, αέρος και θάλασσων μεταφορών, καθαρές αστικές και δημόσιες μεταφορές, Αναζωογόνηση Περιβάλλοντος, Διαχείριση αποβλήτων,	€ 9,4 δις	http://www.jaspers-europa-info.org/index.php/home.html

A/A	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	Τίτλος	Προϋπολογισμός
1	Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	Διευκόλυνση της πρόσβασης των νέων στην απασχόληση	15.000.000 €
2	Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	Αναβάθμιση του δικτύου των ΔΥΑ σε ενιαίο σύστημα κέντρων παροχής ολοκληρωμένων υπηρεσιών - "one-stop shops"	1.000.000 €
3	Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού 2007-2013»	21.112.700 €
4	Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού 2007-2013»	85.000.000 €
5	Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	Εκπόνηση μελέτης στρατηγικής	200.000 €
6	Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού 2007-2013»	52.000.000 €
7	Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού 2007-2013»	29.000.000 €
8	Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής	61.988.000 €
9	Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής	61.988.000 €
10	Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής	61.988.000 €
11	Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	Ανάπτυξη και πιστοποίηση Επαγγελματικών Περιγραμμάτων	5.000.000 €
12	Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής	233.000.000 €
13	Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	Συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση ανέργων	200.000.000 €
14	Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	Έργα Τεχνικής Υποστήριξης της Εφαρμογής	54.856.555 €
15	Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	Ανοικτή πρόσκληση για υποβολή προτάσεων για δράσεις ψυχικής υγείας	21.513.513 €
16	Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων για δομές τύπου "Κ.Η.Φ.Η."	2.000.000 €
17	Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων για δομές τύπου "Κ.Η.Φ.Η."	6.800.000 €
18	Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων για δομές τύπου "Κ.Η.Φ.Η."	1.700.000 €
19	Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων για δομές τύπου "Κ.Η.Φ.Η."	6.500.000 €

20	Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	Κατάρτιση ανέργων σε πιστοποιημένα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΚΕΚ) με υποχρεωτική απασχόληση σε θέσεις απασχόλησης συναφείς με θέματα κατασκευαστικών / τεχνικών έργων	89.600.000 €
21	Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	Εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας σε άνεργους μετανάστες - παλιννοστούντες - πρόσφυγες	32.000.000 €
22	Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	Προγράμματα υποχρεωτικής - εγγυημένης απασχόλησης	135.000.000 €
23	Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	Διευκόλυνση της πρόσβασης στην Απασχόληση	47.000.000 €
24	Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	Πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την υλοποίηση πράξεων στο πλαίσιο της δράσης «Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής»	47.000.000 €
25	Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων για δομές τύπου "Κ.Η.Φ.Η."	400.000 €
26	Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων για δομές τύπου "Κ.Η.Φ.Η."	2.200.000 €
27	Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων για δομές τύπου "Κ.Η.Φ.Η."	1.500.000 €
28	Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων για δομές τύπου "Κ.Η.Φ.Η."	1.700.000 €
29	Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων για δομές τύπου "Κ.Η.Φ.Η."	2.150.000 €
30	Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων για δομές τύπου "Κ.Η.Φ.Η."	3.750.000 €
31	Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων για δομές τύπου "Κ.Η.Φ.Η."	5.850.000 €
32	Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	Πρόσκληση υποβολής προτάσεων για μέτρα για την υλοποίηση ενεργειών στήριξης ηλικιωμένων ατόμων που χρήζουν βοήθειας, στη βάση της εξατομικευμένης προσέγγισης για την ενίσχυση της απασχολησιμότητας των ωφελούμενων ατόμων	2.000.000 €
33	Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα	Ευρωπαϊκή Ε&Τ Συνεργασία - MarinERA	950.000 €
34	Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα	Διμερής Ε&Τ Συνεργασία Ελλάδα-Τουρκίας 2010-2011	450.000 €
35	Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα	Συνεργασία	95.000.000 €
36	Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα	Υποστήριξη Νέων Επιχειρήσεων για Δραστηριότητες Έρευνας & Τεχνολογικής Ανάπτυξης	11.280.000 €

37	Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα	Υποστήριξη Ομάδων Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων για Δραστηριότητες Έρευνας & Τεχνολογικής Ανάπτυξης	23.730.000 €
38	Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα	Προδημοσίευση προγράμματος «Εξελίσσομαι 2009 - Μεσαίες Επιχειρήσεις»	50.000.000 €
39	Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα	Προδημοσίευση προγράμματος 'Πρωτοτυπώ 2009-Επιχειρήσεις'	12.000.000 €
40	Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα	Προδημοσίευση προγράμματος 'Μετοικώ'	20.000.000 €
41	Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα	Προδημοσίευση προγράμματος 'Πρωτοτυπώ 2009-Νέοι Επιχειρηματίες'	8.000.000 €
42	Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα	Διμερής Ε&Τ Συνεργασία Ελλάδας-Ουγγαρίας 2009	300.000 €
43	Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα	Προδημοσίευση 'Στηρίζω 2009'	40.000.000 €
44	Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα	Προδημοσίευση προγράμματος 'Διαπιστευθείτε'	24.000.000 €
45	Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα	Προδημοσίευση προγράμματος 'Σύγχρονη Επιχείρηση'	80.000.000 €
46	Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα	Δημιουργία - υποστήριξη νέων καινοτόμων επιχειρήσεων, κυρίως υψηλής έντασης γνώσης (Spin-off και Spin-out)	25.000.000 €
47	Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα	Αλλάζω ΚΛΙΜΑτιστικό	15.000.000 €
48	Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα	Διμερής Ε&Τ Συνεργασία Ελλάδας-Γαλλίας 2009	600.000 €
49	Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα	Ενίσχυση επιχειρηματικότητας νέων	24.000.000 €
50	Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα	Ενίσχυση επιχειρηματικότητας γυναικών	16.000.000 €
51	Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα	Πρόγραμμα "ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ"	100.000.000 €
52	Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα	Κουπόνια καινοτομίας για μικρομεσαίες επιχειρήσεις	8.400.000 €
53	Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα	Δημιουργία Εθνικών Ερευνητικών Δικτύων σε Τομείς που Αφορούν τις Ερευνητικές Υποδομές του Ευρωπαϊκού Οδικού Χάρτη των Ερευνητικών Υποδομών (ESFRI-European Strategy Forum For Research Infrastructures)	2.000.000 €
54	Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα	Εγγύηση και Επιδότηση Επιτοκίου Δανείων Κεφαλαίου Κίνησης Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων	100.000.000 €
55	Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα	Φάση -2 Ενίσχυσης Ελληνικών Τεχνολογικών Συνεργατικών Σχηματισμών στη Μικροηλεκτρονική	33.000.000 €
56	Διοικητική Μεταρρύθμιση	Δράσεις βελτίωσης της ποιότητας σχεδιασμού και εφαρμογής των προγραμμάτων κατάρτισης στη δημόσια διοίκηση	7.000.000 €

57	Διοικητική Μεταρρύθμιση	Δράσεις βελτίωσης της ποιότητας σχεδιασμού και εφαρμογής των προγραμμάτων κατάρτισης στη δημόσια διοίκηση καθώς και δράσεις ενδυνάμωσης και προσαρμογής των δεξιοτήτων και της τεχνογνωσίας του ανθρώπινου δυναμικού της	8.000.000 €
58	Διοικητική Μεταρρύθμιση	Ενδυνάμωση/ Αναβάθμιση των μεθοδολογιών και διαδικασιών παραγωγής και εφαρμογής της πολιτικής σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο	23.700.000 €
59	Διοικητική Μεταρρύθμιση	Δράσεις ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού της Δημόσιας Διοίκησης	8.000.000 €
60	Διοικητική Μεταρρύθμιση	Επανασχεδιασμός της πολιτικής Δασοπροστασίας σε εθνικό επίπεδο	3.000.000 €
61	Διοικητική Μεταρρύθμιση	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Διοικητική Μεταρρύθμιση 2007 - 2013"	8.300.000 €
62	Διοικητική Μεταρρύθμιση	Ανάπτυξη συστήματος περιγραμμάτων θέσεων	1.580.000 €
63	Διοικητική Μεταρρύθμιση	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Διοικητική Μεταρρύθμιση 2007 - 2013»	3.500.000 €
64	Διοικητική Μεταρρύθμιση	Ενίσχυση του διοικητικού και οργανωτικού περιβάλλοντος και θεσμική κατοχύρωση του ηλεκτρονικού φακέλου ασθενούς	5.000.000 €
65	Διοικητική Μεταρρύθμιση	Δράσεις υποστήριξης της προετοιμασίας, της εφαρμογής, της παρακολούθησης και των επιθεωρήσεων του προγράμματος	4.000.000 €
66	Διοικητική Μεταρρύθμιση	Δράσεις πληροφόρησης και επικοινωνίας και Δράσεις εκπόνησης μελετών, εμπειρογνωμοσυιών και αξιολογήσεων	4.000.000 €
67	Διοικητική Μεταρρύθμιση	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Διοικητική Μεταρρύθμιση 2007-2013»	3.000.000 €
68	Διοικητική Μεταρρύθμιση	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Ε.Π.Διοικητική Μεταρρύθμιση	4.000.000 €
69	Διοικητική Μεταρρύθμιση	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Διοικητική Μεταρρύθμιση 2007-2013"	630.000 €
70	Διοικητική Μεταρρύθμιση	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Διοικητική Μεταρρύθμιση 2007 - 2013"	11.200.000 €

71	Διοικητική Μεταρρύθμιση	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Διοικητική Μεταρρύθμιση 2007 - 2013"	1.000.000 €
72	Διοικητική Μεταρρύθμιση	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Διοικητική Μεταρρύθμιση 2007 - 2013"	6.000.000 €
73	Διοικητική Μεταρρύθμιση	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Διοικητική Μεταρρύθμιση 2007-2013"	1.000.000 €
74	Διοικητική Μεταρρύθμιση	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων προς το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ)	45.302.000 €
75	Διοικητική Μεταρρύθμιση	Ανοιχτή πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο ΕΠ "Διοικητική Μεταρρύθμιση"	3.786.000 €
76	Διοικητική Μεταρρύθμιση	Ανοιχτή πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο ΕΠ "Διοικητική Μεταρρύθμιση"	1.450.000 €
77	Διοικητική Μεταρρύθμιση	Ανοιχτή πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο ΕΠ "Διοικητική Μεταρρύθμιση"	1.000.000 €
78	Ε.Π. Αττικής	Προκήρυξη για την ενίσχυση ελευθέρων επαγγελματιών στο πλαίσιο των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2007-2014	250.000.000 € (Συνολικός προϋπολογισμός της προκήρυξης που αφορά σε όλη την χώρα)
79	Ε.Π. Αττικής	Προκήρυξη για την ενίσχυση μικρών και πολύ μικρών Επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στους τομείς Μεταποίησης – Τουρισμού - Εμπορίου - Υπηρεσιών στο πλαίσιο των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2007-2013	1.050.000.000 € (Συνολικός προϋπολογισμός της προκήρυξης που αφορά σε όλη την χώρα)
80	Ε.Π. Αττικής	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αττική 2007-2013»	120.000.000 €
81	Ε.Π. Αττικής	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αττική 2007-2013»	10.000.000 €
82	Ε.Π. Αττικής	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αττική 2007-2013»	10.000.000 €
83	Ε.Π. Αττικής	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αττικής 2007-2013»	285.026.499 €
84	Ε.Π. Αττικής	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Αττική 2007-2013"	494.000.000 €
85	Ε.Π. Αττικής	Ανοιχτή πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Αττική 2007-2013"	50.000.000 €

86	Ε.Π. Αττικής	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Αττική 2007-2013"	46.166.668 €
87	Ε.Π. Αττικής	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "ΑΤΤΙΚΗ 2007-2013"	100.000.000 €
88	Ε.Π. Αττικής	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "ΑΤΤΙΚΗ 2007-2013"	81.751.869 €
89	Ε.Π. Αττικής	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "ΑΤΤΙΚΗ 2007-2013"	14.700.000 €
90	Ε.Π. Αττικής	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "ΑΤΤΙΚΗ 2007-2013"	44.992.986 €
91	Ε.Π. Αττικής	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "ΑΤΤΙΚΗ 2007-2013"	30.000.000 €
92	Ε.Π. Αττικής	Ανοιχτή πρόσκληση για υποβολή προτάσεων προς την ΤΡΑΜ Α.Ε.	139.753.138
93	Ε.Π. Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων	Δημιουργία, ενίσχυση και αναβάθμιση νοσοκομειακών υποδομών	5.800.000 €
94	Ε.Π. Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων	Προστασία και Διατήρηση της Πολιτιστικής Κληρονομιάς	26.791.579 €
95	Ε.Π. Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων	Προκήρυξη για την ενίσχυση ελευθέρων επαγγελματιών στο πλαίσιο των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2007-2017	250.000.000 € (Συνολικός προϋπολογισμός της προκήρυξης που αφορά σε όλη την χώρα)
96	Ε.Π. Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων	Υποδομές Λιμένων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου	14.322.581 €
97	Ε.Π. Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων	Προκήρυξη για την ενίσχυση μικρών και πολύ μικρών Επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στους τομείς Μεταποίησης – Τουρισμού - Εμπορίου - Υπηρεσιών στο πλαίσιο των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2007-2017	1.050.000.000 € (Συνολικός προϋπολογισμός της προκήρυξης που αφορά σε όλη την χώρα)
98	Ε.Π. Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων	Υποδομές Φορέων Μεταφοράς και Διάχυσης Τεχνολογίας, Καινοτομίας και Έρευνας	5.449.736 €
99	Ε.Π. Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων	Παρεμβάσεις σε κτιριακές υποδομές εκπαίδευσης	45.000.000 €
100	Ε.Π. Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων	Δημιουργία πολιτικού αεροδρομίου στη Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας	20.000.000 €
101	Ε.Π. Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων	Ανοιχτή Πρόσκληση Υποβολής Προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Δυτικής Ελλάδας – Πελοποννήσου – Ιονίων Νήσων 2007-2013»	25.780.645 €

102	Ε.Π. Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων	Ανοιχτή Πρόκληση Υποβολής Προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Δυτικής Ελλάδας – Πελοποννήσου – Ιονίων Νήσων 2007-2013»	4.605.000 €
103	Ε.Π. Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων	Ανοιχτή Πρόκληση Υποβολής Προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Δυτικής Ελλάδας – Πελοποννήσου – Ιονίων Νήσων 2007-2013»	15.798.936 €
104	Ε.Π. Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Δυτικής Ελλάδας – Πελοποννήσου – Ιονίων Νήσων 2007-2013"	22.772.491 €
105	Ε.Π. Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων	Ανοιχτή Πρόκληση Υποβολής Προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας – Πελοποννήσου – Ιονίων Νήσων 2007-2013	39.470.348 €
106	Ε.Π. Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων	Ανοιχτή Πρόκληση Υποβολής Προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Δυτικής Ελλάδας – Πελοποννήσου – Ιονίων Νήσων 2007-2013»	15.921.852 €
107	Ε.Π. Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων	Ανοιχτή Πρόκληση Υποβολής Προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Δυτικής Ελλάδας – Πελοποννήσου – Ιονίων Νήσων 2007-2013»	37.101.053 €
108	Ε.Π. Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων	Ανοιχτή Πρόκληση Υποβολής Προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Δυτικής Ελλάδας – Πελοποννήσου – Ιονίων Νήσων 2007-2013»	48.000.000 €
109	Ε.Π. Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων	Ανοιχτή Πρόκληση Υποβολής Προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας – Πελοποννήσου – Ιονίων Νήσων 2007-2013	2.100.000 €
110	Ε.Π. Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων	Ανοιχτή Πρόκληση Υποβολής Προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας – Πελοποννήσου – Ιονίων Νήσων 2007-2013	36.522.581 €
111	Ε.Π. Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων	Βελτίωση – κατασκευή οδών & κέντρων εκπαίδευσης υποψηφίων οδηγών	32.941.177 €
112	Ε.Π. Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων	Βασικός οδικός άξονας Ιόνιων Νησιών	20.000.000 €
113	Ε.Π. Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων	Ενίσχυση της λειτουργίας δομών φροντίδας ηλικιωμένων	10.754.203 €
114	Ε.Π. Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων	Ενέργειες ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής και βελτίωσης της ποιότητας ζωής	8.113.160 €
115	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Επεξεργασία υδάτων (λύματα)	12.837.195 €
116	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Έργα οδοποιίας	15.000.000 €

117	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Δημιουργία Νέας Σχολικής Στέγης για την α' βάρδια και β' βάρδια Εκπαίδευση στην Πρέβεζα	742.852 €
118	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Οδός πρόσβασης στο Χ.Υ.Τ.Α. Νομού Τρικάλων	3.484.000 €
119	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Αποκατάσταση Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Αποβλήτων	1.700.000 €
120	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Μελέτες ΓΠΣ - ΣΧΟΟΑΠ	1.800.000 €
121	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Βελτίωση – κατασκευή εθνικής οδοποιίας	2.700.000 €
122	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Βελτίωση – κατασκευή περιφερειακής - τοπικής οδοποιίας	6.800.000 €
123	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Έργα δικτύου ύδρευσης	2.100.000 €
124	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Υποδομές εκπαίδευσης	3.600.000 €
125	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Υποδομές υγείας	2.350.000 €
126	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Δημιουργία ανοικτής δομής στήριξης ΑμεΑ	1.000.000 €
127	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Αναβάθμιση επαρχιακού και τοπικού οδικού δικτύου	7.750.000 €
128	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Δημιουργία Νέας Σχολικής Στέγης για την α' βάρδια και β' βάρδια Εκπαίδευση	3.109.616 €
129	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Υποδομές δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας περιθάλψης	13.640.492 €
130	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Δημιουργία κοινωνικών υποδομών	595.579 €
131	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Προκήρυξη για την ενίσχυση ελευθέρων επαγγελματιών στο πλαίσιο των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2007-2013	250.000.000 € (Συνολικός προϋπολογισμός της προκήρυξης που αφορά σε όλη την χώρα)
132	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Αναπλάσεις Τουριστικών Περιοχών	73.51.146 €
133	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Προκήρυξη για την ενίσχυση μικρών και πολύ μικρών Επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στους τομείς Μεταποίησης – Τουρισμού - Εμπορίου - Υπηρεσιών στο πλαίσιο των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2007-2015	1.050.000.000 € (Συνολικός προϋπολογισμός της προκήρυξης που αφορά σε όλη την χώρα)
134	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Οδοποιία στην Περιφέρεια Ηπείρου	1.800.000 €
135	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Πολιτιστικές Υποδομές Περιφέρειας Θεσσαλίας	11.060.000 €
136	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Έργα δικτύων ύδρευσης	5.000.000 €
137	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Κατασκευή της οδού σύνδεσης ΠΑΘΕ - Πορθμείο Γλύφας	4.000.000 €
138	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Οδός Ραπταίοι - Ν. Στύρα - Στύρα	21.000.000 €

139	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου 2007-2013»	28.500.000 €
140	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου 2007-2013»	10.000.000 €
141	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου 2007-2013»	10.000.000 €
142	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου 2007-2013»	1.100.000 €
143	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Υποδομές σύγχρονου πολιτισμού	6.055.805 €
144	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου 2007-2013»	8.426.576 €
145	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου 2007-2013»	7.820.080 €
146	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Υποδομές Υγείας	21.735.000 €
147	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Αναβάθμιση ή Επέκταση Υποδομών στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση	9.582.834 €
148	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου 2007-2013»	12.630.000 €
149	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου 2007-2013»	3.500.000 €
150	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου 2007-2013»	15.209.268 €
151	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου 2007-2013»	6.000.000 €

152	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου 2007-2013»	8.400.000 €
153	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου 2007-2013»	7.029.293 €
154	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Ανοιχτή πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου 2007-2013»	40.177.817 €
155	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου 2007-2013»	15.000.000 €
156	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Ανοιχτή πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου 2007-2013»	1.857.708 €
157	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Ανοιχτή πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου 2007-2013»	2.000.000 €
158	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Ανοιχτή πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου 2007-2013»	11.070.000 €
159	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας - Ηπείρου 2007-2013"	5.000.000 €
160	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας - Ηπείρου 2007-2013"	12.350.000 €
161	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας - Ηπείρου 2007-2013"	86.450.000 €
162	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας - Ηπείρου 2007-2013"	6.983.683 €

163	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας - Ηπείρου 2007-2013"	28.940.384 €
164	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας - Ηπείρου 2007-2013"	10.000.000 €
165	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας - Ηπείρου 2007-2013"	9.650.000 €
166	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Ανοιχτή πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου 2007-2013»	12.666.194 €
167	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Ανοιχτή πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου 2007-2013»	1.500.000 €
168	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Ανοιχτή πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου 2007-2013»	2.267.439 €
169	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Ανοιχτή Πρόσκληση Υποβολής Προτάσεων στο Ε.Π. Θεσσαλία- Στερεά Ελλάδα - Ήπειρος	3.000.000 €
170	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Θεσσαλία – Στερεά Ελλάδα – Ήπειρος 2007-2013"	5.069.756 €
171	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου 2007-2013	1.138.000 €
172	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου 2007-2013	75.467.429 €
173	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου 2007-2014	37.770.000 €
174	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου 2007-2013	
175	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Ανοιχτή πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου 2007-2013»	24.110.323 €

176	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Ανοιχτή πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου 2007-2013»	300.000 €
177	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Ανοιχτή πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου 2007-2013"	8.172.428 €
178	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Ανοιχτή πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου 2007-2013"	26.284.000 €
179	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Ανοιχτή πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου 2007-2013"	20.000.000 €
180	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας– Ηπείρου 2007-2013	31.279.420 €
181	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας– Ηπείρου 2007-2014	12.903.475 €
182	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας– Ηπείρου 2007-2015	10.600.000 €
183	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου 2007-2013	12.963.462 €
184	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου 2007-2014	28.940.384 €
185	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου 2007-2013 - ΛΙΜΕΝΕΣ	11.400.000 €
186	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων έργων που αφορούν στην αναβάθμιση επαρχιακού δικτύου Ηπείρου	16.073.549 €
187	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων για την υλοποίηση ενεργειών βελτίωσης ποιότητας ζωής ηλικιωμένων και ατόμων που χρήζουν κατ' οίκον βοήθειας	14.760.000 €
188	Ε.Π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας- Ηπείρου	Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων που αφορούν στην ολοκλήρωση, αναβάθμιση, βελτίωση επαρχιακού δικτύου Θεσσαλίας (περιφεριακό δίκτυο)	23.000.000 €

189	Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου	Υποδομές στον Τομέα της Υγείας	4.000.000 €
190	Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου	Υποδομές στον τομέα της εκπαίδευσης	7.500.000 €
191	Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου	Βρεφονηπιακοί και παιδικοί σταθμοί	2.002.375 €
192	Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου	Βρεφονηπιακοί και παιδικοί σταθμοί στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου	2.002.375 €
193	Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου	Διαχείριση οικιακών και βιομηχανικών αποβλήτων	18.016.835 €
194	Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου	Διευθετήσεις χρήσεων γης	2.579.876 €
195	Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου	Κτιριακές υποδομές στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση	4.536.000 €
196	Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου	Κατασκευή Περιμετρικής Οδού στο Βαθύ Σάμου	10.026.623,26 €
197	Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου	Κτιριακή υποδομή Γενικού Νοσοκομείου Χίου	8.731.372,82 €
198	Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου	Επεξεργασία Υδάτων - Λύματα	5.005.937 €
199	Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου	Προκήρυξη για την ενίσχυση ελευθέρων επαγγελματιών στο πλαίσιο των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2007-2015	250.000.000 € (Συνολικός προϋπολογισμός της προκήρυξης που αφορά σε όλη την χώρα)
200	Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου	Προστασία και Διατήρηση της Πολιτιστικής Κληρονομιάς στην Περιφέρεια Κρήτης	6.500.000 €
201	Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου	Προκήρυξη για την ενίσχυση μικρών και πολύ μικρών Επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στους τομείς Μεταποίησης – Τουρισμού - Εμπορίου - Υπηρεσιών στο πλαίσιο των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2007-2014	1.050.000.000 € (Συνολικός προϋπολογισμός της προκήρυξης που αφορά σε όλη την χώρα)
202	Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου	Ολοκληρωμένα Σχέδια για την Αστική και Αγροτική Αναγέννηση στην Περιφέρεια Κρήτης	8.000.000 €
203	Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου	Κέντρο Υποστήριξης ευπαθών κοινωνικών ομάδων	800.000 €
204	Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου	Έργα αποκατάστασης ΧΑΔΑ στην Περιφέρεια Κρήτης	600.000 €
205	Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου	Δίκτυα ύδρευσης στην Περιφέρεια Κρήτης	3.000.000 €
206	Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου	Επεξεργασία υδάτων (λύματα) στην Περιφέρεια Κρήτης	8.000.000 €
207	Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου	Έργα αντιπλημμυρικής προστασίας στην Περιφέρεια Κρήτης	500.000 €
208	Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου	Περιφερειακές / Τοπικές Οδοί	24.710.244 €
209	Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου	1η Επαρχιακή Οδός Μυτιλήνης - Λάρσου	6.998.487 €
210	Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου	Τουριστική προβολή Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου	3.600.000 €
211	Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου	Λιμένες	8.000.000 €
212	Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου	Βελτίωση - κατασκευή οδών	5.756.828 €
213	Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου	Χερσαίες εγκαταστάσεις Λιμένων - Λιμένες	12.514.844 €

214	Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κρήτης και Νήσων Αιγαίου 2007-2013»	7.800.000 €
215	Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου		10.900.000 €
216	Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Κρήτης και Νήσων Αιγαίου 2007-2013"	6.939.079 €
217	Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κρήτης και Νήσων Αιγαίου 2007-2013»	23.885.658 €
218	Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κρήτης και Νήσων Αιγαίου 2007-2013»	1.031.950 €
219	Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κρήτης και Νήσων Αιγαίου 2007-2013»	15.000.000 €
220	Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κρήτης και Νήσων Αιγαίου 2007-2013»	6.000.000 €
221	Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κρήτης και Νήσων Αιγαίου 2007-2013»	1.250.000 €
222	Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κρήτης και Νήσων Αιγαίου 2007-2013»	17.543.158 €
223	Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κρήτης και Νήσων Αιγαίου 2007-2013	30.000.000 €
224	Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου	Ανοιχτή πρόσκληση για την υποβολή προτάσεων στο Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου 2007-2013	90.000.000 €
225	Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου	Ανοιχτή Πρόσκληση για Υποβολή Προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κρήτης και Νήσων Αιγαίου 2007-2013	33.532.683 €
226	Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου	Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και βελτίωση της ποιότητας ζωής ηλικιωμένων και ατόμων που χρήζουν κατ' οίκον βοήθειας	4.000.000 €
227	Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου	Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και βελτίωση της ποιότητας ζωής ηλικιωμένων και ατόμων που χρήζουν κατ' οίκον βοήθειας	12.997.580 €
228	Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου	Βόρειο Αιγαίο - Φάκελος πρόσκλησης για δομές τύπου "Βοήθεια στο σπίτι"	6.200.000 €
229	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Πρόγραμμα τουριστικής προβολής Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας	500.000 €

230	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Αναβάθμιση αυτοκινητοδρόμων TEN-Ta	63.000.000 €
231	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Προετοιμασία, εφαρμογή, παρακολούθηση και επιθεώρηση	360.000 €
232	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Αναβάθμιση εθνικού οδικού δικτύου στο τμήμα Στρυμόνας - Αγ. Ανδρέας	15.000.000 €
233	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Αναβάθμιση περιφερειακού και τοπικού οδικού δικτύου	9.000.000 €
234	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Αναβάθμιση δικτύων ύδρευσης	3.500.000 €
235	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Ανάπτυξη δομών για την ενσωμάτωση ειδικών κοινωνικών ομάδων	5.400.000 €
236	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Ανάπτυξη υποδομών σύγχρονου πολιτισμού	28.800.000 €
237	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Προκήρυξη για την ενίσχυση ελευθέρων επαγγελματιών στο πλαίσιο των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2007-2016	250.000.000 € (Συνολικός προϋπολογισμός της προκήρυξης που αφορά σε όλη την χώρα)
238	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Υποδομές και υπηρεσίες για την υποστήριξη εύαλπτων ομάδων του πληθυσμού	22.000.000 €
239	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Προκήρυξη για την ενίσχυση μικρών και πολύ μικρών Επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στους τομείς Μεταποίησης – Τουρισμού - Εμπορίου - Υπηρεσιών στο πλαίσιο των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2007- 2016	1.050.000.000 € (Συνολικός προϋπολογισμός της προκήρυξης που αφορά σε όλη την χώρα)
240	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Έγγραφο - Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Μακεδονίας - Θράκης 2007 - 2013	3.700.000 €
241	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Υποδομές Εκπαίδευσης	40.000.000 €
242	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Έργα δικτύων αποχέτευσης και Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων (Ε.Ε.Λ.)	15.000.000 €
243	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Περιφερειακές / τοπικές οδοί	56.060.000 €
244	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Δευτεροβάθμια περίθαλψη	16.573.102 €
245	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Αποκατάσταση και ανάδειξη μνημείων και αρχαιολογικών χώρων.	32.740.000 €
246	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Έργα υποδομών περιβάλλοντος σε αγροτικές και ορεινές-μειονεκτικές περιοχές	17.860.000 €
247	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Ανοικτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μακεδονίας - Θράκης 2007 - 2013»	7.033.732 €
248	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Ανοικτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μακεδονίας - Θράκης 2007 - 2013»	50.000.000 €

249	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Ανοικτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μακεδονίας - Θράκης 2007 - 2013»	12.500.836 €
250	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Ανοικτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μακεδονίας - Θράκης 2007 - 2013»	2.869.827 €
251	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Ανοικτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μακεδονίας - Θράκης 2007 - 2013»	3.821.227 €
252	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Ανοικτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μακεδονίας - Θράκης 2007 - 2013»	15.167.519 €
253	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Ανοικτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μακεδονίας - Θράκης 2007 - 2013»	3.000.000 €
254	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Ανοικτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μακεδονίας - Θράκης 2007 - 2013»	2.165.410 €
255	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Ανοικτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Μακεδονίας - Θράκης 2007-2013"	9.499.164 €
256	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Ανοικτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Μακεδονίας - Θράκης 2007-2013"	40.000.000 €
257	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Ανοικτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μακεδονίας - Θράκης 2007 - 2013»	5.000.000 €
258	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μακεδονίας - Θράκης 2007 - 2013»	5.000.000 €
259	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μακεδονίας - Θράκης 2007 - 2013»	40.000.000 €
260	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Ανοικτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μακεδονίας - Θράκης 2007 - 2013»	48.002.822 €
261	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Ανοικτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μακεδονίας - Θράκης 2007 - 2013»	500.000 €
262	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Ανοικτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μακεδονίας - Θράκης 2007 - 2013»	60.000 €

263	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Ανοικτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μακεδονίας - Θράκης 2007 - 2013»	130.000 €
264	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Ανοικτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μακεδονίας - Θράκης 2007 - 2013»	300.000 €
265	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Ανοικτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μακεδονίας - Θράκης 2007 - 2013»	955.000.000 €
266	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Ανοικτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μακεδονίας - Θράκης 2007 - 2013»	35.302.364 €
267	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Έγγραφο - Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μακεδονίας - Θράκης 2007 - 2013»	1.500.000 €
268	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Έγγραφο - Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μακεδονίας - Θράκης 2007 - 2013»	1.000.000 €
269	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Έγγραφο - Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μακεδονίας - Θράκης 2007 - 2013»	1.550.000 €
270	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Έγγραφο - Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μακεδονίας - Θράκης 2007 - 2013»	500.000 €
271	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Έγγραφο - Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μακεδονίας - Θράκης 2007 - 2013»	800.000 €
272	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Έγγραφο - Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μακεδονίας - Θράκης 2007 - 2013»	2.900.000 €
273	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Έγγραφο - Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μακεδονίας - Θράκης 2007 - 2013»	400.000 €
274	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Έγγραφο - Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μακεδονίας - Θράκης 2007 - 2013»	1.050.000 €

275	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Έγγραφο - Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μακεδονίας - Θράκης 2007 - 2013»	1.300.000 €
276	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Έγγραφο - Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μακεδονίας - Θράκης 2007 - 2013»	700.000 €
277	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Έγγραφο - Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μακεδονίας - Θράκης 2007 - 2013»	900.000 €
278	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Έγγραφο - Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μακεδονίας - Θράκης 2007 - 2013»	1.450.000 €
279	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Έγγραφο - Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μακεδονίας - Θράκης 2007 - 2013»	20.000.000 €
280	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Έγγραφο - Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μακεδονίας - Θράκης 2007 - 2013»	14.473.945 €
281	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Έγγραφο - Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μακεδονίας - Θράκης 2007 - 2013»	30.000.000 €
282	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Έγγραφο - Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μακεδονίας - Θράκης 2007 - 2013»	13.000.000 €
283	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Έγγραφο - Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μακεδονίας - Θράκης 2007 - 2013»	9.000.000 €
284	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Έγγραφο - Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μακεδονίας - Θράκης 2007 - 2013»	14.849.256 €
285	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μακεδονίας - Θράκης 2007-2013»	1.000.000 €
286	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μακεδονίας - Θράκης 2007-2013»	47.999.999 €

287	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Μακεδονίας - Θράκης 2007-2013"	11.557.172 €
288	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Μακεδονίας - Θράκης 2007-2013"	31.000.000 €
289	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Μακεδονίας - Θράκης 2007 - 2013"	30.000.000 €
290	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Μακεδονίας - Θράκης 2007-2013"	57.302.364 €
291	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Μακεδονίας - Θράκης 2007-2013"	110.000.000 €
292	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Μακεδονίας - Θράκης 2007-2013"	47.884.445 €
293	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Μακεδονίας - Θράκης 2007-2013"	86.400.000 €
294	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Μακεδονίας - Θράκης 2007-2013"	8.194.070 €
295	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Μακεδονίας - Θράκης 2007-2013"	10.000.000 €
296	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Μακεδονίας - Θράκης 2007-2013"	21.892.800 €
297	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Μακεδονίας - Θράκης 2007-2013"	48.000.000 €
298	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Μακεδονίας - Θράκης 2007-2013"	18.444.967 €
299	Ε.Π. Μακεδονίας - Θράκης	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Μακεδονίας - Θράκης 2007-2013"	40.001.176 €
300	Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	Ένταξη παιδιών παλιννοστούντων και αλλοδαπών στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και παιδεία ομογενών	24.140.000 €
301	Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	Επιχειρηματικότητα Νέων ΕΠΑΛ - ΕΠΑΣ	12.000.000 €

302	Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	Λοιποί Φορείς Παροχής Διά Βίου Εκπαίδευσης	25.000.000 €
303	Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	Θαλής - Ενίσχυση της Διεπιστημονικής ή και Διδρυματικής έρευνας και καινοτομίας	120.000.000 €
304	Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	Ενεργός ένταξη παιδιών Ρομά στο εκπαιδευτικό σύστημα	7.000.000 €
305	Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	Επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών για την αξιοποίηση και εφαρμογή των ΤΠΕ στη Διδακτική Πράξη	47.734.500 €
306	Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας - ΜΟΔΙΠ των Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης	11.700.000 €
307	Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	Κινητές Βιβλιοθήκες	10.340.000 €
308	Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	Ανοιχτή πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Ε.Π. «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση»	14.000.000 €
309	Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	Εκπαίδευση Μουσουλμανοπαίδων	9.000.000 €
310	Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	Αρχιμήδης ΙΙΙ - Ενίσχυση Ερευνητικών ομάδων στα ΤΕΙ	21.000.000 €
311	Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	Εισαγωγική Επιμόρφωση νεοδιοριζόμενων εκπαιδευτικών έτους 2009-2010	5.580.000 €
312	Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	Ανοιχτή πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Ε.Π. «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση»	4.800.000 €
313	Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος από το Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος	
314	Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	Εφαρμογή ξενόγλωσσων προγραμμάτων σπουδών στην Πρωτοβάθμια εκπαίδευση περιόδου 2007-2008	13.470.068 €
315	Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	Ανοιχτή πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Ε.Π. «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση»	2.679.000 €
316	Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών για Θέματα Πρόληψης και Διαχείρισης Έκτακτων Αναγκών σε Σχολικές Μονάδες	9.500.000 €
317	Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ)	37.000.000 €
318	Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	Ανοιχτή Πρόσκληση για την υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση»	36.500.000 €

319	Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	Ανοιχτή Πρόσκληση για την υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση προς όλα τα Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης του Πανεπιστημιακού Τομέα	50.000.000 €
320	Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	Ανοιχτή Πρόσκληση για την υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση" προς όλα τα Ιδρύματα του Τεχνολογικού Τομέα της Ανώτατης Εκπαίδευσης της χώρας	50.000.000 €
321	Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	Ενίσχυση του ανθρώπινου ερευνητικού δυναμικού μέσω της υλοποίησης διδακτορικής έρευνας - ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ II	39.600.000 €
322	Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	Αναβάθμιση και Επέκταση της Λειτουργίας των Θυρίδων Επιχειρηματικότητας για την ενθάρρυνση και στήριξη της Νεανικής Επιχειρηματικότητας	8.700.000 €
323	Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	Σχολές Γονέων	14.655.000 €
324	Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	Ανοιχτη πρόσκληση για υποβολή προτάσεων προς το Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων	7.315.000 €
325	Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	Ανοιχτη πρόσκληση για υποβολή προτάσεων προς το Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων	6.900.000 €
326	Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	Ανοιχτη πρόσκληση για υποβολή προτάσεων προς την Αρχή Διασφάλισης Ποιότητας Ανώτατης Εκπαίδευσης (Α.ΔΙ.Π)	25.000.000 €
327	Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	Ανοιχτη πρόσκληση για υποβολή προτάσεων προς το Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδας	26.500.000 €
328	Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	Ανοιχτη πρόσκληση για υποβολή προτάσεων έργων διαπολιτισμικής εκπαίδευσης προς τα Πανεπιστήμια	28.800.000 €
329	Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	Ανοιχτη πρόσκληση για υποβολή προτάσεων προς την Σιβιτανίδειο Δημόσια Σχολή Τεχνών και Επαγγελμάτων	460.000 €
330	Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	Ανοιχτη πρόσκληση για υποβολή προτάσεων προς την Σιβιτανίδειο Δημόσια Σχολή Τεχνών και Επαγγελμάτων	270.000 €
331	Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	Ανοιχτη πρόσκληση για υποβολή προτάσεων προς την Σιβιτανίδειο Δημόσια Σχολή Τεχνών και Επαγγελμάτων	220.000 €
332	Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	Ανοιχτή πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Ε.Π. «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση»	3.597.550 €

333	Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	Ανοιχτη πρόσκληση για υποβολή προτάσεων προς τα Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης της Χώρας	49.500.000 €
334	Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	Ανοιχτη πρόσκληση για υποβολή προτάσεων προς την Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Προγραμμάτων Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης	8.000.000 €
335	Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	Ενισχυτική Διδασκαλία στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση	37.000.000 €
336	Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	Ανοιχτη πρόσκληση για υποβολή προτάσεων προς την Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Προγραμμάτων Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης του ΥΠΕΠΘ (ΕΥΕ)	32.400.000 €
337	Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	Ανοιχτη πρόσκληση για υποβολή προτάσεων προς το Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων	9.150.000 €
338	Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	Ανοιχτη πρόσκληση για υποβολή προτάσεων προς το Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων	34.700.000 €
339	Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	Ανοιχτη πρόσκληση για υποβολή προτάσεων προς το Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων	28.200.000 €
340	Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	Ανοιχτη πρόσκληση για υποβολή προτάσεων προς το Εθνικό Ίδρυμα Νεότητας	9.000.000 €
341	Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	Ανοιχτη πρόσκληση για υποβολή προτάσεων προς τον Οργανισμό Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης	6.000.000 €
342	Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	Ανοιχτη πρόσκληση για υποβολή προτάσεων προς το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο	4.600.000 €
343	Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	Ανοιχτη πρόσκληση για υποβολή προτάσεων προς Πανεπιστήμια	1.500.000 €
344	Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	Ανοιχτη πρόσκληση για υποβολή προτάσεων προς τον Οργανισμό Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης	8.750.000 €
345	Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	Ανοιχτη πρόσκληση για υποβολή προτάσεων προς το Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων	17.100.000 €
346	Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	Ανοιχτη πρόσκληση για υποβολή προτάσεων προς τον Οργανισμό Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης	8.000.000 €
347	Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας	Αναβάθμιση και ανάπτυξη σιδηροδρομικού δικτύου	107.000.000 €
348	Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας	Αναβάθμιση και ανάπτυξη δικτύου ΜΜΜ σταθερής τροχιάς	89.000.000 €
349	Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων που αφορούν Οδικές Μεταφορές- Διευρωπαϊκό και Διαπεριφερειακό Οδικό Δίκτυο Περιφερειών Αμιγούς Στόχου Σύγκλισης	211.540.000 €

350	Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων που αφορούν στην Κυκλοφορία και Περιβαλλοντική Διαχείριση Δικτύων Μεταφορών	4.500.000 €
351	Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας»	10.000.000 €
352	Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας 2007-2013	200.000.000 €
353	Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας 2007-2014	138.000.000 €
354	Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας»	50.000.000 €
355	Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας»	900.000.000 €
356	Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας	Ανοικτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Ε.Π. "Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας 2007-2013"	1.225.600.000 €
357	Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας	Ανοικτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Ε.Π. "Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας 2007-2013"	29.400.000 €
358	Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας	Ανοικτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Ε.Π. "Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας 2007-2013"	681.600.000 €
359	Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας	Ανοικτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Ε.Π. "Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας 2007-2013"	160.100.000 €
360	Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας	Ανοικτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Ε.Π. "Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας 2007-2013"	24.500.000 €
361	Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο ΕΠ «Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας 2007-2013»	90.000.000 €
362	Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο ΕΠ «Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας 2007-2013»	181.800.000 €
363	Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο ΕΠ «Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας 2007-2013»	122.000.000 €

364	Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο ΕΠ «Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας 2007-2013»	28.200.000 €
365	Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο ΕΠ «Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας 2007-2013»	500.000.000 €
366	Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας	Ανοιχτή Πρόσκληση για Υποβολή Προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας"	588.000.000 €
367	Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας	Ανοιχτή Πρόσκληση για Υποβολή Προτάσεων προς την ΕΡΓΟΣΕ Α.Ε.	
368	Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη	Ενίσχυση της οργάνωσης και της λειτουργίας των Διευθύνσεων Υδάτων των Περιφερειών	12.000.000 €
369	Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη	Αξιολόγηση Προγράμματος	250.000 €
370	Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη	Αντιπλημμυρικά έργα	150.000.000 €
371	Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη	Διαχείριση αποβλήτων	35.000.000 €
372	Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη	Έργα μείωσης διαρροών	30.000.000
373	Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη	Έργα μείωσης διαρροών	30.000.000 €
374	Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη	Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη	25.000.000 €
375	Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη	Κατασκευή και αναβάθμιση εγκαταστάσεων διαχείρισης αστικών στερεών αποβλήτων	25.000.000 €
376	Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη 2007 -2013»	23.200.000 €
377	Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη	Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη 2007-2013"	82.000.000 €
378	Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη	Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη 2007-2013"	290.000.000 €
379	Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη	Πρόσκληση για Υποβολή Προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη"	300.000.000 €
380	Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη	Ανοικτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Ε.Π. "Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη 2007-2013	300.000.000 €
381	Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής	Ενίσχυση της διοικητικής οργάνωσης, στελέχωσης και λειτουργίας των Ε.Π.	80.000.000
382	Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής	Υποστήριξη επιτελικών δομών, λειτουργιών και δικαιούχων φορέων	44.087.000

383	Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής	Προκήρυξη Διεθνούς Διαγωνισμού με κλειστή διαδικασία με κριτήριο ανάθεσης τη συμφερότερη από οικονομικής άποψης προσφορά για την επιλογή αναδόχου του έργου "Διαχείριση Πράξεων Κρατικών Ενισχύσεων"	
384	Ψηφιακή Σύγκλιση	Ενίσχυση ξενοδοχειακών καταλυμάτων για τη δημιουργία διαδικτυακών τόπων προβολής και συστημάτων ηλεκτρονικών κρατήσεων - Digi-lodge	75.000.000 €
385	Ψηφιακή Σύγκλιση	Ψηφιακές υπηρεσίες Δημόσιας Διοίκησης για τον πολίτη	150.000 €
386	Ψηφιακή Σύγκλιση	Ψηφιακές υπηρεσίες προς επιχειρήσεις	200.000 €
387	Ψηφιακή Σύγκλιση	Βελτίωση της καθημερινής ζωής μέσω ΤΠΕ	200.000 €
388	Ψηφιακή Σύγκλιση	Ψηφιακή Τάξη	84.800.000 €
389	Ψηφιακή Σύγκλιση	Ανοιχτή πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ΕΠ «Ψηφιακή Σύγκλιση»	20.000.000 €
390	Ψηφιακή Σύγκλιση	Ενίσχυση επιχειρήσεων για την υλοποίηση επενδύσεων στην ψηφιακή ασφάλεια (e-security)	10.500.000 €
391	Ψηφιακή Σύγκλιση	Ανοιχτή πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ΕΠ «Ψηφιακή Σύγκλιση»	23.890.000 €
392	Ψηφιακή Σύγκλιση	Ανοιχτή Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση	200.000.000 €
393	Ψηφιακή Σύγκλιση	Ανοιχτη πρόσκληση για υποβολή προτάσεων για την παροχή υπηρεσιών προς επιχειρήσεις και βελτίωση αποτελεσματικότητας Δημόσιου Τομέα με χρήση ΤΠΕ	100.000.000 €
394	Ψηφιακή Σύγκλιση	Ανοιχτη πρόσκληση για υποβολή προτάσεων για την ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών Δημόσιας Διοίκησης στον πολίτη	100.000.000 €
395	Όλες οι περιφέρειες	Υποστήριξη της επιχειρησιακής λειτουργίας των διαδικασιών της "Ανοικτής Διακυβέρνησης"	4.500.000 €

Η έκθεση για τη διαφάνεια στις Περιφερειακές Χρηματοδοτήσεις της Ε.Ε.

Συναφές ζήτημα με τα χρηματοδοτικά εργαλεία που είναι διαθέσιμα στους Δήμους και τις εκλεγμένες Περιφέρειες για “πράσινες” επενδύσεις είναι και αυτό της Διαφάνειας στις Περιφερειακές Χρηματοδοτήσεις της Ε.Ε.

Η σχετική «Έκθεση Τρεμόπουλου» υπερψηφίστηκε με τεράστια πλειοψηφία από την ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στο Στρασβούργο. Είναι αξιοσημείωτο ότι η Έκθεση υποστηρίχθηκε από όλες τις πολιτικές ομάδες, συγκεντρώνοντας 629 θετικές ψήφους ευρωβουλευτών, 6 αρνητικές και 26 λευκά.

Η Έκθεση προτάθηκε από τους Πράσινους και υιοθετήθηκε από την Επιτροπή Περιφερειακής Ανάπτυξης του ευρωκοινοβουλίου, όπου ο Μ. Τρεμόπουλος είναι αντιπρόεδρος. Περιλαμβάνει σειρά συγκεκριμένων προτάσεων για ενίσχυση της διαφάνειας στις ευρωπαϊκές χρηματοδοτήσεις, είτε ως συστάσεις για μελλοντικούς κανονισμούς διαρθρωτικών ταμείων είτε ως προτάσεις που μπορούν να υλοποιηθούν στο πλαίσιο των σημερινών προγραμμάτων συνοχής.

Στη συνέχεια ακολουθούν:

- Η ομιλία του Μ. Τρεμόπουλου στην Ολομέλεια του Ευρωκοινοβουλίου
- Η πιο αναλυτική εισήγηση του Μ. Τρεμόπουλου στην Επιτροπή Περιφερειακής Ανάπτυξης του Ευρωκοινοβουλίου
- Η ψηφισμένη Έκθεση από την Ολομέλεια του Ευρωκοινοβουλίου σχετικά με τη διαφάνεια στην περιφερειακή πολιτική και στη χρηματοδότησή της

Απευθυνόμενος προς τους συναδέλφους του λίγο πριν την ψηφοφορία, ο ευρωβουλευτής των Οικολόγων Πράσινων υπογράμμισε ότι η πλήρης παρουσίαση των δικαιούχων που εισπράττουν κονδύλια της Ε.Ε. επιτρέπει τη συμμετοχή των πολιτών σε μια ουσιαστική συζήτηση για το πώς δαπανάται το ευρωπαϊκό δημόσιο χρήμα. Αυτό είναι απαραίτητο για τη λειτουργία της δημοκρατίας.

Σε σύντομη δήλωσή του αμέσως μετά την υπερψήφιση της Έκθεσης, ο Μιχάλης Τρεμόπουλος σημείωσε: *«Το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας αποτελεί ουσιαστικό βήμα για την ενίσχυση της διαφάνειας και του δημόσιου ελέγχου εκ μέρους των φορολογουμένων. Είναι σημαντικό ότι μια πανευρωπαϊκή θετική εξέλιξη σε θέματα διαφάνειας συνδέθηκε με το όνομα Έλληνα ευρωβουλευτή, σε μια περίοδο που η χώρα μας έχει γνωρίσει αρκετή αρνητική δημοσιότητα στα θέματα αυτά. Απέναντι στις δικαιολογημένες επιφυλάξεις ολόένα και περισσότερων πολιτών για τους πολιτικούς, εμείς δίνουμε δείγματα γραφής για το πώς πρέπει να είναι η πολιτική».*

Video με δηλώσεις του Μιχ. Τρεμόπουλου μπορείτε να δείτε εδώ:
<http://ecogreensalonika.wordpress.com/2010/06/16/tremopoulos-report-about-transparency-2/>

Η ομιλία του Μ. Τρεμόπουλου στην Ολομέλεια του Ευρωκοινοβουλίου

«Αγαπητοί Συνάδελφοι,

Κίνητρο για αυτή την έκθεση για τη διαφάνεια στην περιφερειακή πολιτική και τη χρηματοδότησή της, ήταν το γεγονός ότι η πλήρης παρουσίαση των δικαιούχων που εισπράττουν κονδύλια της Ε.Ε. επιτρέπει τη συμμετοχή των πολιτών σε μια ουσιαστική συζήτηση για το πώς δαπανάται το ευρωπαϊκό δημόσιο χρήμα. Αυτό είναι απαραίτητο για τη λειτουργία της δημοκρατίας σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Η έκθεση αυτή, που μου ανατέθηκε από τη Επιτροπή Περιφερειακής Ανάπτυξης, περιέχει συστάσεις που θα πρέπει να περιληφθούν σε μελλοντικούς κανονισμούς για τα διαρθρωτικά ταμεία, όπως:

- Η παροχή επιπλέον απαραίτητων πληροφοριών κατά τη δημοσίευση των καταλόγων των δικαιούχων και
- Οι επαρκώς δεσμευτικούς κανόνες για την εταιρική σχέση.

Άλλες προτάσεις, που μπορούν να υλοποιηθούν στο πλαίσιο των σημερινών προγραμμάτων συνοχής, είναι για παράδειγμα:

- Ο ορισμός εκ μέρους της Επιτροπής μιας πιο λεπτομερούς και περιγραφικής παρουσίασης, που προσδιορίζει τη δομή, τη μορφή και το περιεχόμενο των πληροφοριών που πρέπει να παρέχονται,
- Η σύνδεση της Ευρωπαϊκής Πρωτοβουλίας για τη Διαφάνεια, με τους δημοσιονομικούς ελέγχους και το λογιστικό έλεγχο,
- Μια σκληρότερη γραμμή από τους ελεγκτές για τις απαιτήσεις επικοινωνίας και πληροφόρησης, συμπεριλαμβανομένης της «κατονομασίας και διαπόμπευσης» και της χρήσης των δημοσιονομικών διορθώσεων σε επιβεβαιωμένα κρούσματα απάτης,
- Μια στενότερη εμπλοκή περιφερειακών και τοπικών αρχών και άλλων συναφών εταίρων, σε όλα τα στάδια του προγραμματισμού και εφαρμογής της συνοχής, καθώς και πλήρης πρόσβασή τους σε όλα τα έγγραφα του έργου,
- Περισσότερη καθοδήγηση από την Επιτροπή σχετικά με το πώς να τεθεί η ρήτρα εταιρικής σχέσης στην πράξη από τρέχοντα προγράμματα,
- Η βελτίωση της διαφάνειας όσον αφορά την κοινοτική χρηματοδότηση των μεγάλων έργων.

Θα ήθελα για μια ακόμη φορά να ευχαριστήσω τους σκιώδεις εισηγητές των άλλων πολιτικών ομάδων για το τελικό κείμενο της έκθεσης αυτής που μπορέσαμε να επιτύχουμε».

Η εισήγηση του Μ. Τρεμόπουλου στην Επιτροπή Περιφερειακής Ανάπτυξης του Ευρωκοινοβουλίου

Αγαπητοί Συνάδελφοι,

Όπως γνωρίζετε, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε το 2005 η Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία για τη Διαφάνεια (European Transparency Initiative - ETI), ακολουθούμενη από τη δημοσίευση της Πράσινης Βίβλου το 2006. Στόχος της είναι να βελτιωθεί η διαφάνεια, η διαφάνεια και η λογοδοσία της ευρωπαϊκής διακυβέρνησης. Που παρέχουν δημόσια πληροφόρηση σχετικά με τους δικαιούχους των κονδυλίων της ΕΕ αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο της πρωτοβουλίας αυτής.

Όσον αφορά τη δημοσίευση των δικαιούχων των Διαρθρωτικών Ταμείων και του Ταμείου Συνοχής, η υποχρέωση αυτή καθορίζεται από τον Κανονισμό της Επιτροπής που καθορίζει τους κανόνες για την εφαρμογή των διαρθρωτικών ταμείων. Το άρθρο 7 (2) (δ) απαιτεί τη δημοσίευση πληροφοριών τριών κατηγοριών: α) τον κατάλογο των δικαιούχων, β) τα ονόματα των επιχειρήσεων και γ) το ποσό της δημόσιας χρηματοδότησης που χορηγείται στις επιχειρήσεις.

Ωστόσο, υπάρχουν πολλές διαφορές μεταξύ των Κρατών Μελών και των Διαχειριστικών Αρχών όσον αφορά την ερμηνεία αυτών των ελάχιστων απαιτήσεων ETI. Αντικατοπτρίζουν διαφορές τόσο στις διοικητικές ικανότητες καθώς και στις πολιτιστικές και διοικητικές παραδόσεις και νοοτροπίες. Αυτές οι διαφορετικές προσεγγίσεις κατέστησαν δυνατές από το σχετικά χαλαρό νομικό πλαίσιο που φυλάσσει την υποχρέωση της δημοσίευσης στοιχείων σχετικά με τους δικαιούχους.

Η Επιτροπή περιορίζει το ρόλο της αρχικά στο να προτείνει ένα κοινό ενδεικτικό πρότυπο για τη δημοσίευση των στοιχείων και, αφετέρου, να παράσχει στο κοινό της ΕΕ, μέσω του ιστοτόπου της ΓΔ Περιφερειακής Πολιτικής (DG REGIO), με συνδέσμους για ηλεκτρονικές διευθύνσεις των Κρατών Μελών όπου δημοσιεύονται τα απαιτούμενα δεδομένα σχετικά με τους δικαιούχους των ΕΤΠΑ και του Ταμείου Συνοχής. Υπό το καθεστώς "κοινής διαχείρισης" των Διαρθρωτικών Ταμείων, αυτές οι συνδέσεις και το περιεχόμενό τους είναι στην αποκλειστική αρμοδιότητα των Κρατών Μελών και βασίζονται σε πληροφορίες που παρέχονται από τις Διαχειριστικές Αρχές. Η μεταβλητότητα στην παρουσίαση και στις συνθήκες πρόσβασης στα δεδομένα δεν επιτρέπουν την πλήρη σύγκριση σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Για να αντιμετωπιστεί αυτό, προτείνω στην πρόταση ψηφίσματος η Επιτροπή και τα Κράτη Μέλη να κάνουν αυτές τις βάσεις δεδομένων των Κρατών Μελών και την αναζήτηση τους πλήρως συμβατή, ώστε να διευκολυνθεί μια πανευρωπαϊκή επισκόπηση των στοιχείων που παρουσιάζονται, διατηρώντας παράλληλα το τοπικό ενδιαφέρον. Από την άποψη αυτή, η χρήση δύο γλωσσών (τοπική γλώσσα (ες) - αγγλικά) θα μπορούσε να εξεταστεί.

Αν και κανένα Κράτος Μέλος δεν δημοσιεύει λιγότερα δεδομένα από αυτά που ορίζουν οι ελάχιστες απαιτήσεις (αν και ορισμένα προγράμματα εδαφικής συνεργασίας δεν συμμορφώνονται πλήρως), ορισμένα Κράτη Μέλη επιλέγουν τη δημοσιοποίηση πρόσθετων πληροφοριών (π.χ. στόχοι των σχεδίων, ομάδες-στόχοι στην περίπτωση των ΕΚΤ, κλπ.), ωστόσο, το γεγονός αυτό δεν αποτελεί απαίτηση που ορίζεται στο ισχύον νομικό πλαίσιο.

Ως εκ τούτου, η προτεινόμενη πρόταση ψηφίσματος τονίζει ότι η χρησιμότητα των στοιχείων που προβλέπονται για τις ανάγκες των δικαιούχων πρέπει να βελτιωθούν τόσο όσον αφορά το περιεχόμενο, όσο και την παρουσίαση. Καλεί, ως εκ τούτου, την Επιτροπή να καθορίσει μια πιο

λεπτομερή και κανονιστική μορφή προσδιορίζοντας τη δομή, τη μορφή και το περιεχόμενο των πληροφοριών που πρέπει να παρέχονται.

Απευθύνει, επίσης, έκκληση για πρόσθετες βασικές πληροφορίες που πρέπει να παρέχονται, κατά τη δημοσίευση των καταλόγων των δικαιούχων, όπως η τοποθεσία και τα συνολικά στοιχεία επικοινωνίας, τις περιλήψεις των εγκεκριμένων σχεδίων, είδη στήριξης, καθώς και περιγραφή των εταίρων του σχεδίου.

Η προετοιμασία της πολιτικής συνοχής για την εποχή μετά το 2013 θα πρέπει να λάβει υπόψη του το γεγονός ότι η πλήρης συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της Πρωτοβουλίας για τη Διαφάνεια θα μπορούσε να εξασφαλιστεί καλύτερα μέσω της ισχυροποίησης των κανονισμών και των κυρώσεων σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης.

Η διαφάνεια έχει επίσης να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στο σχεδιασμό των προγραμμάτων και την παράδοσή τους.

Στα πλαίσια του αποκεντρωμένου συστήματος διαχείρισης η διάχυση των πληροφοριών αποτελεί βασικό στοιχείο της ορθής διαχείρισης και ελέγχου. Βοηθά στην πρόληψη προβλημάτων που ανακύπτουν και την προώθηση της συμμόρφωσης. Ωστόσο, δεν καθορίζεται κάποιος σύνδεσμος μεταξύ της πρωτοβουλίας για τη διαφάνεια των δεδομένων και το θέμα του ολοένα πιο οργανωμένου και δεσμευτικού δημοσιονομικού ελέγχου και ελεγκτικής.

Το άρθρο 69 του γενικού κανονισμού για τα διαρθρωτικά ταμεία, αναφέρει ότι το "Κράτος Μέλος και η Διαχειριστική Αρχή για το επιχειρησιακό πρόγραμμα παρέχουν πληροφορίες όσον αφορά τις πράξεις και τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα. Η πληροφόρηση απευθύνεται στους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στους δικαιούχους με στόχο την προβολή του ρόλου της Κοινότητας και τη διασφάλιση της διαφάνειας της συνδρομής των Ταμείων».

Το κεφάλαιο "Ενημέρωση και Δημοσιότητα" του κανονισμού ορίζει λεπτομερώς τις πτυχές τις απαιτήσεις δημοσιότητας. Όλα τα Επιχειρησιακά Προγράμματα που συγχρηματοδοτούνται από τα διαρθρωτικά ταμεία πρέπει να καλύπτονται από επικοινωνιακό σχέδιο, το οποίο εκπονείται από τη διαχειριστική αρχή ή το Κράτος Μέλος και υποβάλλεται για παρατηρήσεις και έγκριση στην Επιτροπή. Μεταξύ των ενημερωτικών δραστηριοτήτων τους, οι Αρχές του προγράμματος είναι υποχρεωμένες να επενδύσουν στην καθοδήγηση και την κατάρτιση των δικαιούχων και των φορέων που εμπλέκονται στην υλοποίηση των προγραμμάτων. Η Επιτροπή παρέχει επίσης καθοδήγηση και κατάρτιση.

Ο εκτελεστικός κανονισμός προβλέπει τη δημιουργία ενωσιακού δικτύου υπευθύνων επικοινωνίας με αρμοδιότητα σε επίπεδο Διαχειριστικής Αρχής. Σε αυτό το πλαίσιο δημιουργήθηκε το δίκτυο INFORM για το ΕΤΠΑ. Η συνοχή σε επίπεδο ΕΕ, παρέχεται επίσης μέσω μιας συμβουλευτικής δομής της Επιτροπής Συντονισμού των Ταμείων (COCOF). Ενισχύει την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των διαφόρων διαρθρωτικών ταμείων και τονώνει την εθνική συνεργασία στην προώθηση της στήριξης της διαρθρωτικής χρηματοδότησης. Μέσα από τον καθορισμό των δικτύων αυτών και της συλλογικής τους πίεσης, η Επιτροπή υιοθετεί μια προσέγγιση προς την κατεύθυνση της πρωτοβουλίας προώθησης για τη διαφάνεια και όχι την επιβολή του κανονισμού σχετικά με τις Διαχειριστικές Αρχές, ενώ είναι αρμοδιότητα των Κρατών Μελών να εγγυώνται την ακρίβεια των δημοσιευμένων στοιχείων.

Στην πρόταση ψηφίσματος καλώ την Επιτροπή να αποσαφηνίσει τον τρόπο με τον οποίο η Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία για τη Διαφάνεια θα πρέπει να τεθεί σε εφαρμογή σε επιχειρησιακούς όρους, στο επίπεδο των επιχειρησιακών προγραμμάτων και σχεδίων επικοινωνίας τους. Επιπλέον, τονίζω τη σημασία της ορθής και έγκαιρης παροχής πληροφοριών από τα Κράτη Μέλη ως αποτρεπτικό μέτρο, στο πλαίσιο του συστήματος ελέγχου και, συνεπώς, η ανάγκη να δημιουργηθεί μια σύνδεση μεταξύ του ΕΤΙ και οικονομικών ελέγχων και των ελεγκτικών μηχανισμών. Και επαναλαμβάνω τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, που εξέφρασε στο

ψηφισμά του της 19ης Φεβρουαρίου 2008 σχετικά με τη διαφάνεια στα δημοσιονομικά θέματα, ότι το σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης (EWS), πρέπει επίσης να καλύπτει τα κεφάλαια της ΕΕ που διαχειρίζονται σε συνεργασία με τα Κράτη Μέλη.

Προτείνω επίσης την παροχή πληροφοριών σχετικά με τις ανακτήσεις και τις αποσύρσεις σύμφωνα με την πρωτοβουλία για τη διαφάνεια. Τα Κράτη Μέλη θα πρέπει να παρέχουν τις πληροφορίες αυτές στο σύνολό τους, και η Επιτροπή θα πρέπει να θέτει στη διάθεση της Αρχής του Προϋπολογισμού και το κοινό μαζί με πληροφορίες σχετικά με τις δημοσιονομικές διορθώσεις και τις απάτες.

Επιπλέον, η πρόταση ψηφίσματος καλεί το Συνέδριο να λάβει μια πιο σκληρή γραμμή για την επικοινωνία και τις απαιτήσεις πληροφόρησης, συμπεριλαμβανομένων της τακτικής "Κατονομάζω και Διαπομπεύω" και τη χρήση των δημοσιονομικών διορθώσεων στις περιπτώσεις μη-συμμόρφωσης.

Η ΕΤΙ πρέπει επίσης να έχει σημαντική επίδραση για τους κανόνες μιας διαφανούς εταιρικής σχέσης στις "προς τα άνω" (upstream) και τις "προς τα κάτω" (downstream) φάσεις της διαδικασίας προγραμματισμού. Η συνεργασία μπορεί να συμβάλει στη διαφάνεια, την υπευθυνότητα, την αποτελεσματικότητα και νομιμότητα σε όλες τις φάσεις του προγραμματισμού, της συνοχής και της εφαρμογής, και μπορούν να αυξήσουν τη δέσμευσή ως προς το πρόγραμμα αλλά και προς τη δημόσια ιδιοκτησία του, τα αποτελέσματα του προγράμματος. Η πρόταση ψηφίσματος ζητεί, ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη και οι διαχειριστικές αρχές για τη συμμετοχή των εταίρων περισσότερο σε όλες τις φάσεις του προγραμματισμού, της συνοχής και της εφαρμογής σε ένα πρώιμο στάδιο και να τους δώσει πλήρη πρόσβαση σε όλα τα έγγραφα του έργου, με σκοπό να καταστούν καλύτερη αξιοποίηση της εμπειρίας και των γνώσεών τους.

Η εταιρική σχέση μπορεί να αυξήσει την αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων από το γεγονός και μόνο ότι θα επιτρέπεται στις διαχειριστικές αρχές να έχουν πρόσβαση στην γνώση βασισμένη σε κριτήρια γεωγραφικά που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη βελτίωση της στοχοθέτησης των παρεμβάσεων, βελτιώνοντας κατά συνέπεια, την απορρόφηση των πόρων και της ποιότητας του έργου. Εταιρική σχέση μπορεί επίσης να συμβάλει στη βελτίωση της λογοδοσίας, στο μέτρο που η πράξη εταίρων ως πομπός και πολλαπλασιαστής του προγράμματος ενημέρωσης για τις εκλογικές τους περιφέρειες, αυξάνοντας έτσι τη διαφάνεια.

Το άρθρο 11 του γενικού κανονισμού για τα διαρθρωτικά ταμεία απαιτεί η εταιρική σχέση να καλύψει τα διάφορα στάδια του σχεδιασμού και της εφαρμογής των προγραμμάτων: από την εκπόνηση έως την υλοποίηση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των επιχειρησιακών προγραμμάτων. Ωστόσο, πέραν του προοιμίου του κανονισμού καθώς και του συγκεκριμένου άρθρου σχετικά με την αρχή της εταιρικής σχέσης, υπάρχει πολύ μικρή αναφορά σε εταίρους ή εταιρική σχέση στις ενότητες περί επιχειρήσεων των ρυθμιστικών κειμένων είναι πολύ περιορισμένες. Και δεν παρέχονται ακριβείς και επίσημα δεσμευτικές οδηγίες ή καθοδήγηση από την Επιτροπή σχετικά με την πρακτική εφαρμογή της αρχής της εταιρικής σχέσης. Με αυτό τον τρόπο η πραγματική ερμηνεία του τρόπου συμμόρφωσης προς το άρθρο 11 επαφίεται στις αρχές των Κρατών Μελών και, κατά συνέπεια, η εφαρμογή της αρχής της εταιρικής σχέσης εξαρτάται από τις εθνικές παραδόσεις και πρακτικές. Δεδομένου ότι ο ρόλος της Επιτροπής φαίνεται να είναι υπερβολικά παθητικός και περιορίζεται στην παρατήρηση, η πρόταση ψηφίσματος ζητά περισσότερες κατευθυντήριες γραμμές από την Επιτροπή σχετικά με το πώς θα τεθεί η ρήτρα για την εταιρική σχέση στην πράξη για τα τρέχοντα προγράμματα και για αρκετά δεσμευτικούς κανόνες για την εταιρική σχέση στα μελλοντικά κανονιστικά κείμενα.

Καλεί επίσης για την παροχή της καλύτερης στόχευσης και πιο τακτικής ενημέρωσης σε οργανισμούς-εταίρους, καθώς και για την ενισχυμένη χρήση της τεχνικής βοήθειας για τη στήριξη της εταιρικής σχέσης, μεταξύ άλλων δίνοντας την ευκαιρία σε οργανώσεις-εταίρους να λάβουν μέρος στις εκδηλώσεις κατάρτισης που διοργανώνονται για τα όργανα παράδοσης.

Στην πρόταση ψηφίσματος, επισημαίνω το γεγονός ότι τα ελάχιστα πρότυπα διαβούλευσης είναι ένα στοιχείο της πρωτοβουλίας αυτής (ETI), και ότι έχουν προωθηθεί αυτά τα πρότυπα και εφαρμόζονται από την Επιτροπή όσον αφορά την πολιτική συνοχής. Καλώ, ωστόσο, την Επιτροπή να επιτρέψει τα ενδιαφερόμενα μέρη να δώσουν την κατάλληλη ενημέρωση σχετικά με την ποιότητα της διαδικασίας της διαβούλευσης.

Αν εμείς, δικαίως, ζητούμε μεγαλύτερη διαφάνεια από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής, στη συνέχεια, τα θεσμικά όργανα της ΕΕ θα πρέπει επίσης να είναι διαφανή στον τομέα αυτό. Ωστόσο, παρατηρούμε ανεπαρκείς εκ των προτέρων πληροφορίες σχετικά με τις αποφάσεις της Επιτροπής σχετικά με τη χρηματοδότηση των μεγάλων έργων, και, συνεπώς, μια έλλειψη διαφάνειας που πρέπει να διορθωθεί

Σύμφωνα με το άρθρο 41 του γενικού κανονισμού για τα Διαρθρωτικά Ταμεία, η Επιτροπή έχει την εξουσία να εγκρίνει ή να απορρίψει μεγάλα σχέδια που υποβάλλονται από τα κράτη μέλη. Αφορά προγράμματα με προϋπολογισμό πάνω από 25 εκατ. ευρώ στον τομέα του περιβάλλοντος ή 50 εκατ. ευρώ σε άλλους τομείς.

Η ανοιχτή δημοσίευση των πληροφοριών σχετικά με αυτά τα μεγάλα έργα πριν από την απόφαση για την χρηματοδότησή τους αποτελεί κοινή πρακτική μεταξύ των διεθνών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, συμπεριλαμβανομένης της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και της Παγκόσμιας Τράπεζας. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι μια λυπηρή εξαίρεση.

Δεδομένου ότι δεν υπάρχει κανένας λόγος για τον οποίο τα πρότυπα διαφάνειας της θα πρέπει να είναι χαμηλότερα από τα αντίστοιχα της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, κάνω έκκληση για την έγκαιρη δημοσίευση των πληροφοριών σε απευθείας σύνδεση (online), συμπεριλαμβανομένης της άμεσης πρόσβασης στο έργο τεκμηρίωσης για τα μεγάλα έργα, το συντομότερο δυνατόν αφού η Επιτροπή λαμβάνει αίτηση για χρηματοδότηση από ένα κράτος μέλος και προτού λάβει οποιαδήποτε απόφαση σχετικά με τη χρηματοδότηση. Αυτή η ιστοσελίδα της Επιτροπής θα πρέπει να επιτρέψει την υποβολή παρατηρήσεων σχετικά με αυτά τα έργα, ώστε η Επιτροπή μπορεί να επωφεληθεί από μια ποικιλία πηγών πληροφόρησης σχετικά με τα σχέδια που υποβλήθηκαν, η οποία θα του επιτρέψει να κάνει πιο καλά ενημερωμένοι και καλύτερες αποφάσεις.

Αγαπητοί συνάδελφοι, σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.

Το πλήρες κείμενο της Έκθεσης Τρεμόπουλου βρίσκεται στο <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A7-2010-0139+0+DOC+XML+V0//EL>

Η Έκθεση σχετικά με τη διαφάνεια στην περιφερειακή πολιτική και στη χρηματοδότησή της

Τρίτη 15 Ιουνίου 2010 -Στρασβούργο

Διαφάνεια στην περιφερειακή πολιτική και στη χρηματοδότησή της

P7_TA-PROV(2010)0201 A7-0139/2010

►Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 15ης Ιουνίου 2010 σχετικά με τη διαφάνεια στην περιφερειακή πολιτική και στη χρηματοδότησή της (2009/2232(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως τα άρθρα της 174-178,
- έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 του Συμβουλίου της 11ης Ιουλίου 2006 περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής(1),
- έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1828/2006 της Επιτροπής της 8ης Δεκεμβρίου 2006 για τη θέσπιση κανόνων σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 του Συμβουλίου περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1080/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης(2),
- έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 284/2009 του Συμβουλίου της 7ης Απριλίου 2009 σχετικά με την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής σχετικά με συγκεκριμένες διατάξεις που αφορούν τη δημοσιονομική διαχείριση(3),
- έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 397/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 6ης Μαΐου 2009 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1080/2006 σχετικά με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης σε ό,τι αφορά την επιλεξιμότητα των επενδύσεων για την ενεργειακή απόδοση και την ανανεώσιμη ενέργεια στη στέγαση(4),
- έχοντας υπόψη την απόφαση της 22ας Απριλίου 2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά

με την απαλλαγή για την εκτέλεση του γενικού προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το οικονομικό έτος 2006, τμήμα III - Επιτροπή(5),

– έχοντας υπόψη την απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 23ης Απριλίου 2009 σχετικά με την απαλλαγή για την εκτέλεση του γενικού προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το οικονομικό έτος 2007, τμήμα III - Επιτροπή(6),

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 19ης Φεβρουαρίου 2008 σχετικά με τη διαφάνεια στα δημοσιονομικά θέματα(7),

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 21ης Οκτωβρίου 2008 σχετικά με τη διακυβέρνηση και την εταιρική σχέση στο εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, και μια βάση για τα σχέδια στον τομέα της περιφερειακής πολιτικής(8),

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 24ης Μαρτίου 2009 σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού για τα διαρθρωτικά ταμεία 2007-2013: τα αποτελέσματα των διαπραγματεύσεων για τις εθνικές στρατηγικές συνοχής και τα επιχειρησιακά προγράμματα(9),

– έχοντας υπόψη τη μελέτη που δημοσιεύθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με τίτλο "Η πρωτοβουλία για τη διαφάνεια των δεδομένων και ο αντίκτυπός της στην πολιτική συνοχής",

– έχοντας υπόψη την Πράσινη Βίβλο της Επιτροπής της 3ης Μαΐου 2006 σχετικά με την ευρωπαϊκή πρωτοβουλία για τη διαφάνεια (COM(2006)0194),

– έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής της 21ης Δεκεμβρίου 2009 με τίτλο "Εικοστή ετήσια έκθεση για την υλοποίηση των διαρθρωτικών ταμείων (2008)" (COM(2009)0617/2),

– έχοντας υπόψη το άρθρο 48 του Κανονισμού του,

– έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Περιφερειακής Ανάπτυξης (A7-0139/2010),

A. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ευρωπαϊκή πρωτοβουλία για τη διαφάνεια (ΕΠΔ) εγκρίθηκε από την Επιτροπή το 2005 και ακολούθησε η δημοσίευση της Πράσινης Βίβλου το 2006 με στόχο τη βελτίωση της διαφάνειας και της υποχρέωσης λογοδοσίας της ευρωπαϊκής διακυβέρνησης, και λαμβάνοντας υπόψη ότι η δημοσιοποίηση πληροφοριών σχετικά με τους δικαιούχους των πόρων της ΕΕ αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο της ΕΠΔ,

B. λαμβάνοντας υπόψη ότι, στο πλαίσιο του συστήματος κοινής διαχείρισης, η διαχείριση της πληροφόρησης σχετικά με τους δικαιούχους των πόρων της ΕΕ πραγματοποιείται σε επίπεδο κρατών μελών και ότι, λόγω της απουσίας συγκεκριμένης υποχρέωσης από την ΕΕ ή ισχυρής "καθοδήγησης" από την Επιτροπή, το επίπεδο δημοσιοποίησης αυτών των πληροφοριών διαφέρει σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών, καθιστώντας δύσκολη τη σύγκριση σε ευρωπαϊκό επίπεδο,

Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η κοινοποίηση των αποδεκτών των πόρων της ΕΕ παρέχει τη δυνατότητα συμμετοχής του κοινού σε μια ουσιώδη συζήτηση σχετικά με το πώς δαπανάται το δημόσιο χρήμα, η οποία είναι ζωτική για τις λειτουργούσες δημοκρατίες,

Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι δεν έχει διαπιστωθεί σύνδεση της ΕΠΔ με το ζήτημα των χρηματοοικονομικών και λογιστικών ελέγχων, οι οποίοι υπόκεινται σε αυστηρότερη ρύθμιση και έχουν δεσμευτικότερο χαρακτήρα,

Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΕΠΔ πρέπει να ασκεί σημαντική επίδραση όσον αφορά τη διασφάλιση διαφανών εταιρικών σχέσεων στις αρχικές και μετέπειτα φάσεις του κύκλου

προγραμματισμού της συνοχής, και ότι, εντούτοις, οι κανονισμοί δεν διευκρινίζουν τον συγκεκριμένο βαθμό συμμετοχής των εταίρων στις διάφορες διαδικασίες προγραμματισμού ούτε προσδιορίζουν επακριβώς τις ρυθμίσεις της συμμετοχής αυτής,

ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η εκ των προτέρων πληροφόρηση σχετικά με τις αποφάσεις της Επιτροπής για τη χρηματοδότηση σημαντικών σχεδίων είναι ελλιπής και, συνεπώς, υπάρχει έλλειψη διαφάνειας, και ότι αυτή η κατάσταση πρέπει να διορθωθεί,

Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η λογική της διαφάνειας πρέπει να συνοδεύεται από την απλοποίηση των διαδικασιών λήψης διαρθρωτικών Ταμείων,

1. θεωρεί ότι η διαφάνεια όσον αφορά την πολιτική συνοχής και τον κύκλο προγραμματισμού της, η κατανομή των δαπανών και η πρόσβαση στην πληροφόρηση σχετικά με τους δυνητικούς δικαιούχους των διαρθρωτικών ταμείων αποτελούν βασικές προϋποθέσεις για την επίτευξη των συνολικών στόχων της πολιτικής συνοχής και ότι, κατά συνέπεια, η διαφάνεια πρέπει να αποτελέσει κατευθυντήρια διατομεακή αρχή στο πλαίσιο της διαδικασίας προγραμματισμού της συνοχής και της διαδικασίας λήψης αποφάσεων·

Δημοσιοποίηση δεδομένων σχετικά με δικαιούχους χρηματοδότησης για τη συνοχή

2. σημειώνει με ικανοποίηση ότι, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ΕΠΔ, στον ιστότοπο της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Πολιτικής της Επιτροπής δημοσιεύονται διαδραστικοί χάρτες, οι οποίοι παρέχουν συνδέσμους για τους καταλόγους των δικαιούχων του ΕΤΠΑ και του Ταμείου Συνοχής που διατίθενται στους αντίστοιχους εθνικούς ή περιφερειακούς ιστότοπους· καλεί τα κράτη μέλη να προωθήσουν τον ιστότοπο της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Πολιτικής, χρησιμοποιώντας κατάλληλα μέσα, με σκοπό τη διευκόλυνση της ευρύτερης δυνατής πρόσβασης στην εν λόγω βάση δεδομένων· σημειώνει ότι παραμένει, εντούτοις, εξαιρετικά δύσκολο τα ενδιαφερόμενα μέρη να παρακολουθούν το πώς χρησιμοποιείται το δημόσιο χρήμα· καλεί την Επιτροπή να ζητήσει την γνώμη των μερών αυτών σε διευρυμένο πλαίσιο σχετικά με τα πιθανά μέτρα επανόρθωσης της κατάστασης αυτής·

3. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να καταστήσουν αυτές τις βάσεις δεδομένων των κρατών μελών απολύτως συμβατές και να είναι δυνατή η αναζήτηση σε αυτές, προκειμένου να διευκολυνθεί η απόκτηση μιας πανευρωπαϊκής εικόνας των δεδομένων που παρουσιάζονται, με παράλληλη διατήρηση του τοπικού χαρακτήρα τους· εκτιμά ότι, σε αυτό το πλαίσιο, συνιστά επιτακτική ανάγκη η ύπαρξη δίγλωσσων εκδόσεων (τοπική/ές γλώσσα/ες – μια από τις γλώσσες εργασίας της Επιτροπής)·

4. τονίζει ότι η χρησιμότητα των δεδομένων που παρέχονται σχετικά με τους δικαιούχους πρέπει να βελτιωθεί από άποψη τόσο περιεχομένου όσο και παρουσίασης· καλεί, ως εκ τούτου, την Επιτροπή να καθορίσει ένα λεπτομερέστερο και προκαθορισμένο σχέδιο, το οποίο θα προσδιορίζει επακριβώς τη δομή, τη μορφή και το περιεχόμενο των παρεχόμενων δεδομένων· πιστεύει ότι η παροχή των απαραίτητων πληροφοριών θα διευκολύνει και την αναζήτηση βάσει κριτηρίων με σκοπό την εξασφάλιση μιας άμεσης εικόνας των στοιχείων που αναζητούνται·

5. ζητεί την παροχή πρόσθετων ουσιαστικών πληροφοριών κατά τη δημοσίευση των καταλόγων των δικαιούχων και, όπου απαιτείται, των καταλόγων των ενδιαφερομένων μερών· συνεπώς, προτείνει, πέραν των υφιστάμενων ελάχιστων απαιτήσεων, να εξεταστεί το ενδεχόμενο να συμπεριλαμβάνονται δεδομένα σχετικά με την τοποθεσία, περιλήψεις των εγκεκριμένων σχεδίων, οι μορφές στήριξης και περιγραφή των εταίρων του σχεδίου στο πλαίσιο της δημοσιοποίησης των δικαιούχων· ζητεί οι πληροφορίες που συλλέγονται να παρουσιάζονται και να αποτελούν αντικείμενο διαχείρισης με δομημένο και συγκρίσιμο τρόπο για τη διασφάλιση της πλήρους χρησιμότητάς τους και χάριν πραγματικής διαφάνειας· θεωρεί ότι αυτό μπορεί να γίνει χωρίς

πρόσθετες δαπάνες·

6. ζητεί, για προγράμματα στο πλαίσιο του στόχου της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας, να παρατίθενται στους καταλόγους όλοι οι δικαιούχοι – και όχι μόνο οι κύριοι δικαιούχοι·

7. υπογραμμίζει ότι είναι απαραίτητη η πλήρης συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις της ΕΠΔ μέσω των κατάλληλων κανονισμών, καλύτερης καθοδήγησης, ενός μηχανισμού προειδοποίησης και επιβολής κυρώσεων σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης ως έσχατη λύση·

Διαφάνεια και κοινή διαχείριση

8. καλεί την Επιτροπή να αποσαφηνίσει τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να εφαρμοστούν οι αρχές της ΕΠΔ με επιχειρησιακούς όρους στο επίπεδο των επιχειρησιακών προγραμμάτων και των επικοινωνιακών σχεδίων τους· τονίζει, συνεπώς, την ανάγκη θέσπισης σαφέστερων κανόνων όσον αφορά τη δημοσιοποίηση πληροφοριών σχετικά με τους δικαιούχους χρηματοδότησης στο πλαίσιο της κοινής διαχείρισης·

9. υπογραμμίζει την ανάγκη να διατυπωθούν κανονισμοί και εκτελεστικοί κανόνες με τέτοιο τρόπο, ώστε οι διαδικασίες να καταστούν διαφανείς, να παρέχουν καλύτερη πρόσβαση στα διαρθρωτικά ταμεία σε δυνητικούς δικαιούχους και να μειώνουν τον διοικητικό φόρτο για τους συμμετέχοντες, ιδίως μέσω ορισμένων βασικών μέτρων όπως δημοσιοποίηση των κατευθυντήριων γραμμών υλοποίησης που συμφωνούνται μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών· καλεί τις διαχειριστικές αρχές των κρατών μελών να παρουσιάζουν, με διαφανή τρόπο, όλες τις φάσεις των σχεδίων που χρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία· επαναλαμβάνει τη θέση του σύμφωνα με την οποία οι διαφανείς και σαφείς διαδικασίες αποτελούν παράγοντες χρηστής διακυβέρνησης και επικροτεί, εν προκειμένω, τις προσπάθειες που έχει καταβάλει η Επιτροπή για την υποβολή προτάσεων απλοποίησης·

10. σημειώνει ότι τα διασυνοριακά και διεθνικά προγράμματα αντιμετωπίζουν συγκεκριμένες δυσκολίες λόγω της διαφορετικής διοικητικής φιλοσοφίας, των διαφορετικών εθνικών κανονισμών και γλωσσών που χρησιμοποιούνται στα κράτη μέλη, που επηρεάζουν όχι μόνο τις ποσοτικές, αλλά και τις ποιοτικές πτυχές τέτοιου είδους πρωτοβουλιών· θεωρεί, συνεπώς, ότι η ανάπτυξη ειδικών κανόνων σχετικά με τη διαφάνεια κατά τον συντονισμό και τη συνεργασία μεταξύ των διαφορετικών διαχειριστικών αρχών είναι υψίστης σημασίας·

11. επισημαίνει ότι, σύμφωνα με μελέτη του ΕΚ για την ΕΠΔ και τον αντίκτυπό της στην πολιτική συνοχής, η μη συμμόρφωση προς τις ελάχιστες απαιτήσεις της ΕΠΔ σχετίζεται με την έλλειψη διοικητικής ικανότητας εκ μέρους των διαχειριστικών αρχών και όχι με την απροθυμία παροχής των εν λόγω δεδομένων· στο πλαίσιο αυτό, επισημαίνει την ανάγκη να διασφαλιστεί ότι η παροχή πρόσθετων δεδομένων και πληροφοριών δεν θα έχει ως αποτέλεσμα πρόσθετο διοικητικό φόρτο για τους δυνητικούς δικαιούχους, ιδίως για όσους δυσκολεύονται ήδη να συμμορφωθούν προς τις υφιστάμενες διοικητικές και οικονομικές απαιτήσεις για επιχορηγήσεις και δημόσιες συμβάσεις·

12. επισημαίνει ότι οι απαιτήσεις για πρόσθετες πληροφορίες και δεδομένα πρέπει να συνδυαστούν, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με την παροχή πρόσθετης τεχνικής υποστήριξης (εργαστήρια με τη συμμετοχή υπαλλήλων της Επιτροπής και τοπικού/περιφερειακού προσωπικού που είναι αρμόδιο για τη διαχείριση των διαρθρωτικών ταμείων, ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των διαχειριστικών αρχών, δημοσίευση συγκεκριμένων κατευθυντήριων γραμμών) προς τους δυνητικούς δικαιούχους οι οποίοι δεν διαθέτουν τις απαραίτητες τεχνικές ικανότητες· θεωρεί ότι αυτός είναι ο μόνος τρόπος για να διασφαλιστεί ότι οι προσπάθειες των συμμετεχόντων να συμμορφωθούν προς τις πρόσθετες απαιτήσεις όσον αφορά τα δεδομένα και τις πληροφορίες που παρέχονται δεν θα έχουν ως αποτέλεσμα στρέβλωση των πόρων από τις δραστηριότητες υλοποίησης του σχεδίου αυτές καθαυτές·

13. τονίζει τη σημασία της ακριβούς και έγκαιρης παροχής πληροφοριών από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο του συστήματος ελέγχου και, κατά συνέπεια, την ανάγκη σύνδεσης της ΕΠΔ με τον χρηματοοικονομικό και λογιστικό έλεγχο· επαναλαμβάνει την άποψή του σύμφωνα με την οποία το σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης (ΣΕΠ) πρέπει να συνεργάζεται στενά με την κεντρική βάση δεδομένων για τους αποκλεισμούς·

14. ζητεί από την Επιτροπή να παρακολουθεί την αξιοποίηση των αυξημένων προκαταβολών που λαμβάνουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις απλοποιήσεις του 2009 σχετικά με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 του Συμβουλίου·

15. επαναλαμβάνει το αίτημά του για παροχή πληροφοριών σχετικά με τις ανακτήσεις και αποσύρσεις στο πλαίσιο της ΕΠΔ· ζητεί από τα κράτη μέλη να παρέχουν αυτές τις πληροφορίες στο ακέραιο, και από την Επιτροπή να τις διαθέτει στην αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή και στο κοινό παράλληλα με πληροφορίες σχετικά με δημοσιονομικές διορθώσεις μετά από περιπτώσεις απάτης, διασφαλίζοντας έτσι υψηλά πρότυπα αξιοπιστίας και ευθύνης έναντι των Ευρωπαίων πολιτών·

16. ζητεί από τους ελεγκτές να τηρήσουν σκληρότερη στάση όσον αφορά τις απαιτήσεις επικοινωνίας και ενημέρωσης, συμπεριλαμβανομένου του συστήματος "κατονομασίας και διαπόμπευσης" –ιδίως αν εμπλέκεται κυβερνητικός φορέας– και της εφαρμογής δημοσιονομικών διορθώσεων σε επιβεβαιωμένες περιπτώσεις απάτης·

17. επικροτεί τις προσπάθειες της Επιτροπής και του Ελεγκτικού Συνεδρίου για την εναρμόνιση των μεθόδων ελέγχου τους·

Διαφάνεια και εταιρική σχέση

18. υπογραμμίζει ότι οι ελάχιστες προδιαγραφές διαβουλεύσεων αποτελούν συστατικό στοιχείο της ΕΠΔ και επικροτεί το γεγονός ότι αυτές οι προδιαγραφές έχουν προωθηθεί και εφαρμοστεί από την Επιτροπή όσον αφορά την πολιτική συνοχής· καλεί, ωστόσο, την Επιτροπή να επιτρέπει στους ενδιαφερόμενους να παρέχουν την απαραίτητη ανάδραση σχετικά με την ποιότητα της ίδιας της διαδικασίας διαβουλεύσεων· καλεί τις περιφέρειες και τα κράτη μέλη να αξιοποιήσουν την υπάρχουσα εμπειρία της ΕΕ κατά τις διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη·

19. επαναλαμβάνει την άποψή του ότι η εταιρική σχέση συνιστά προϋπόθεση για τη διαφάνεια, την ικανότητα ανταπόκρισης, την αποτελεσματικότητα και τη νομιμότητα σε όλες τις φάσεις του προγραμματισμού και της υλοποίησης της συνοχής και μπορεί να αυξήσει την δέσμευση και το αίσθημα κοινής ευθύνης ως προς τα αποτελέσματα των προγραμμάτων· καλεί, συνεπώς, τα κράτη μέλη και τις διαχειριστικές αρχές να επιτύχουν την πλήρη συμμετοχή των περιφερειακών και τοπικών αρχών και άλλων σχετικών εταίρων σε όλες τις φάσεις του προγραμματισμού και της υλοποίησης της συνοχής, κυρίως μέσω της δημιουργίας μιας διαδικτυακής πλατφόρμας σε εθνικό επίπεδο που θα επιτρέπει την προβολή των υφιστάμενων πόρων και των επιχειρησιακών προγραμμάτων καθώς και μέσω της διάδοσης ορθών πρακτικών με άλλα μέσα, και να τους παρέχουν πλήρη πρόσβαση σε όλα τα έγγραφα των σχεδίων, με σκοπό την καλύτερη αξιοποίηση της εμπειρίας, της γνώσης και των ορθών πρακτικών τους·

20. ζητεί περισσότερη καθοδήγηση από την Επιτροπή σχετικά με τον τρόπο πρακτικής εφαρμογής της ρήτρας εταιρικής σχέσης στο πλαίσιο των υφιστάμενων προγραμμάτων, καθώς και επαρκώς δεσμευτικούς κανόνες εταιρικής σχέσης στο πλαίσιο μελλοντικών ρυθμιστικών κειμένων, ιδίως όσον αφορά τη συμμετοχή περιφερειακών και τοπικών αρχών, ήτοι εκλεγμένων οργάνων, που συνιστούν βασικούς εταίρους στην όλη διαδικασία·

21. ζητεί την παροχή καλύτερα στοχευμένης καθώς και τακτικής και έγκαιρης ενημέρωσης προς τους οργανισμούς εταίρους, ιδίως προς όσους συμμετέχουν στις διαχειριστικές δομές, και

ενισχυμένη χρήση τεχνικής βοήθειας για τη στήριξη της εταιρικής σχέσης, μεταξύ άλλων, με το να προσφέρεται στους οργανισμούς εταίρους η δυνατότητα συμμετοχής σε προγράμματα κατάρτισης τα οποία διοργανώνονται για τους φορείς εφαρμογής· επιπλέον, ζητεί τα εν λόγω προγράμματα κατάρτισης να είναι προσβάσιμα σε ηλεκτρονική έκδοση προκειμένου να διευρυνθεί το ενδιαφερόμενο κοινό και να μπορούν οι οργανισμοί εταίροι να τα συμβουλευθούν εκ των υστέρων· υπογραμμίζει το όφελος ενός τέτοιου μηχανισμού για τους εταίρους των πιο απομακρυσμένων περιφερειών της Ένωσης, όπως οι εξόχως απόκεντρες περιοχές·

Βελτίωση της διαφάνειας όσον αφορά τη χρηματοδότηση σημαντικών σχεδίων από την ΕΕ

22. ζητεί από την Επιτροπή την έγκαιρη δημοσίευση πληροφοριών μέσω του διαδικτύου και τη διασφάλιση της άμεσης πρόσβασης στα έγγραφα των σημαντικών σχεδίων, συμπεριλαμβανομένων των σχεδίων JASPERS (αίτηση, μελέτη σκοπιμότητας, ανάλυση κόστους-οφέλους, εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων κ.λπ.), το συντομότερο δυνατό μετά τη λήψη από την Επιτροπή της αίτησης κράτους μέλους για χρηματοδότηση και πριν από τη λήψη οποιασδήποτε απόφασης περί χρηματοδότησης· θεωρεί ότι αυτή η ιστοσελίδα της Επιτροπής πρέπει να επιτρέπει την υποβολή παρατηρήσεων για τα σχέδια αυτά·

23. ζητεί να δημοσιευθούν αναδρομικά στο διαδίκτυο πληροφορίες σχετικά με μεγάλα έργα που έχουν εγκριθεί ή υποβληθεί προς έγκριση κατά την περίοδο προγραμματισμού 2007-2013·

24. προτείνει τον προσδιορισμό των περιστάσεων κατά τις οποίες ενδέχεται να χρησιμοποιηθούν εκ νέου τυχόν αχρησιμοποίητοι πόροι, καθώς και της ευθύνης του οργανισμού που αποφασίζει την ανακατανομή των εν λόγω πόρων·

25. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή.

---

(1) ΕΕ L 210, 31.7.2006, σ. 25.

(2) ΕΕ L 371, 27.12.2006, σ. 1.

(3) ΕΕ L 94, 8.4.2009, σ. 10.

(4) ΕΕ L 126, 21.5.2009, σ. 3.

(5) ΕΕ L 88, 31.3.2009, σ. 23.

(6) ΕΕ L 255, 26.9.2009, σ. 24.

(7) ΕΕ C 184 E, 6.8.2009, σ. 1.

(8) Κείμενα που εγκρίθηκαν, [P6_TA\(2008\)0492](#).

(9) Κείμενα που εγκρίθηκαν, [P6_TA\(2009\)0165](#).

